

Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, 040 11 Košice

**Školský vzdelávací program pre I. a II., V. a VI.
ročník pre žiakov so stredným stupňom mentálneho
postihnutia variant B**

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Druh školského zariadenia	štátne
Dátum schválenia na pedagogickej rade	25. augusta 2016
Dátum schválenia školskou radou	31. augusta 2016
Platnosť výchovného programu od do	1. septembra 2016
Miesto vydania	Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, Košice
Zriaďovateľ	Magistrát mesta Košice Trieda SNP 48 / A 040 11 Košice

Obsah

1 Všeobecná charakteristika špeciálnych tried	6
1.1 Veľkosť školy.....	6
1.2 Charakteristika žiakov.....	6
1.3 Charakteristika pedagogického zboru	6
1.4 Prijímanie žiakov do špeciálnych tried	7
1.5 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	7
1.6 Priestorové a materiálno - technické podmienky špeciálnych tried.....	8
1.7 Škola ako životný priestor.....	8
1.8 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	9
2 Charakteristika školského vzdelávacieho programu.....	10
2.1 Zameranie špeciálnych tried.....	10
2.2 Stupeň vzdelania	13
2.3 Profil absolventa.....	13
3 Školský učebný plán.....	14
3.1 Školský učebný plán pre I. - II. ročník.....	14
4 Učebné osnovy pre I. ročník	15
4.1 Slovenský jazyk a literatúra	15
4.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti.....	18
4.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností	24
4.4 Matematika.....	27
4.5 Vecné učenie	31
4.6 Pracovné vyučovanie.....	36
4.7 Hudobná výchova.....	41
4.8 Výtvarná výchova	45
4.9 Telesná a športová výchova	48
5 Učebné osnovy pre II. ročník	53
5.1 Slovenský jazyk a literatúra	53
5.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti.....	56
5.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností	62
5.4 Matematika.....	65
5.5 Vecné učenie	71
5.6 Pracovné vyučovanie.....	75
5.7 Hudobná výchova.....	80
5.8 Výtvarná výchova	84
5.9 Telesná a športová výchova	88
6 Školský učebný plán pre V. ročník	94
6.1 Slovenský jazyk a literatúra	95
6.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti.....	98
6.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností	104
6.4 Matematika.....	107
6.5 Vecné učenie	111
6.6 Etická výchova	117
6.7 Pracovné vyučovanie.....	122

6.8 Výtvarná výchova	126
6.9 Hudobná výchova.....	131
6.10 Telesná a športová výchova	134
7 Školský učebný plán pre VI. ročník	138
7.1 Učebné osnovy pre VI. ročník	139
7.1 Slovenský jazyk a literatúra	139
7.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti.....	143
7.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností	149
7.4 Matematika.....	152
7.5 Vecné učenie	156
7.6 Etická výchova	162
7.7 Pracovné vyučovanie.....	165
7.8 Výtvarná výchova	169
7.9 Hudobná výchova.....	172
7.10 Telesná a športová výchova	175

1 Všeobecná charakteristika špeciálnych tried

1.1 Veľkosť školy

Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, Košice je plne organizovanou základnou školou s právnou subjektivitou. Škola poskytuje úplné základné vzdelanie.

Špeciálne triedy boli zriadené v školskom roku 2005/2006 s počtom tried 4 a počtom žiakov 46.

V školskom roku 2016 /2017 máme plánovaných 15 špeciálnych tried pre žiakov s mentálnym postihom. Vzdelávanie žiakov v špeciálnych triedach sa uskutočňuje v priestoroch základnej školy. Žiaci prvého stupňa špeciálnych tried sú v samostatnom pavilóne a žiaci druhého stupňa špeciálnych tried sú v pavilóne, kde sú bežné triedy základnej školy.

1.2 Charakteristika žiakov

Špeciálne triedy pri Základnej škole Ľ. Podjavorinskej 1, Košice navštevujú od 1. 9. 2005 (t. z. 100 %) iba rómski žiaci, prevažne zo sídliska Luník IX. Do špeciálnych tried prichádzajú žiaci so zníženými rozumovými schopnosťami, žiaci so závažnými poruchami učenia, ktorí opakovane zlyhávajú pri výučbe v základných školách a žiaci nevládajúci učivo základnej školy. Najzreteľnejší deficit majú v myslení, najmä pri abstrakcii, dedukcii a úsudku. Žiaci sú málo zvedaví a vynaliezaví, nevedia sa hrať, majú neadekvátne prejavy správania. Reč je zo stránky obsahovej a formálnej u väčšiny žiakov narušená. Prejavuje sa aj porucha interpersonálnych vzťahov a v komunikácii, zníženou prispôbivosťou k sociálnym a školským požiadavkám, impulzívnosťou a hyperaktivitou alebo celkovou spomalenosťou správania. Medzi žiakmi sa prejavuje veľká diferenciacia v ich možnostiach a schopnostiach pri osvojovaní teoretického učiva a pri získavaní návykov a zručností.

Pri organizácii práce školy treba vychádzať z podmienok, v ktorých naši žiaci vyrastajú a sú vychovávaní pre život. Rodina v mnohých prípadoch ovplyvňuje v negatívnom zmysle správanie žiaka. Žiaci často nemajú potrebné učebné pomôcky, doma sa na vyučovanie nepripravujú, pretože nemajú vytvorené vhodné podmienky. Ich vedomosti sú nadobúdané iba v škole, čo samozrejme nestačí. Aj úroveň dosiahnutých výsledkov je adekvátna podmienkam, v ktorých žijú. Skutočnosť, že v rodinách komunikujú iba rómskym jazykom, sa negatívne odráža v jazykovom prejave žiakov. Slovná zásoba žiakov je chudobná, ich vyjadrovanie je strohé, gramaticky nesprávne. Vedomosti žiakov sú krátkodobé, učivo v podstate ovládajú, ale nízka úroveň ovládania slovenského jazyka im bráni, aby dané úlohy zvládli.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V špeciálnych triedach od 01.09.2016 bude pracovať 15 pedagogických zamestnancov. Niektoré vyučujúce sú plne kvalifikované (špeciálna pedagogika), niektoré vyučujúce majú vysokoškolské pedagogické vzdelanie s inou aprobáciou doplnené o rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky, alebo stredoškolské pedagogické vzdelanie a majú dlhodobé skúsenosti s prácou so žiakmi s mentálnym postihom. V škole pracuje výchovný poradca, ktorý úzko spolupracuje nielen s učiteľmi v špeciálnych triedach, ale aj so psychológmi z centra pedagogicko-psychologického poradenstva a so špeciálnymi pedagógmi. Veľmi dobrú činnosť vykazujú koordinátori pre environmentálnu výchovu, dopravnú výchovu, výchovu k manželstvu a rodičovstvu a etike intímnych vzťahov a primárnu

prevenciu drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov. Zamestnávateľ umožňuje a podporuje ďalšie priebežné vzdelávanie a školenia organizované Metodickým centrom v Bratislave, regionálne pracovisko v Prešove a inými organizáciami.

1.4 Prijímanie žiakov do špeciálnych tried

Do špeciálnych tried sú začlenení žiaci na základe psychologických a špeciálno-pedagogických vyšetrení. K prijatiu žiaka je potrebný písomný súhlas rodiča - zákonného zástupcu. Každé prijatie a preradenie žiaka do špeciálnej triedy musí prerokovať a schváliť pedagogická rada.

1.5 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi žiakov nie je na požadovanej úrovni. Rodičia sa môžu informovať o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiaka v škole počas konzultačných hodín u triedneho učiteľa alebo u výchovného poradcu. Pravidelne sa uskutočňujú triedne aktivity učiteľov s rodičmi na ktorých sú motivovaní k zodpovednejšiemu prístupu ku vzdelávaniu svojho dieťaťa a pozitívnemu vzťahu k vzdelávacím inštitúciám. Nie všetci rodičia považujú za povinnosť zúčastniť sa ich. Spolupráca s rodičmi bezproblémových žiakov je dobrá. Nedostatočná je spolupráca s rodičmi žiakov, ktorí majú vymeškané neospravedlnené hodiny. Aj napriek finančnému postihu - pozastavenie vyplácania rodinných prídavkov - títo žiaci vymeškávajú z vyučovania aj naďalej. Rodičia k záškoláctvu svojich detí pristupujú laxne. Problémy sú riešené aj v spolupráci s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Rodičia sa uspokojujú s tým, že ich deti navštevujú školu a nemajú problémy s úradmi štátnej správy, ale o výchovno-vzdelávacie výsledky svojich detí nemajú záujem. Preto aj naďalej budeme informovať rodičov o problémoch detí na vyučovaní a pravidelne budeme sledovať dochádzku žiakov do školy, zanedbávanie povinnej školskej dochádzky zo strany rodičov s cieľom znižovania počtu neospravedlnených hodín. Sme si vedomí, že si musíme získať dôveru rodičov a vzbudiť u nich záujem o problémy ich detí v škole, záujem o ich výchovno-vzdelávacie výsledky. Musíme ich v prvom rade presvedčiť, že učiteľ chce ich dieťaťu pomôcť. Chceme motivovať žiakov a rodičov k tomu, aby deti čo najdlhšie navštevovali školu a mali ambície pokračovať v štúdiu na učňovských školách. Každoročne v októbri v rámci Európskeho dňa rodičov a škôl organizujeme Deň otvorených dverí pre rodičov žiakov našej školy. Rodičia majú možnosť vidieť kultúrny program, pripravený žiakmi našej školy, zúčastniť sa tvorivých dielní, pozrieť si školské práce svojich detí. Koncom kalendárneho roka pripravujeme pre rodičov akadémiu, na ktorej sa žiaci prezentujú svojím kultúrnym programom. Pri príležitosti Dňa matiek organizujeme triedne aktivity s kultúrnym programom pre matky žiakov.

Pretože škola nemá vlastného psychológa, spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Košice, Zuzkin park 10 a so Špeciálno-pedagogickou poradňou Košice, Bocatiova 1. Vedeniu školy pri práci pomáha rada školy, ktorá je zložená z pedagógov, zamestnancov školy a zástupcov rodičov. Škola spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami v meste (s Maticou Slovenskou v Košiciach, s knižnicou na Humenskej ulici, s knižnicou Nezábudka), s Materskou školou v Košiciach na Hrebendovej ulici. Je dôležité vytvárať podmienky na zaškolenie päťročných detí s využitím všetkých foriem prípravy na vstup do základnej školy.

Výborná spolupráca je aj s US Steel a. s. Košice, ktoré nám pomáhajú materiálne zabezpečiť školské dielne a učebňu IKT, finančne podporujú školské i mimoškolské kultúrne akcie.

Aj v nasledujúcom období budeme spolupracovať s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Košiciach s cieľom diagnostikovať žiakov s poruchami učenia a správania a využívať odborný a poradenský servis poradne pri výchovnej práci nielen so žiakmi, ale aj rodičmi.

Spolupracujeme aj s policajným zborom SR nielen pri ochrane objektu a majetku školy, ale aj pri riešení a objasňovaní priestupkov a trestnej činnosti maloletých. Sme zapojení do projektu „Správaj sa slušne“, ktorý vedú príslušníci policajného zboru. V prípade poškodenia školského majetku spolupracujeme s rodičmi pri riešení problému.

1.6 Priestorové a materiálno - technické podmienky špeciálnych tried

V školskom roku 2005/2006 boli otvorené 4 špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihom s počtom žiakov 46. V školskom roku 2006/2007 boli dané do užívania školské dielne, ktoré boli vybavené za pomoci US Steel a. s. Košice, ktoré využívajú aj žiaci II. stupňa špeciálnych tried. Žiaci majú zabezpečené stravovanie v školskej jedálni.

Škola má zriadené tieto odborné učebne: veľkú a malú telocvičňu, bazén, odborné učebne pre vyučovanie fyziky a chémie, učebne výpočtovej techniky, školské dielne, kuchynku a školskú knižnicu, ktoré využívajú aj žiaci špeciálnych tried. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Pretože nemáme spoločenskú miestnosť, veľkú telocvičňu využívame na spoločenské a kultúrne akcie (akadémie, divadelné predstavenia). Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Mnoho pomôcok pochádza ešte z prvotného vybavenia školy. Chýba nám školské ihrisko. Škola má zabezpečený bezbariérový prístup, upravené triedy a hygienické zariadenia pre potreby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pri obnove učebných pomôcok nie sú rodičia nápomocní.

1.7 Škola ako životný priestor

Dbáme, aby školské priestory pôsobili kultúrne a esteticky, dôraz kladieme na úpravu tried. U žiakov formujeme estetické cítenie, vedieme ich k tomu, aby dbali o svoje životné prostredie, neničili školský majetok a vybavenie tried. V každej triede a na chodbách sú zriadené kútiky živej prírody. V triedach, na chodbách a vo vestibule školy visia nástenky s prácami žiakov. Na vstupnej nástenke vo vestibule školy sú aktuálne informácie o škole, jej aktivitách a úspechoch žiakov. Na spríjemnenie životného priestoru žiaci pod vedením pedagógov vymaľovali svojimi kresbami chodby školy a školskú jedáleň.

Na vytvorenie priaznivej klímy v škole dbá vedenie školy spolu s pedagogickými a výchovnými pracovníkmi. Snažíme sa, aby sa žiaci správali zdvorilo, ohľaduplne, slušne medzi sebou a tiež k vyučujúcim. Tiež budujeme u žiakov pocit spolupatričnosti, zodpovednosti a vzájomnej pomoci.

1.8 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Na zaistenie bezpečnosti ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní na začiatku školského roka zabezpečuje zamestnávateľ školenie pedagogických, výchovných a správnych zamestnancov. Školenie zabezpečuje certifikovaný bezpečnostný technik. Na začiatku školského roka sú žiaci oboznámení s hlavnými zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a protipožiarnej ochrany, s vnútorným poriadkom školy. Pre prácu v telocvičniach, v bazéne a odborných učebniach je vypracovaný samostatný poriadok. Žiaci sú pravidelne počas celého školského roka, hlavne pred prázdninami, opätovne poučení o hore uvedených bezpečnostných opatreniach. Žiaci sú oboznamovaní o správaní sa počas vychádzok, exkurzií, cvičeniach v prírode, didaktických hier, školských výletoch. Podľa výsledkov kontroly revízneho technika a následných opatrení, ktoré nám boli uložené, prípadné nedostatky urýchlene odstraňujeme.

2 Charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1 Zameranie špeciálnych tried

Pri analýze výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov špeciálnych tried v minulom školskom roku sme vychádzali z podmienok, v ktorých žiaci vyrastajú, sú vychovávaní a pripravovaní na vyučovací proces. V učení dosahujú nízke výkony, aj v dôsledku poruchy vytvárania pamäťovej stopy, nedostatočnej diferenciacie podstatného od nepodstatného. Prevláda mechanická pamäť nad logickou. Narušená je stálosť pozornosti, zúžený rozsah pozornosti. Udržanie vedomosti v pamäti je krátkodobé. U detí pretrvávajú nedostatky v motivácii k učeniu. Rodičia ovplyvňujú žiakov v podstate asociálne, pestujú v nich nesprávne názory na vzdelanie, školu a na prácu. Deti vyrastajú v prostredí, v ktorom prakticky chýbajú etické a sociálne kritériá dobra a zla, vytvára sa často scestná hierarchia hodnôt. Tieto postoje sa prejavujú u žiakov v dochádzke do školy, v prospechu a správaní, v profesijnej príprave, v ich začlenení do pracovného a spoločenského procesu.

Vo svojej výchovno – vzdelávacej práci sa zameriame:

- na rozvoj a poskytovanie vedomostí a praktických zručností a na uplatnenie žiakov v praktickom živote,
- na osvojovanie čo najširších poznatkov a vedomostí potrebných pre ďalšie vzdelávanie,.
- na rozvoj psychických a fyzických schopností potrebných pri uplatnení v pracovných činnostiach,
- na využívanie rôznych možností zhromažďovania informácií z kníh, časopisov, encyklopédií, z médií a internetu,
- na úspešné zapojenie žiakov do spoločnosti, vytváranie priateľského a kladného vzťahu k ľuďom, ku kultivovanému spoločenskému správaniu, na rozvíjanie komunikačnej schopnosti žiakov,
- na všestranné individuálne rozvíjanie osobnosti každého žiaka,
- na prípravu žiakov na praktický život tak, aby sa mohli prirodzene integrovať do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou.

Zásady výchovno – vzdelávacieho procesu:

Pri práci so žiakmi budeme klásť dôraz na:

- uvedomelosť a zodpovednosť za učenie sa, dodržiavanie základných pracovných a hygienických návykov, odstraňovanie záškoláctva,
- na dôsledné plnenie učebných plánov, učebných osnov, vzdelávacích štandardov a iných schválených pedagogických dokumentov,
- v obsahu vyučovania neprekračovať požiadavky učebných osnov, v organizácii vyučovacích hodín vytvárať potrebný priestor a čas na osvojenie vedomostí, zručností a návykov žiakov, pravidelne preverovať a hodnotiť ich úroveň,
- predchádzanie všetkých foriem diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavov intolerancie,
- úlohy a ciele výchovy realizovať vo výchovno-vzdelávacom procese na všetkých hodinách.

Vo výchovno - vzdelávacom procese využijeme aj **zložky výchovy**, ktorých cieľom je:

Zmyslová výchova:

- cieľavedome a systematicky rozvíjať analyzačné schopnosti zmyslových orgánov mentálne postihnutých detí,
- zamerať sa na výcvik zrakového vnímania, sluchového vnímania, hmatového vnímania, čuchového vnímania, chuťového vnímania,
- na všetkých vyučovacích predmetoch zameriavať sa na rozvoj zmyslového vnímania a prelínať ho celým vyučovacím procesom.

Rozumová výchova:

- rozvíjať u žiakov elementárne poznávacie procesy - vnímanie, predstavy, pamäť, pozornosť a myslenie,
- pestovať u žiakov aktívny postoj k učeniu, učiť ich samostatne prekonávať problémy, z učiva vyčleňovať podstatné veci, správne ich chápať a trvale zapamätať,
- využívať vhodné metódy, formy práce zamerané na upevňovanie poznatkov, rozvoj logického myslenia,
- spolupracovať s výchovnou poradkyňou a psychológom.

Rečová výchova a čitateľská výchova:

- v jazykovej výchove znižovať rozdiel medzi aktívnym a pasívnym slovníkom,
- rozvíjať slovnú zásobu slovným, asociačným, gramatickým a pojmovým slovníkom.

Mravná výchova:

- viesť žiakov k dôslednému dodržiavaniu školského poriadku, k ochrane spoločného vlastníctva, kultúrnych a materiálnych hodnôt, životného a pracovného prostredia, vytvárať základy osobnej zodpovednosti,
- viesť žiakov k odporu k protispoločenským činom, vysvetľovať škodlivosť fajčenia, drog a alkoholu,
- venovať sa problematike zneužívania, týrania detí, prehlbovať poznatky o ľudských hodnotách a právach,
- vysvetľovať negatívny vplyv šikanovania,
- venovať náležitú pozornosť príprave žiakov na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlavia a priateľstva medzi národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami, ako to vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, využívať vhodné tematické celky učebných osnov občianskej a etickej výchovy ako i medzipredmetové vzťahy na posilnenie tolerancie, odstraňovanie rasizmu, antisemitizmu a xenofóbie.

Výchova k vlastenectvu, humanizmu, demokracie:

- rozvíjať u žiakov vlastenecké cítenie s dôrazom na výchovu slovenskému národnému povedomiu a štátnosti,
- vštepovať žiakom primerané poznatky o našom regióne – pamätne miesta, história, vývoj regiónu počas celého školského roka,
- viesť žiakov k humanizmu, k výchove k ľudským právam a proti rasizmu.

Pracovná výchova:

- rozvíjať technickú tvorivosť, viesť žiakov k šetreniu materiálov, k správnej organizácii práce a zodpovednosti za vykonanú prácu,
- utvárať návyky uvedomelej pracovnej disciplíny,
- viesť žiakov k osvojovaniu si najdôležitejších technických a výrobných poznatkov, zručností a návykov a pôsobiť na harmonický rozvoj žiakov,
- vypestovať u žiakov kladný vzťah k práci.

Estetická výchova:

- dbať na kultúrne a estetické prostredie školy, úpravu tried,

- formovať u žiakov estetické cítenie, dbať o svoj zovňajšok, kultúru reči, spoločenské správanie,
- zvyšovať úroveň estetickej výchovy prípravou a realizáciou kultúrnych, literárnych, výtvarných, hudobných súťaží a výstavou žiackych prác.

Environmentálna výchova:

- učiť žiakov o životnom prostredí,
- vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia – rozvíjať zručnosti žiakov, ktoré umožňujú riešiť problémy a rozhodovať na základe získaných skúseností zo životného prostredia školy a jej širšieho okolia,
- rozvíjať u žiakov záujem o životné prostredie - rozvíjať pozitívne hodnoty a postoje žiakov, viesť ich k priamej účasti na ochrane a zveľadňovaní životného prostredia.

Telesná výchova:

- viesť žiakov k správnym návykom celkovej životosprávy, k pravidelnému telesnému pohybu a telesnej kultúre a prispieť k správne telesnému vývinu,
- zapájať žiakov do športových súťaží organizovaných v rámci každej triedy.

Zdravotná výchova:

- na vyučovaní viesť žiakov k hygiene tela, bielizne, šiat, starostlivosti o chrup, k správnej životospráve,
- dať žiakom základy poskytovania prvej pomoci, viesť ich k prevencii pred chorobami úrazmi, poznať symbol „Červený kríž“,
- zintenzívniť zdravotnú osvetu medzi žiakmi a rodičmi.

Ochrana človeka a prírody:

- viesť žiakov k ochrane človeka a prírody tak, aby žiaci získali nevyhnutné vedomosti a zručnosti, poznatky a návyky a vedeli ich využiť pri vzniku mimoriadnej udalosti,
- žiaci by mali teoreticky aj prakticky zvládnuť vybrané úlohy:
 - z riešenia mimoriadnych udalostí – civilná obrana,
 - zo zdravotnej prípravy,
 - z pohybu a pobytu v prírode,
 - z dopravnej výchovy,
 - z výchovy bezpečného správania sa v škole i mimo nej,
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre vznik predpokladaných mimoriadnych udalostí.

Prevencia drogových závislostí:

- šíriť osvetu nielen medzi žiakmi, ale aj rodičmi v tom zmysle, aby sa viac venovali duchovným problémom,
- zamerať prevenciu na zmysluplné trávenie voľného času a budovanie zodpovednosti za svoje správanie,
- vychovávať žiakov k humanizácii a k tolerancii v kolektíve,
- zabezpečovať odbornú pomoc lekárom a psychológom.

Dopravná výchova:

- získať vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnosti cestnej premávky:
 - pravidlá cestnej premávky,
 - taktika bezpečného správania sa pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
 - podmienky premávky na cestách (vplyv počasia, riadenie premávky v okolí školy, nebezpečné úseky...),
 - organizácia a riadenie cestnej premávky.
- získať vedomosti a zručnosti z oblasti:
 - dopravné prostriedky (technický stav),

- prostriedky riadenia premávky.
- získať vedomosti a zručnosti z oblasti:
 - zdravotná príprava v súvislosti s cestnou premávkou.
- získať zručnosti s využívaním didaktických prostriedkov pri výučbe a simulácii dopravných situácií na dopravnom ihrisku.

2.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

2.3 Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu
- je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

3 Školský učebný plán

3.1 Školský učebný plán pre I. - II. ročník

Vzdelávacia oblasť:	Predmety:	Počet hodín: I. ročník	Počet hodín: II. ročník	Poznámky:
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	2+1	2+1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	3	
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1+1	1+1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2+1	3+1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Človek a príroda	Vecné učenie	2	2	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	4	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	
	Výtvarná výchova	1+1	1+1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	
Spolu		18+4	19+4	

4 Učebné osnovy pre I. ročník

4.1 Slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	1
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme doplnili jednu vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie nového učiva.

Charakteristika predmetu:

Slovenský jazyk a literatúra pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je jedným z kľúčových predmetov. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má význam na celkovej socializácii dieťaťa. Veľmi dôležitou prípravou na čítanie sú cvičenia uskutočňované v rámci zmyslovej výchovy. Pri vyvodzovaní písmen sa používajú obrázky, riekanky, znázorňovanie písmen pohybom. V čítaní si žiaci stredného stupňa osvojujú všetky veľké, malé, tlačené i písané písmená. Okrem textov na čítanie je potrebné používať aj ilustrácie, ktoré znázorňujú kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.), alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností. Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť.

Ciele predmetu:

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry v špeciálnej základnej škole je systematicky viesť žiakov k vyjadrovaniu osobných a spoločenských zážitkov a skúseností v krátkych hovorených prejavoch.

Nie je záväzná učť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie - malé tlačené písmená. Tempo práce je potrebné zvoliť podľa schopností žiaka, pričom je možné, že na konci školského roku žiak nebude mať zvládnuté celé učivo slovenského jazyka určené pre I. ročník, čo nie je dôvod, aby ročník opakovalo. Učivo žiak doberie v ďalšom ročníku a až potom prejde na učivo postupujúceho ročníka.

Ciele:

- vedieť sa sústrediť na usmernený výkon spojený s miestom a časom určeným pre predmet čítanie,
- vedieť ukladať plošné predmety – kartičky s obrázkami do radu zľava doprava,
- vedieť ukázať prstom na učiteľom pomenovaný objekt na stole/obrázku,

- vedieť rozlíšiť obrázky na základe učiteľom určených znakov,
- vedieť udržať pozornosť pri manipulácii s obrázkami pri plnení úlohy.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvorí:

- oboznámenie žiakov s leporelami a knihami - príprava na čítanie.
- zameranie pozornosti na určený objekt, obrázok, náčrt, pomenovávanie predmetov, javov, činností, obrázkov, ...
- porovnávanie predmetov, obrázkov a pomenovávanie ich vlastností vo vzťahu k veľkosti, tvaru, farbe,
- chápanie a vyjadrenie polohy predmetu - hore, dolu, vyššie, nižšie, vľavo, vpravo, na kraji, v prostriedku, na konci, pred, za, nad, pod. ... ,
- určovanie, vyhľadávanie tvarovo, farebne rovnakých jednotlivých obrazcov spomedzi - navzájom podobných usporiadaných v radoch, nácvik postupovania zľava doprava,
- vyhľadávanie tvarovo (farebne) odlišných jednotlivých obrazcov usporiadaných v radoch (zľava doprava), cvičenie rozlišovacej schopnosti na skupinách obrazcov,
- hláska a písmeno a, A, i, I vo funkcii spojky medzi obrázkami,
- sluchová diferenciacia slov s využitím riekaniek a vyčítaniek.

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- tvoriť vety a chápať význam viet,
- pozná leporelá a detské knihy,
- graficky znázorniť slová vo vete,
- pozná hlásku a písmeno a, A, i, I vo funkcii medzi obrázkami,
- deliť slová sluchom na slabiky s využitím riekaniek a vyčítaniek,
- skladať slová zo slabík (obdĺžnikov) sluchovou metódou,
- zamerať pozornosť na určený objekt, obrázok, náčrt,
- pomenovať predmety, javy, činnosti, obrázky,
- porovnávať predmety, obrázky, pomenovať ich vlastnosti vo vzťahu k veľkosti, tvaru, farbe,
- chápať a vyjadriť polohu predmetu - hore, dolu, vyššie, nižšie, vľavo, vpravo, na kraji, v prostriedku, na konci, pred, za, nad, pod,
- čítať zľava doprava.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo slovenského jazyka sa prelína celým výchovno-vzdelávacím procesom:

- vecné učenie: zdokonaľovanie, rozširovanie slovnej zásoby pri pozorovaní okolitej krajiny,
- matematika: písanie číslíc, pri ktorých sa zdokonaľuje technika písania,
- výtvarná výchova: ilustrovanie rozprávok, divadelných predstavení, básní,
- pracovné vyučovanie: modelovanie písmen, zdokonaľovanie jemnej motoriky rúk pri navliekaní korálok a pod.,
- hudobná výchova: využívanie orffových nástrojov a tanca na rozvoj pohybovej koordinácie a rytmizácie,
- telesná výchova: pohybové cvičenia na naučené riekanky. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek budeme využívať prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach.

Metódy a formy:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem budeme prihliadať na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe slovenského jazyka využijeme najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- didaktické hry: sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti,
- rozprávanie: vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie,
- demonštračné metódy: demonštrácia predmetov, javov a činností,
- dramatizáciu: rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle, prežívania,
- zážitkové vyučovanie.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry majú byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačnej situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku. Z organizačných foriem sa sústredíme na frontálnu, skupinovú prácu v podobe didaktických hier a individuálnu prácu, samostatnú prácu žiakov s pracovným zošitom, návštevu školskej knižnice. Počas celého roka budeme venovať starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Tempo práce je potrebné zvoliť podľa schopností žiaka, pričom je možné, že na konci školského roka žiak nebude mať zvládnuté celé učivo slovenského jazyka určeného pre prvý ročník, čo nie je dôvod na to, aby ročník opakovalo; v ďalšom ročníku učivo doberie a až potom prejde na učivo ďalšieho ročníka.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie..

Učebné zdroje:

1. Šlabikár pre 1. ročník špeciálnych základných škôl (variant B) od autoriek Mgr. Silvia Škultétyová, Mgr. Lenka Čertíková, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo CD-2006-10058/22222-1:095 dňa 20. júla 2006, druhé vydanie 2009.
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme ponechali stanovený počet hodín týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitosťami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len RUP) vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Ciele predmetu:

Hlavným cieľom predmetu RKS v ŠZŠ je podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti jednotlivých žiakov je primerané úrovni rozvinutia poznávacích, psycho-motorických, citových a vôľových predpokladov a schopností.

OBSAH

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti úzko súvisí s vývinom vnímania, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto ciele aj obsah predmetu musia mať širší záber a orientujú sa na celý komplex dorozumievacieho procesu.

V každodennej komunikácii sa navzájom podmieňujú a prelínajú jednotlivé jazykové roviny a spôsoby komunikácie, preto ich nasledovné členenie je skôr teoretické. Má však zámer usporiadať ciele, obsah a činnosti smerujúce k rozvíjaniu komunikačnej schopnosti do systému. Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti detí s mentálnym postihnutím stredného stupňa je prioritou obsahová stránka.

Obsah a ciele rozvíjania komunikačnej schopnosti v jednotlivých oblastiach:

Pragmatická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačnej prostriedkov.	<p>Porozumenie reči</p> <p>Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí.</p> <p>Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov.</p> <p>Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií.</p> <p>Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.</p> <p><i>Rozvíjanie expresívnej reči</i></p> <p>Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky.</p> <p>Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov,</p>
	<p>grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom.</p> <p>Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu.</p> <p>Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií.</p> <p>Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.</p>

	<p><i>Rozhovor</i></p> <p>Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom.</p> <p>Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru.</p> <p>Výber komunikačnej prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok.</p> <p>Modelové hry, dramatizácia.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii	<p>Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov.</p> <p>Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.)</p> <p>Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)</p> <p>Zovšeobecňovanie pojmov.</p> <p>Kľúčové slová.</p> <p>Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať jazykový cit,	Nácvik ohýbania slov, nácvik predložkových väzieb a analógie primerane
syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).	schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom, maľované čítanie, doplňovanie a opakovanie viet, odvodzovanie slov, tvorba viet a súvetí, rozvoj porozumenia reči

	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Foneticko-fonologická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať fonematické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť	<i>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti</i> Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferencácia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod.

	Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie,
--	---

	<p>prirad'ovanie, zorad'ovanie, triedenie – kategorizácia</p> <p>Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)</p>
Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase	<p>Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia)</p> <p>Serialita (návnik sekvencií, postupnosti)</p> <p>Intermodalita (audiovizuálny vzťah)</p>
Rozvíjať motorické schopnosti	<p>Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky,</p> <p>grafomotoriky,</p> <p>fonograforytmiky.</p>
Rozvíjať čitateľské a písateľské schopnosti	<p>Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je súčasťou obsahu predmetu RKS aj:</p> <p>Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov.</p> <p>Schematické znázornenie slov.</p> <p>Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek.</p> <p>Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).</p> <p>Obrázkové (maľované) čítanie.</p> <p>Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačených písmen.</p>

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete

Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačnej situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v

prírodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačnej situácií a okruh komunikačnej partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK).

Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávacie program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.
2. Logopedické pexeso, kartičky s obrázkami a pojмами, detské knihy.

4.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností

Rozvíjanie grafomotorických zručností pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 1 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu na rozvíjanie a zdokonaľovanie grafomotorických zručností.

Charakteristika predmetu:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je v úzkej kooperácii s predmetmi výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, hudobná výchova. Pri písaní začíname od veľkých prvkov a prípravných cvikov, ktoré sa postupne zmenšujú a spresňujú. Zameriavame sa na koordináciu pohybov ruky a oka.

Pri rozvíjaní grafomotorických zručností medzi účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie, výkresy s predpísanými slovami a nalepenými obrázkami. Používame fólie, na ktorú žiak mazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.

Hodiny rozvíjania grafomotorických zručností rozdelíme na menšie časové jednotky, aby žiaci písali niekoľkokrát týždenne. Nacvičené prvky stále opakujeme s použitím inej motivácie a iných písacích potrieb. Zaraďujeme cvičenia na uvoľňovanie ruky, odstránenie nesprávneho, křčovitého držania písacích potrieb.

Ciele predmetu:

Cieľom predmetu je.

- nadobudnúť prvé skúsenosti s používaním písacieho nástroja a vedením jeho stopy,
- zvládnuť prípravné cviky na písanie.

Pri písaní sústavne dbáme na správne držanie tela pri písaní, správne držanie písacích potrieb. Pri rozvíjaní grafických zručností začíname od veľkých prvkov a prípravných cvikov, ktoré sa postupne zmenšujú a spresňujú. Veľký dôraz kladieme na motiváciu a kladné hodnotenie, ktoré žiakov povzbudzuje pri činnosti.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu je zameraný na:

- používanie oboch rúk pri cvičení jemnej aj hrubej motoriky,
- uchopovanie písacieho nástroja (farbičky, ceruzky) dlaňou,
- uchopovanie písacieho nástroja (farbičky, ceruzky) prstami,

- vedenie žiaka k správnej pozícii tela pri písaní,
- zanechávanie farebnej stopy na podložke/papieri voľným čmáraním,
- čmáranie dominantnou rukou - kruhové čmáranie, čmáranie vertikálnym smerom.
- obkresľovanie makiet s geometrickými tvarmi,
- horné a dolné oblúky,
- vodorovné čiary zľava doprava,
- zvislé a šikmé čiary (oboma smermi: zhora nadol a naopak),
- obkresľovanie veľkých tvarov písmen - samohlások A, I, ak sa s nimi žiak oboznamuje na čítaní.

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- správne držanie tela pri písaní,
- správne držať písacie potreby,
- uchopovať písací nástroj (farbičky, ceruzky) prstami,
- pozná materiál používaný pri písaní,
- zanechávať farebnú stopu na podložke, papieri voľným čmáraním,
- používať obe ruky pri cvičení jemnej a hrubej motoriky,
- čmárať dominantnou rukou kruhy, vertikálne čiary,
- obkresľovať makety s geometrickými tvarmi.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo grafomotorických zručností sa prelína celým výchovno - vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci modelujú z plastelíny, drôtu písmená, krivé čiary, kruhy. Učia sa spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Metódy a formy:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine grafomotorických zručností, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budeme využívať rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkujeme žiakom mnohozmyslové zážitky, ktoré získa počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností

a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje :

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.4 Matematika

Matematika pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	1
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva matematiky v I. ročníku 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie matematických zručností.

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom primeraným spôsobom ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré umožní riešiť najnutnejšie úlohy a problémy v praktickom živote. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Ciele predmetu:

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štrukturovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Základným cieľom vyučovania matematiky je poskytnúť žiakom základné matematické poznatky a vedomosti, naučiť ich mechanicky ovládať spoje sčítania a odčítania a viesť ich k samostatnej práci. Na základe skúsenosti a činnosti rozvíjať orientáciu žiakov v rovine a v priestore. Systematickým riadením práce žiakov podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov/samostatnosť, vytrvalosť, rozhodnosť, kritickosť. Hravou formou a správnou motiváciou prebúdzajú u žiakov záujem o matematiku.

Ciele vyplývajúce z obsahu učiva predmetu matematika:

- rozvíjať schopnosť triediť a priradovať činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, stavy a pod., podľa určitých kritérií, ako predpokladu rozvíjania základných matematických zručností a návykov,
- utvárať prvotné predstavy o číslach,
- zoznámiť sa so základnými matematickými pojmami,
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 2,
- osvojiť si základné početové výkony v obore prirodzených čísel do 2,
- osvojiť si základné geometrické predstavy.

Obsah predmetu:

ARITMETIKA

Úvod k učivu o prirodzenom čísle

Tematický celok	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Porovnávanie predmetov podľa vlastností	Množstvo	Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar. , vytváranie skupín predmetov. Vzťahy:.	Porovnávať a triediť predmety podľa vlastnosti - tvar, farba, veľkosť, množstvo. Vytvárať skupiny podľa zadania. Rozlišovať, vytvárať dvojice, porovnávať. Určovať polohu na základe preberaných výrazov/pred, za a pod.
	Veľkosť		
	Farba		
	Tvar		
Triedenie predmetov podľa vlastností	Vlastnosti	Vlastnosti: okrúhly - hranatý. Vzťahy: dopredu - dozadu, hore - dole.	
	Vzťahy	Všetko - nič, všetci - nikto, malý - veľký, krátky – dlhý.	Správne priradiť pojem: všetko - nič, všetci - nikto, malý - veľký, krátky - dlhý, manipulovať s predmetmi.

Prirodzené čísla 1, 2 – numerácia a počtové výkony

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Číslo 1	Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Priradovanie predmetov k číslu 1	Vymenovanie zvierat, osôb a vecí. Priradovanie číslice 1 do vyznačených okienok.	Určovať a vyznačovať počet predmetov. Vymenovať všetky osoby, zvieratá a veci. Doplniť číslo k predmetu
	Čítanie a písanie číslice 1, znázorňovanie čísla 1.	Obkresľovanie predpísanej číslice 1, písanie číslice 1, určovanie jedného predmetu v priestore.	Obkresľovať, písať a čítať číslicu 1, znázorňovať číslo 1.

Číslo 2	Číselný rad do 2	Určovanie počtu predmetov. Priradovanie predmetov k číslu a čísla k predmetom. Počítanie predmetov. Ukazovanie na prstoch 1 a 2.	Určovať a vyznačovať počet predmetov. Počítať predmety na obrázkoch, vyfarbiť daný počet. Priradiť správny počet k danému množstvu.
	Čítanie a písanie číslice 2	Obkresľovanie predpísanej číslice , písanie číslice	Písať a čítať číslicu 2. Znázorňovať číslo 2.
	Porovnávanie čísel 1,2. Vzťahy: menší, väčší, rovná sa. Rozklad čísla 2	Manipulovanie s predmetmi, riešenie úloh. Znázorňovanie nerovnosti a rovnosti. Manipulovanie s dvojicami predmetov	Porovnať množstvo na základe praktickej skúsenosti. Znázorňovať rovnosti a nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Poznať znaky <, >, =.
	Sčítanie a odčítanie v obore do 2	Sčítanie - objasnenie podstaty sčítovania. Znak + (plus). Zápis sčítovania. Znázornenie príkladov. Odčítanie. Objasnenie odčítovania. Znak - /mínus/ Zápis príkladov odčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania. Pamäťový nácvik príkladov sčítovania a odčítovania v obore do 2.	Získať zručnosť pri praktickom sčítovaní a odčítovaní. Poznať znak +(plus) a zápis príkladov sčítania. Poznať znak - (mínus) a zápis príkladov odčítania . .

2. GEOMETRIA

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov	Kruh, štvorec.	Rovinné útvary - kruh, štvorec. Kreslenie geometrických tvarov priamych a krivých čiar (trojuholník, štvorec)	Triediť a porovnať rovinné útvary podľa určitého znaku, zoraďovať predmety podľa pokynov. Kresliť jednoduché geometrické tvary.

Medzipredmetové vzťahy:

Na hodinách matematiky využijeme riekanky, básničky osvojené z hodín slovenského jazyka a literatúry. Piesne naučené na hudobnej výchove sa využívajú na motiváciu, oddýchnutie a spestrenie hodín. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek využívame prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach.

Na hodinách matematiky uplatňujeme aj prvky prierezových tém. Pri práci s pracovnými listami s danou tematikou využijeme environmentálnu výchovu. V učive geometrické tvary využijeme prvky dopravnej výchovy. V slovných úlohách uplatníme multikultúrnu výchovu a témy z ochrany života a zdravia.

Metódy a formy:

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka a systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu, dokázal v živote aplikovať. Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Najúčinnějšími metódami sú didaktické hry, hrové aktivity, práca s obrázkami, samostatná práca s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami. Učivo bude prezentované takými formami a metódami, ktoré budú pre daného žiaka najpriateľnejšie.

Z foriem sa zameriame na diferencované a individuálne vyučovanie, prácu v skupinách.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje :

1. Hravé počty I. pre B variant špeciálnych základných škôl, autor Brestenská, Zorádová, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo 4535/94-213 dňa 7.septembra 2015, jedenáste vydanie 2015.
2. Vzdelávacie program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.5 Vecné učenie

Vecné učenie pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I.ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali stanovený počet hodín týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie v I. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe vlastného pozorovania, porozumenia zmien v prírode počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami, obrázkami sa učia chápať význam vecí, ich vlastnosti, vzájomné vzťahy, súvislosti a vedieť ich vyjadriť slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Ciele predmetu:

Všeobecným cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, o spoločnosti a našej vlasti. Z toho cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy. Úlohou vecného učenia je sústavné pozorovanie školského prostredia žiaka, jeho najbližšieho okolia, prírodného a spoločenského diania a utváranie správnych predstáv.

Čiastkovými cieľmi vyučovania vecného učenia je:

- poznať najjednoduchšie priestorové pojmy a vzťahy, tieto vyjadriť manipuláciou s predmetmi, slovné, kresbou, pohybom,
- spoznávať a pomenovať predmety a činnosti, s ktorými sa žiaci stretávajú v triede a v škole,
- vedieť sa orientovať v triede, v najbližšom okolí školy,
- poznať mená ročných období,
- poznať mená dní v týždni,
- uvedomovať si premenlivosť počasia,
- poznať niektoré rastliny a zvieratá miestnej oblasti,
- vedieť šetrne zaobchádzať s pomôckami, nepoškodzovať zariadenie triedy,
- osvojiť si základné pravidlá správnej životosprávy a kultúrneho správania.

Obsah predmetu :

Obsah predmetu je členený do siedmich tematických okruhov podľa ročných období, kde žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú zmeny spojené s činnosťami ľudí a ich životom. Vytvárajú sa a upevňujú tiež aj zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci sa oboznamujú s prácou dospelých, učia sa vážiť ich prácu. Osvojujú si pravidlá kultúrneho správania, získavajú základy bezpečnosti cestnej premávky, vytvárajú sa citové väzby k rodine, spolužiakom, obci, škole.

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Trieda, škola a okolie školy	Trieda.	Zariadenie triedy, jeho účel a použitie. Školské potreby a hračky. Poznanie svojho mena, priezviska, meno svojho učiteľa a mená spolužiakov. Vyučovacia hodina a prestávka. Základné návyky slušného správania - pozdravy pri vstupe, odchode z triedy.	Pomenovať zariadenie triedy, poznať účel zariadenia. Poznať funkciu školských potrieb, udržiava poriadok v školských potrebách. Poznať meno svojho učiteľa a mená spolužiakov Rozlíšiť vyučovaciu hodinu a prestávku. Vytvoriť a dodržiavať pravidlá správania sa v triede - pozdravenie, poprosenie, poďakovanie.
	Škola	Orientácia v budove školy - umiestnenie triedy, šatne, toalety, telocvične, jedálne,	Orientovať sa v priestoroch školy. Dodržiavať pravidlá slušného správania sa v škole.
	Okolie školy	Poznávanie najbližšieho okolia školy podľa miestnych podmienok.	Orientovať sa v okolí školy. Poznať a riadiť sa dopravnými predpismi pre chodcov.
Orientácia v čase	Časové údaje a vzťahy	Porozumenie časovým údajom: deň - noc, ráno - večer, dnes - zajtra, teraz - potom. Určovanie dní v týždni.	Rozumie časovým údajom v podaní predstáv a pojmov. Vymenovať dni v týždni a ich usporiadanie.
Príroda	Kalendár prírody.	Pozorovanie zmien v prírode a počasia. Pomenovanie ročných období s použitím obrázkov: jar, leto, jeseň, zima. Osvojovanie základných pojmov - teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, mráz s použitím obrázkov.	Zaznamenávať počasie podľa znakov: vietor, mráz, slnko, sneh, dážď. Určiť ročné obdobie s použitím nápojedných obrázkov. Poznať sledované predmety a javy: teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, mráz
	Zvieratá v prírode.	Domáce zvieratá: pes, mačka, krava, koza,	Rozlišovať štvornohé zvieratá, vtáky a hmyz.

		<p>prasa, sliepka, hus, zajac, kôň.</p> <p>Voľne žijúce zvieratá: myš, jež, medveď, líška.</p> <p>Vtáky a hmyz: drozd, lastovička, motýľ, včela, mucha, lienka, sýkorka.</p>	<p>Porozprávať ako sa ľudia starajú o zvieratá v prírode.</p>
	Rastliny v prírode.	<p>Kvety: ruža, tulipán a iné.</p> <p>Stromy: hruška, jabloň, slivka, čerešňa, marhuľa, broskyňa, ich plody.</p> <p>Kríky: maliny, ríbezle.</p>	<p>Rozlišovať pojmy kvet, strom, ker.</p> <p>Určovať hlavné znaky rastlín - kvet, strom, ker.</p> <p>Poznať plody stromov a kríkov.</p>
Starostlivosť o zdravie	Ľudské telo	Vnímanie a poznávanie jednotlivých častí ľudského tela: hlava, krk, trup, ruky, nohy.	Pomenovať hlavné časti tela a ukázať ich na vlastnom tele i obrázku.
	Zdravie a choroba	<p>Poznávanie pojmov: zdravie, choroba, lieky, lekár.</p> <p>Význam vitamínov pre zdravie - predchádzanie chorobám.</p>	<p>Poznať príznaky choroby: teplota, bolesť hlavy, hrdla. Osvojiť si správanie u lekára.</p> <p>Poznať pojmy, lekár, lieky.</p>
	Osobná hygiena	Vytváranie návyku dodržiavania základných zásad osobnej hygieny, umývanie rúk, čistenie zubov, česanie a čistenie nosa. Umývanie ovocia a zeleniny pred konzumáciou.	<p>Získať základné hygienické návyky.</p> <p>Vysvetliť význam čistoty tela a prostredia pre zdravie človeka.</p> <p>Umývať ruky pred jedlom, po použití WC.</p>
Bezpečnosť cestnej premávky	Bezpečnosť chodcov.	Dodržiavanie zásad správneho a bezpečného správania sa pri chôdzi po chodníku a pri prechádzaní vozovky. Bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.	<p>Dodržiavať bezpečnosť v cestnej premávke.</p> <p>Uvedomovať si nebezpečenstvá na ceste, na chodníku. Poznať najčastejšie príčiny vzniku dopravných nehôd, nehôd pri hrách.</p>
	Bezpečnosť na cestách	Semafor - prechádzanie cez križovatku po so signalizačným zariadením. Poznávanie dopravnej značky: priechod pre chodcov.	<p>Osvojiť si pravidlá správania sa chodcov.</p> <p>Poznať semafor pre chodcov, význam farieb na semafore – červená = stoj, zelená = choď.</p>
Obchod	Druhy obchodov	Rozoznávanie obchodov podľa zamerania, poznávanie nápisov na obchode - globálnou metódou.	Pomenovať obchody podľa zamerania..

		Hra na obchod.	Poznávanie rozličného tovaru, najmä potravín: ovocia, zeleniny.
	Peniaze	Poznávanie euromincí.	Poznať pojem peniaze, euromince 1 a 2
	Hra na obchod	Zameranie sa na správanie v obchode..	Hrou napodobniť správanie sa v obchode
Domov a rodina	Rodičia a súrodenci.	Poznávanie najbližších členov rodiny: mama, otec, brat, sestra.	Vedieť pomenovať členov rodiny, poznať ich mená..
	Vzťahy v rodine.	Rozprávanie o hierarchii členov rodiny, ich podiele na spoločnej práci v prospech domácnosti	Orientovať sa v príbuzenských vzťahoch.
	Byt	Pomenovanie častí bytu: kuchyňa, izba, kúpeľňa, WC a iné.	Oboznámiť sa s vnútorným členením bytu a povedať na čo jednotlivé časti slúžia.

Medzipredmetové vzťahy:

Vecné učenie kooperuje vo vzťahu s inými vyučovacími predmetmi:

- pracovné vyučovanie: modelovanie, zostavenie kalendára prírody a sledovanie zmien počasia, žiaci sa pomocou zmyslového vnímania učia poznávať prírodné javy,
- telesná výchova: vychádzky majú prvky telesnej výchovy - chôdza, orientácia v priestore,
- matematika: triedenie a porovnávanie sú východiskom na osvojovanie nových vedomostí počas konkrétnej myšlienkového činnosti vo vecnom učive, pri manipulácii s rozličným materiálom,
- slovenský jazyk a literatúra: na základe získaných vyjadrovacích zručností si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti vo vecnom učive, žiaci recitujú básne o zvieratách, prírode, využíva sa dramatizácia, rôzne modelové situácie,
- výtvarná výchova: ilustrácie základných prvkov prírody, učia sa umelecky vnímať a vyjadrovať krásu prírody.

Metódy a formy:

Základným predpokladom úspešnosti vyučovania vecného učenia je aktivita žiakov, ktorú učiteľ môže dosiahnuť variabilitou použitých vyučovacích prostriedkov, vyučovacích metód, organizačných foriem a materiálnych prostriedkov a poznání individuálnych a psychologických osobitostí žiakov. Učiteľ si volí primerané špeciálne pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov: motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, demonštrácia, pochvala, povzbudenie, kritika), slovné metódy (vysvetľovanie, opis, rozprávanie), metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, pozorovanie, manipulácia s predmetmi), metódy frontálnej práce (práca s pracovným listom, obrazovým materiálom, hra ako metóda), fixačné metódy (opakovanie a precvičovanie učiva).

Z organizačných foriem využívame najmä frontálnu a individuálnu prácu. Hlavným zdrojom poznania sú pozorovania prírody a spoločenského diania, exkurzie, práca v kútiku

živej prírody, návštevy akcií, jednoduché pokusy, sledovanie videozáznamov a prezentácií, zostavenie kalendára prírody.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vecné učenie - Mgr. Eva Rosskopfová, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo 284/97-153 zo dňa 30.07.1997 ako pracovné listy pre I. – III. ročník osobitnej školy s vyučovacím jazykom slovenským.
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.6 Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	0
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku ŠZŠ so stredným stupňom mentálneho postihnutia B variant 4 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Ciele predmetu:

Medzi základné ciele predmetu pracovné vyučovanie patrí:

- utvárať základné hygienické návyky a sebaobslužné zručnosti,
- rozvíjať jemno-motorické zručnosti,
- adekvátne používať predmety
- utvárať základné pracovné zručnosti,
- rozlišovať rôzne materiály.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky:

- **sebaobslužné činnosti** - zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, stravovacie návyky, pravidlá stolovania,
- **práce v domácnosti** – základné pracovné návyky v domácnosti, zručnosti potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku, práce v kuchyni,
- **práce v dielni** – práca s drobným materiálom, montážne a demontážne práce, práce s papierom.
- **pestovateľské práce** – základné pestovateľské zručnosti, starostlivosť o izbové rastliny, zbieranie listnatých a ihličnatých stromov.

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup: Žiak vie:
Sebaobslužné činnosti.	Osobná hygiena	Nácvik potrebných postupov a činností. Používanie hygienických potrieb. Osvojenie si hygienických návykov s pomocou. Používanie WC, splachovanie, používania toaletného papiera a vreckoviek.	Orientovať sa v kúpeľni a pozná účel a význam osobnej hygieny.
	Sebaobsluha	Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou. Obúvanie a vyzúvanie s pomocou. Zapnutie a rozopnutie gombíka s pomocou. Používanie zipsu, patentiek s pomocou. Navliekanie šnúrky do topánky, viazanie uzla. Osvojenie si základných stravovacích návykov, potreby pre stravovanie a ich používanie. Používanie lyžice pri jedle.	Dokáže sa pod dozorom inej osoby obliecť, obuť a odložiť veci na určené miesto. Navliekať šnúrky do topánky, viazať uzol. Osvojiť základné stravovacie návyky a vhodne ich používať, používať lyžicu pri jedle.
Práce v domácnosti.	Hygiena v domácnosti	S pomocou: odkladanie predmetov na určené miesto, odkladanie odevu a obuvi, utieranie prachu, vynášanie odpadkov. Vedieť vymeniť uterák. Otváranie a zatváranie dverí, zásuviek, okien. Zapínanie a vypínanie osvetlenia. Púšťanie vody - páková batéria, kohútik. Primerané používanie rôznych predmetov a hračiek.	Odkladať predmety na určené miesto pod dozorom inej osoby. Odkladať odev, obuv, utierať prach, vynášať odpadky, vymeniť uterák. Pod dozorom inej osoby otvárať a zatvárať dvere, okná, zásuvky, púšťať vodu.

	Práce v kuchyni	Oboznámenie sa so zariadením kuchyne. Rozlíšenie potravín, ktoré patria do chladničky s pomocou. Základy jednoduchého prestierania k stolovaniu. Odkladanie riadu zo stola. Základy bezpečnosti v kuchyni.	Orientovať v školskej kuchynke. Poznávať a rozlišovať potraviny, ktoré patria do chladničky. Dodržiava kultúru stolovania. Udržiava čistotu pracovného miesta. Žiak dodržiava základné pravidlá bezpečnosti pri práci.
Práce v dielni.	Práce s drobným materiálom	Oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo, plastelína, prírodniny. Triedenie, priradovanie a porovnávanie predmetov podľa farby, veľkosti a tvaru. Manipulovanie s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, prekladanie, vkladanie, vyberanie, navliekanie, lepenie, presýpanie. Namotávanie a splietanie vlny a špagátov rôznej hrúbky. Strihanie papiera, textilu, vlny, špagátov. Viazanie uzlov.	Rozlíšiť prírodný a umelý materiál podľa tvaru, povrchu, čuchu, farby. Zhotoviť darček. Triediť a porovnávať predmety podľa
	Práce s papierom	Trhanie, krčenie a lepenie papiera, spoznávanie základných vlastností papiera. Obkresľovanie, vytrhávanie, lepenie a vyfarbovanie šablóny z papiera. Nalepovanie samolepiek.	Žiak pozná význam papiera pre ekológiu – zber. Vie rozlišovať druhy papiera, určovať jeho vlastnosti. Za pomoci učiteľa sa učí manipulácii s nožnicami a do práce zapája obe ruky.
	Montážne a demontážne práce	Navliekanie drobných predmetov a prírodnín: korále, šípky, vhodné cestoviny. Manipulovanie s kockami: ukladanie kociek na seba, vedľa seba. Odskrutkovanie a zaskrutkovanie predmetov a hračiek.	Žiak rozlišuje tvary, povrchy a variabilnosť demonštračných stavebníc. Dokáže s pomocou zostrojiť jednoduché modely podľa vlastnej predstavy alebo predlohy.

		Práce sa stavebnicami: mozaika, domino. Skladanie jednoduchého puzzle.	
Pestovateľské práce.	Starostlivosť o izbové rastliny.	Polievanie izbových kvetov, rastlín na pozemku s pomocou. Oboznámiť sa so sadením, klíčením a rastom rastlín. Zbieranie plodov z listnatých a ihličnatých stromov.	Za pomoci učiteľa sa snaží skrášľovať životné prostredie. Dokáže pestovať a pozorovať klíčenie a rast semien.
	Práce na pozemku.	Práca so záhradným náradi: hrable.	Vie sa orientovať na školskom pozemku. Poznávať záhradné nástroje, určiť druh práce, na ktorú sa používajú.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo pracovného vyučovania sa prelína celým výchovno – vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci sa učia spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Metódy a formy:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine pracovného vyučovania, aby motivovali prácu a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budú využívať rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. V pracovnom vyučovaní ide o demonštráciu pracovných postupov, nástrojov, operácií, materiálov a podmienok práce.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet

budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.7 Hudobná výchova

Hudobná výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku ŠZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia, vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života.

Hudobná výchova vychádza zo spojenia materinskej reči, spevu, pohybu, tanca a ďalších hudobných činností - inštrumentálnej hry, aktívneho počúvania, hudobno-dramatického gesta, tak ako ich komplexne obsahuje detská hra už v predškolskom veku. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Pestovaním jednotlivých zložiek v ich vzájomnej prepojenosti a podmienenosti rozvíja hudobná výchova celkovú hudobnosť žiakov, pričom rešpektuje ich individuálne schopnosti, záujmy a špecifiká ich rodinnej a regionálnej hudobnej skúsenosti. Osvojovaním hudobného materiálu cez hudobné činnosti sa žiaci v súlade s vekovými predpokladmi esteticky, kultúrne i duchovne rozvíjajú: utvárajú a upevňujú sa v nich hudobné schopnosti a zručnosti, nadobúdajú základné estetické skúsenosti a kultúrne návyky, v ktorých sa sústreďuje a uplatňuje ich poznanie sveta hudby.

Ide predovšetkým o rozvoj hodnotovej stránky osobnosti, kultiváciu citov, osvojovanie postojov prostredníctvom estetických zážitkov, na základe ktorých sa žiaci učia vnímať, poznávať a hodnotiť hudobné dielo.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov. Chápeme ju tiež ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Ciele predmetu:

Cieľom hudobnej výchovy v špeciálnej základnej škole je rozvoj hudobnosti spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať osobnosť jedinca s postihnutím, jeho hudobné schopnosti a zručnosti.

Ciele, ktoré sme si stanovili na hodinách hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi

problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia a vyplývajú z obsahu:

- vytvárať predpoklady na primerané vnímanie hudby, na spev a ostatné hudobné prejavy,
- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu, senzomotorické schopnosti,
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby,
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi.
- rozvíjať hudobnú pozornosť, pamäť a predstavivosť,
- rozvíjať zmysel pre tonalitu.

Obsah predmetu:

Obsahom predmetu hudobná výchova je:

- počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby (CD, kazeta a pod.),
- rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia - šuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši a iné – najprv s vizuálne vnímaných zdrojov zvuku, potom bez vizuálne vnímaného zdroja zvuku,
- určovanie zdroja zvuku,
- motivácia žiaka k vyludzovaniu zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch,
- určovanie vlastností vnímaných zvukov - dĺžky, intenzity (dlhý tón/zvuk - krátky, hlasný - tichý, hudba - ticho, hudba/ľudský hlas - reč).

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup: Žiak vie:
Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby	Počúvanie reprodukovanej hudby (Prší , prší, Veľkí herci malým deťom, Koledy...)		- načúvať v tichosti hudbu.
Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov	Rozvíjanie pasívneho vnímania s vizuálnym vnímaním jednoduchých zvukov. Rozvíjanie pasívneho vnímania Orffovho inštrumentára. Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov bez vizuálneho vnímania zdroja zvuku.	Vnímanie zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia - najprv s vizuálne vnímaných zdrojov zvuku, bez vizuálneho vnímania zvuku.	- určiť šuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši a iné. - naučiť sa vizuálnym vnímaním rozoznávať štrnganie pohármi, klopanie prstom o stôl. Naučiť sa vizuálnym vnímaním rozoznávať bubienok a tamburínu. Rozoznávať bez vizuálneho vnímania zdroj zvuku – bubienok, tamburína,

			triangel, ozvučené paličky.
Určovanie zdroja zvuku.		Rozoznávajúce hudobných nástrojov - triangel a bubienok, ozvučné paličky	Rozoznávajú hudobné nástroje podľa zvuku.
Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch	Vyludzovanie zvukov na ozvučených paličkách, na triangli a bubienku.	Oboznámenie sa s Orffovým inštrumentom.	Vyludzovať zvukov na ozvučených paličkách, na triangli a bubienku.
Určovanie vlastností vnímaných zvukov	Tichá a hlasná hudba. Dlhý a krátky tón. Ticho a hudba. Hudba, ľudský hlas a reč.	Určovanie vlastností vnímaných zvukov – dĺžky, intenzity (dlhý tón/zvuk – krátky, hlasný – tichý, hudba – ticho, hudba/ľudský hlas - reč).	Rozlišovať hlasnú a tichú hudbu. Rozlišovať dlhý a krátky tón. Rozlišovať hudbu, ľudský hlas a reč. Rozlišovať hudbu, ľudský hlas a reč.

Medzipredmetové vzťahy:

Hudobné činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi prostredníctvom hier a tvorivej dramatiky. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova uplatňuje pohybové prvky z telesnej výchovy pri nácviiku tancov, hudobno pohybových hier. Na hodinách hudobnej výchovy uplatňujeme aj výtvarné činnosti pri ilustráciách piesní, obrazovom doplnení textov piesní. Rytmizácia piesní výrazne napomáha pri osvojovaní si otvorených a zatvorených slabík, recitovaní básničiek, pri čítaní.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z motivačných metód sú to rozhovor, rozprávanie, z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, počúvanie hudby, hra na Orffových nástrojoch a návštevy hudobných podujatí. Dôraz budeme klásť na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu. Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehĺbime počiatkový spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby, hudobné aktivity prinášali radosť, relax a uvoľnenie.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň

mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. M. Lysáková, L. Krupinová, A. Podhorná: Piesne, hry a riekanky detí predškolského veku, SPN, Bratislava, 1989.
2. Vzdelávacie program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.8 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku ŠZŠ B variant 1 vyučovaciu hodinu týždenne. Vzhľadom na absenciu jemnej motoriky, fantázie, predstavivosti, s ohľadom na druh, stupeň a typ postihnutia sme posilnili predmet výtvarná výchova o 1 vyučovaciu hodinu týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Ciele predmetu:

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím. Sú zamerané na:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality,
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Obsah predmetu:

Obsah výtvarných činností má byť jedincom s mentálnym postihnutím blízky, zvládnuteľný a tvorivý. Pozostáva z troch okruhov:

- kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel),

- maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, tempery),
- modelovanie (plastelína, modurit).

-Tematický okruh:	Odporúčané námety a techniky:	Očakávaný výstup:
Kresba.	Materiál a pomôcky: mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel. Kresba čiar, oblúkov, kruhov, špirál, vlnoviek. Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov: lopta, slnko, kvet, a iné. Napodobňovanie jednoduchých tvarov. Maľovanky - vyfarbovanie.	Žiak dokáže pozorovať predmety z hľadiska tvaru v závislosti od funkcie. Vie vyjadriť farebný kontrast. Žiak má osvojené základné zručnosti pri práci s mäkkou ceruzkou, rudkou, kriedou, suchým a voskovým pastelom.
Maľba.	Materiál a pomôcky: tampón, drievko, akvarelové farby, temperové farby. Liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami. Hra s farbou: dotváranie farebných škvŕn drievkom prstami.	Žiak využíva farebnú škálu pri maľovaní. Žiak dokáže farebne vyplňať priestor obrazu, má osvojené základné zručnosti pri práci so štetcom, rozvíja technickú zručnosť a chápe úlohu farby. Dokáže zapúšťať farby do mokrého podkladu.
Modelovanie.	Materiál a pomôcky: plastelína, modurit, štipce. Manipulácia s modelovacími materiálmi.- miesenie modelovacej hmoty jednou a oboma rukami, stláčanie, valkanie, vytváranie tvarov jednoduchých predmetov: guľôčka, had, ovocie. Používanie nástrojov (napr. vyštipnúť malé kúsky z plastelíny).	Postupne si osvojovať základy proporcionality tvarov. Dokáže dozrobiť model rôznym drobným materiálom. Vytvárať modely z plastelíny a využívať rôzne formičky, vykrajovače. Používať makety domov, zvierat a strojov.

Medzipredmetové vzťahy:

Výtvarná výchova sa podieľa na rozvoji a utváraní osobnosti človeka. Svojím cieľom a obsahom sa orientuje na estetickú výchovu vo vzťahu s etickou výchovou ako aj ďalšími zložkami výchovy. Pripravuje žiakov pre kultúrne formy života v spoločnosti. Na hodinách výtvarnej výchovy cielene rozvíjame jemnú motoriku žiakov. Podľa potreby do vyučovania včleníme prvky telesnej výchovy - detské pohybové hry. Využívaním ukážok z výtvarnej tvorby a ilustrácií z literatúry zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z monologických metód sú to rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Metódy názornosti, konkrétosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine výtvarnej výchovy, aby motivovali prácu a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, návštevy výtvarných galérií. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakom mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. Žiaci majú možnosť pracovať aj v iných polohách ako sediačky, napr. postojáčky, podľa formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu. V dekoratívnych prácach sa precvičuje pravidelné striedanie prvkov jedno a viacfarebných.

Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu a okrem základnej vyučovacej hodiny výtvarnú výchovu budeme realizovať aj formou vychádzok a maľovania v prírode.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.9 Telesná a športová výchova

Telesná a športová výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	I. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v I. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

V rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií - na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypii a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Telesná výchova má nezastupiteľné postavenie pri výchove mentálne postihnutých. Poňatie telesnej výchovy sleduje ciele zdravotne zamerané na správne držanie tela, zvládnutie základných pohybových zručností chôdze a behu, rozvíjanie a posilňovanie fyzickej stránky žiaka. Zvyšovanie telesnej zdatnosti formou kondičných cvičení prispieva k upevňovaniu fyzickej stránky žiakovej osobnosti a je predpokladom zapojenia žiaka do pracovného procesu.

Akrobatické cvičenia podporujú obratnosť a pohyblivosť, pomáhajú prekonať strach. V telesnej výchove sa realizujú aj sezónne činnosti, kolektívne hry a prvky atletických disciplín. Dôležitou súčasťou telesnej výchovy sú koordinačné a relaxačné cvičenia.

Na telesnej a športovej výchove budeme využívať štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédska debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne iné telocvičné náradie.

Ciele predmetu:

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôsobiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím. Sú zamerané na:

- rozvíjanie sociálnych zručností a komunikačnú schopnosť v aktívnej interakcii s prostredím pri pohybových aktivitách,

- učenie funkčného používania komunikačnej prostriedkov,
- aktívna spolupráca pri vykonávaní hygienických úkonov v súvislosti s telovýchovnými aktivitami,
- učenie prijatia pravidiel,
- učenie kooperácie,
- vytvorenie sebakontroly,
- učenie prispôsobenia sa k požiadavkám skupiny,
- rozvíjanie schopnosti realizovať spoločné pohybové aktivity pomocou napodobňovania,
- učenie poradovosti uvedomenie si vlastného tela,
- rozvoj koordinácie oko - ruka.

Ciele a obsah predmetu telesná výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. Aktivity zameriame na správne držanie tela a na zvládnutie základných pohybových zručností, taktiež na zvládnutie základných pohybových zručností - chôdze a behu, na rozvíjanie a posilňovanie fyzickej zdatnosti formou kondičných cvičení. Medzi cvičenia zaradíme aj zdravotné cviky, ako aj jednoduché akrobatické cvičenia, ktoré pomáhajú prekonávať strach.

Obsah predmetu:

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup: Žiak vie:
Zdravotné cvičenia		Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice.	Zvládnuť krúženie, otáčanie, vystieranie, ohýbanie, kmitanie postupne v jednotlivých kĺboch v ľahu, sede, stojí.
Kondičné cvičenia	Chôdza	Správne držanie tela pri chôdzi, voľný pohyb rúk počas chôdze, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, lane, a pod., chôdza v zástupe za učiteľom, nácvik rytmickej chôdze. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi.	Osvojiť si správne držanie tela pri chôdzi, voľný pohyb rúk počas chôdze. Zvládnuť chôdzu po čiare, lane a pod. Prekračovať nízke prekážky.
	Beh	Nácvik tichého našľapovania pri behu, nácvik dvíhania nôh, ohýbanie v kolenách, nácvik vybehnutia na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom,	Osvojiť si tiché našľapovanie pri behu, dvíhanie nôh, ohýbanie v kolenách. Nacvičiť si vybehnutie na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom.

		beh v danom tempe, ktorý zodpovedá prirodzenému tempu detskej chôdze.	Zvládnuť beh v danom tempe.
	Skoky	Poskoky na mieste znožmo a striedavo na jednej, druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 10-15 cm do drepu.	Zvládnuť poskoky na mieste znožmo, striedavo na jednej, druhej nohe. Nacvičiť si skoky z miesta, skoky cez čiaru, zoskok z výšky 10 – 15 cm do drepu.
	Lezenie	Ľubovoľným spôsobom smerom dopredu, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok.	Zvládnuť lezenie dopredu, podliezanie. Zvládnuť preliezanie vhodných prekážok.
	Hádzanie a chytanie	Nácvik chytania lopty guľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, hodenej učiteľom. Podávanie lopty učiteľovi, spolužiakovi. Manipulácia s rôznymi drobnými predmetmi: zbieranie, podávanie, upratovanie, skladanie, prenášanie	Naučiť sa chytať loptu guľajúcu sa po zemi, po šikmej ploche, hodenej učiteľom. Osvojiť si podávanie lopty inej osobe. Vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore - hore, dole. Manipulovať s rôznymi predmetmi - prenášať, podávať, skladať, upratovať.
	Cvičenia s využitím švédskej lavičky, švédskej debny	Výstup na lavičku, prechod po lavičke, zostup z lavičky. Sed na švédskej debne, kľak, preliezanie dielov švédskej debny.	
Základy akrobatických cvičení		Sed roznožmo s predklonom. rovnovážny. Rovnovážny postoj na jednej nohe Aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality, koordinácii pohybov. Nácvik prvej fázy kotúľa vpred.	Správne vykonávať jednotlivé prípravné cvičenia. Uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite. Uvedomovať si jednotlivé časti tela vo vzťahu ku riadenému pohybu. Vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore - hore, dole, dopredu, dozadu... .
Sezónne činnosti	Hry na snehu Turistika Plávanie	V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, v jarnom a letnom období turistika, plávanie.	Rozvíjať cieľené a koordinované pohyby s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity.

Kolektívne činnosti	Kolektívne hry Loptové hry	Kolektívne hry spojené s nácvikom chôdze a behu. Loptové hry - podávanie, guľanie.	Vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny. Dodržiavať poradie v skupine, uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite.
Hudobno pohybové hry		Koordinácia pohybu v rytme hudby. Hudobno-pohybové hry: riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.	Skoordinovať pohyb s rytmom hudby. Uplatniť napodobovanie pri spoločných pohybových aktivitách.
Koordináčne a relaxačné cvičenia		Cvičenia zamerané na uvedomovanie si telesnej schémy. Nácvik správneho dýchania	Osvojiť si správne dýchanie. Zvládnuť relaxáciu.

Medzipredmetové vzťahy:

Medzi telesnou výchovou a ostatnými výchovno - vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Pohybové činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, hudobnými činnosťami. Pri cvičeniach využívame riekanky, ktoré spájame s pohybom. Na hodinách telesnej výchovy uplatňujeme pohybové vyjadrenie hudby, ktoré vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu, zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Metódy a formy:

Pre plnenie cieľov a úloh telesnej výchovy s ohľadom na druh a stupeň postihnutia budeme na hodinách využívať tieto metódy :

- metódy oboznámenia (slovný opis, ukážka demonštrácie),
- metódy nácviku (komplexný postup, analyticko – syntetický postup, zmiešaný postup),
- metódy výcviku (opakovania, štandardného zaťaženia, súťaženia),
- metódy kontroly, hodnotenia,
- špecifické vyučovacie metódy,
- reedukačné, kompenzačné, rehabilitačné, metódu kontrastu,
- motivačné metódy.

Realizovať budeme organizačné formy :

- ranné cvičenia (na začiatku 1. hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy,
- športové súťaže - pravidelné i jednorazové.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení je dôležitý citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov, kde podriadime tieto výkony ako cieľové kategórie emocionalite - radosť z pohybu, spolupatričnosti. Hodnotenie má byť motivačné, výchovné a didaktické.

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

5 Učebné osnovy pre II. ročník

5.1 Slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	1
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie nového učiva vzhľadom na preberané množstvo nových hlások a písmen.

Charakteristika predmetu:

Slovenský jazyk a literatúra pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Žiaci sa učia rozvíjať hovorenú reč po formálnej, obsahovej a gramatickej stránke. Učia sa prečítanému textu rozumieť a vyjadriť sa jednoducho a zrozumiteľnou ústnou a písomnou formou. Vytvára sa pozitívny vzťah k slovenskej reči, poézii a próze. Slovenský jazyk a literatúra v sebe spája niekoľko oblastí, ktoré sa prelínajú a prispievajú k dosiahnutiu cieľov výchovy.

Ciele predmetu:

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry v špeciálnej základnej škole je systematicky viesť žiakov k vyjadrovaniu osobných a spoločenských zážitkov a skúseností v krátkych hovorených prejavoch.

K najdôležitejším čiastkovým cieľom patrí:

- vedieť pomenovať obrázky,
- vedieť sluchom diferencovať slová na slabiky,
- vedieť sluchom zo slabík poskladať slovo,
- vedieť sluchom poznávať prvú hlásku,
- vedieť čítať dvojslabičné a viacslabičné slová zložené zo známych slabík.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvorí:

- hláska a písmeno m, M,
- slabika ma, má, Ma, Má, mi, mí, Mi, Mí,
- hláska a písmeno e, E, slabika me, Me,
- čítanie dvojslabičných slov: mama, mami, mame, máme,
- hláska a písmeno l, L, slabiky s týmito písmenami,
- čítanie dvojslabičných slov zložených zo známych slabík,

- na základe sluchového vnímania poznávať prvú hlásku slova.
- osvojovanie čítania otvorených slabík zložených z osvojených písmen.

Očakávaný výstup:

Žiak :

- pozná a vie prečítať tlačené a písané, veľké, malé tvary samohlások a, e, i,
- pozná a vie prečítať tlačené a písané, veľké, malé tvary samohlások M, L,
- rozlišovať krátke a dlhé samohlásky,
- v praktických činnostiach, pri čítaní vie spájať hlásky do slabík a vie prečítať všetky typy, - slabík vyskytujúcich sa v slovách,
- chápe význam prečítaného slova - priradí slovo k obrázku a naopak,
- určí prvú hlásku v slove,
- pozná leporelá a detské knihy.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo slovenského jazyka sa prelína celým výchovno-vzdelávacím procesom:

- vecné učenie: zdokonaľovanie, rozširovanie slovnej zásoby pri pozorovaní okolitej krajiny,
 - matematika: písanie číslíc, pri ktorých sa zdokonaľuje technika písania,
 - výtvarná výchova: ilustrovanie rozprávok, divadelných predstavení, básní,
 - pracovné vyučovanie: modelovanie písmen, zdokonaľovanie jemnej motoriky rúk pri navliekaní korálok a pod.,
 - hudobná výchova: využívanie orffových nástrojov a tanca na rozvoj pohybovej koordinácie a rytmizácie,
 - telesná výchova: pohybové cvičenia na naučené riekanky. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek budeme využívať prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach.
- V druhom ročníku budeme využívať v predmete slovenský jazyk a literatúra aj prierezové témy:
- environmentálna výchova – pri práci s ilustráciami,
 - mediálna výchova – práca s detskými časopismi,
 - multikultúrna výchova – počúvanie poézie a prózy,
 - tvorba projektu a prezentačné činnosti – pri jednotlivých hláskach.

Metódy a formy:

Z metód práce budeme využívať výklad, zážitkové učenie, didaktické hry, pozorovanie, analýza textu, riešenie problému, syntetickú, analyticko – syntetickú metódu. Formy práce: individuálna, samostatná, skupinová práca, práca vo dvojici.

Pri vyvodzovaní písmen budeme používať obrázky, riekanky a znázorňovanie písmen pohybom. Podľa individuálnych schopností žiakov zrak, sluch alebo zapájame i motoriku. Učivo budeme precvičovať na kartičkách alebo kockách.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme

nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Šlabikár pre 2. ročník špeciálnych základných škôl (variant B) od autoriek Mgr. Silvia Škultétyová, Mgr. Lenka Čertíková, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

5.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme ponechali stanovený počet hodín týždenne.

Charakteristika predmetu:

Cieľom predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti, ktorý sa prelína každým ročníkom a predmetom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozširovania funkčnej komunikácie v kategóriách: žiadanie osobných potrieb, reakcie na správanie iných ľudí, komentovanie, žiadanie informácií, vyjadrovanie pocitov, vyjadrovanie prosociálnych postojov.

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitosťami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len RUP) vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Ciele predmetu:

Hlavným cieľom predmetu RKS v ŠZŠ je podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti jednotlivých žiakov je primerané úrovni rozvinutia poznávacích, psycho-motorických, citových a vôľových predpokladov a schopností.

OBSAH

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti úzko súvisí s vývinom vnímania, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto ciele aj obsah predmetu musia mať širší záber a orientujú sa na celý komplex dorozumievacieho procesu.

V každodennej komunikácii sa navzájom podmieňujú a prelínajú jednotlivé jazykové roviny a spôsoby komunikácie, preto ich nasledovné členenie je skôr teoretické. Má však zámer usporiadať ciele, obsah a činnosti smerujúce k rozvíjaniu komunikačnej schopnosti do systému. Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti detí s mentálnym postihnutím stredného stupňa je prioritou obsahová stránka.

Obsah a ciele rozvíjania komunikačnej schopnosti v jednotlivých oblastiach:

Pragmatická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačnej prostriedkov.	<p><i>Porozumenie reči</i></p> <p>Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí.</p> <p>Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov.</p> <p>Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií.</p> <p>Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.</p> <p><i>Rozvíjanie expresívnej reči</i></p> <p>Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky.</p> <p>Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov,</p>
	<p>grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom.</p> <p>Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu.</p> <p>Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií.</p> <p>Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.</p>

	<p><i>Rozhovor</i></p> <p>Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom.</p> <p>Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru.</p> <p>Výber komunikačnej prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok.</p> <p>Modelové hry, dramatizácia.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii	<p>Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov.</p> <p>Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.)</p> <p>Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)</p> <p>Zovšeobecňovanie pojmov.</p> <p>Kľúčové slová.</p> <p>Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať jazykový cit,	Nácvik ohýbania slov, nácvik predložkových väzieb a analógie primerane
syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).	schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom, maľované čítanie, doplňovanie a opakovanie viet, odvodzovanie slov, tvorba viet a súvetí, rozvoj porozumenia reči

	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Foneticko-fonologická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať fonematické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť	<i>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti</i> Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferencácia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod.

	Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie,
--	---

	<p>prirad'ovanie, zorad'ovanie, triedenie – kategorizácia</p> <p>Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)</p>
Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase	<p>Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia)</p> <p>Serialita (návnik sekvencií, postupnosti)</p> <p>Intermodalita (audiovizuálny vzťah)</p>
Rozvíjať motorické schopnosti	<p>Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky,</p> <p>grafomotoriky,</p> <p>fonograforytmiky.</p>
Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti	<p>Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je súčasťou obsahu predmetu RKS aj:</p> <p>Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov.</p> <p>Schematické znázornenie slov.</p> <p>Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek.</p> <p>Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).</p> <p>Obrázkové (maľované) čítanie.</p> <p>Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačených písmen.</p>

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete

Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačnej situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo

v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačnej situácií a okruh komunikačnej partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK).

Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.
2. Logopedické pexeso, kartičky s obrázkami a pojмами, detské knihy.

5.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností

Rozvíjanie grafomotorických zručností pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 1 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu na rozvíjanie a zdokonaľovanie grafomotorických zručností.

Charakteristika predmetu:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je v úzkej kooperácii s predmetmi výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, hudobná výchova. Pri písaní začíname od veľkých prvkov a prípravných cvikov, ktoré sa postupne zmenšujú a spresňujú. Zameriavame sa na koordináciu pohybov ruky a oka.

Pri rozvíjaní grafomotorických zručností medzi účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie, výkresy s predpísanými slovami a nalepenými obrázkami. Používame fólie, na ktorú žiak mazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.

Hodiny rozvíjania grafomotorických zručností rozdelíme na menšie časové jednotky, aby žiaci písali niekoľkokrát týždenne.

Ciele predmetu:

Cieľom predmetu je:

- rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku,
- naučiť sa správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní,
- vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní.

Pri písaní sústavne dbáme na správne držanie písacích potrieb a správne sedenie pri písaní. Pri rozvíjaní grafických zručností začíname od veľkých prvkov a prípravných cvikov, ktoré sa postupne zmenšujú a spresňujú. Veľký dôraz kladieme na motiváciu a kladné hodnotenie, ktoré žiakov povzbudzuje pri činnosti.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu tvorí:

- opakovanie nacvičených prvkov písania z predchádzajúceho ročníka.
- slučky, ovály, vlnovky,
- šikmé zhora nadol a zdola nahor - „zuby na píle“,
- horný a dolný zátrh,

- písmená e, l, m, i,
- slabiky me, mi, le, li, em, im, el, il.

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní,
- písať slučky, ovály, vlnovky, zvislé a šikmé čiary zhora nadol a zdola nahor,
- písať horný a dolný zátrh,
- písať písmená A, I, E, L, M - tlačенý tvar,
- obkresľovať písmená A, I, E, L, M - písaný tvar,
- písať slabiky MA, MI, ME, LA, LI, LE, AM, IM, EM, AL, IL, EL - tlačенý tvar,
- obkresľovať slabiky MA, MI, ME, LA, LI, LE, AM, IM, EM, AL, IL, EL - písaný tvar.

Metódy a formy:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine grafomotorických zručností, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budeme využívať rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkuje žiakom mnohozmyslové zážitky, ktoré získa počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu.

Pri vyvodzovaní písmen používame obrázky, riekanky a znázorňovanie písmen pohybom. Podľa individuálnych schopností žiakov využívame zrak, sluch alebo zapájame i motoriku. Učivo precvičujeme na kartičkách alebo kockách.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo grafomotorických zručností sa prelína celým výchovno – vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci modelujú z plastelíny, drôtu písmená, krivé čiary, kruhy. Učia sa spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospěchu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

5.4 Matematika

Matematika pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	1
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva matematiky v II. ročníku 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie matematických zručností.

Charakteristika predmetu:

Predmet matematika je založený na získavaní nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových schopností žiakov. Nové matematické vedomosti sa aplikujú do reálnych situácií. Pri budovaní matematických schopností, zručností a návykov sa berú do úvahy individuálne schopnosti žiaka. Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu:

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Primárne ciele predmetu sú:

- rozvíjať schopnosť triediť predmety podľa určitých kritérií,
- utvárať predstavy o číslach,
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 4,
- osvojiť si základné početové výkony v obore prirodzených čísel do 4,
- osvojiť si základné geometrické predstavy.

Obsah predmetu:

Žiaci sa učia triediť predmety, tvoriť skupinu predmetov podľa určeného znaku, zoradovať predmety podľa pokynov. Osvojujú si prvky numerácie a početové výkony v obore do 4. Nácvik určovania predmetov realizujeme počítaním po jednej. Početové výkony sčítania a odčítania nacvičujeme oddelene.

Učia sa rozpoznávať rovinné útvary kruh, štvorec, trojuholník.

1. ARITMETIKA

Úvod k učivu o prirodzenom čísle:

Tematický celok	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Porovnávanie predmetov podľa vlastností	Množstvo	Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar, vytváranie skupín predmetov. Vzťahy: všetko - nič, všetci - nikto, malý - veľký, krátky - dlhý.	Porovnávať a triediť predmety podľa vlastností - tvar, farba, veľkosť, množstvo. Vytvárať skupiny podľa zadania. Rozlišovať, vytvárať dvojice, porovnávať. Určovať polohu na základe preberaných výrazov/pred, za a pod.
	Veľkosť		
	Farba		
	Tvar		
Triedenie predmetov podľa vlastností	Vlastnosti	Vlastnosti: okrúhly - hranatý. Vzťahy: dopredu - dozadu, hore - dole.	
	Vzťahy	Všetko - nič, všetci - nikto, malý - veľký, krátky - dlhý.	Správne priradiť pojem: všetko - nič, všetci - nikto, malý - veľký, krátky - dlhý, manipulovať s predmetmi.

Prirodzené čísla 1, 2, 3, 4, numerácia a počtové výkony

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Opakovanie	Porovnávanie predmetov v obore do 2.	Porovnávanie pomocou znakov rovnosti a nerovnosti čísla v obore do 2. Riešenie jednoduchých slovných úloh.	Porovnať množstvo na základe praktickej skúsenosti. Znázorňovať rovnosti a nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Poznať znaky <, >, =
Číslo 3	Číselný rad do 3	Osvojenie si pojmov 1,2,3. Určovanie počtu predmetov. Priradovanie predmetov k číslu 3 a čísla 3 k predmetom. Počítanie predmetov po jednom do troch.,	Určovať a vyznačovať počet predmetov. Počítat' predmety na obrázkoch, vyfarbiť daný počet. Priradiť správny počet k danému množstvu. Uskutočňovať orientáciu v číselnom rade 1 -3, cvičiť pojmy prvý a posledný.
	Čítanie a písanie číslice 3	Obkresľovanie predpísanej číslice 3, písanie číslice 3, znázorňovanie čísla 3.	Písať samostatne a čítať číslicu 3. Znázorňovať číslo 3.

	<p>Porovnávanie čísel 1,2 a 3.</p> <p>Vzťahy: menší, väčší, rovná sa.</p>	<p>Manipulovanie s predmetmi, riešenie úloh.</p> <p>Znázorňovanie nerovnosti a rovnosti.</p> <p>.</p>	<p>Porovnať množstvo na základe praktickej skúsenosti.</p> <p>Znázorňovať rovnosti a nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Správne písanie a používanie znakov <, >, =.</p>
	<p>Sčítanie a odčítanie v obore do 3</p>	<p>Sčítanie - objasnenie podstaty sčítovania. Znak + (plus). Zápis sčítovania. Znázornenie príkladov sčítovania.</p> <p>Odčítanie. Objasnenie odčítovania. Znak – (mínus) Zápis príkladov odčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania.</p> <p>Pamäťový nácvik príkladov sčítovania a odčítovania v obore do 3.</p> <p>Riešenie jednoduchých slovných úloh.</p> <p>Rozklad čísla 2 a 3.</p>	<p>Získať zručnosť pri praktickom sčítovaní a odčítovaní. Poznať znak +(plus) a zapísať príklady sčítania.</p> <p>Poznať znak - (mínus) a zapísať príklady odčítania.</p> <p>Určovať polohu na základe preberaných výrazov (napr. pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný).</p> <p>Riešiť jednoduché slovné úlohy, oživiť slovnú úlohu kresbou.</p> <p>Rozložiť čísla 2 a 3 podľa zadania.</p>
	<p>Mince 1€, 2€</p>	<p>Manipulácia a počítanie s mincami. 1€, 2€.</p>	<p>Použiť euromince pri numerácií v obore do 3.</p>
<p>Číslo 4</p>	<p>Číselný rad do 4</p>	<p>Osvojenie si pojmov 1,2,3.</p> <p>Určovanie počtu predmetov.</p> <p>Priradovanie predmetov k číslu 3 a čísla 3 k predmetom.</p> <p>Počítanie predmetov po jednom do troch.,</p>	<p>Určovať a vyznačovať počet predmetov.</p> <p>Počítat predmety na obrázkoch, vyfarbiť daný počet.</p> <p>Priradiť správny počet k danému množstvu.</p> <p>Uskutočňovať orientáciu v číselnom rade 1 -3, cvičiť pojmy prvý a posledný.</p>
	<p>Čítanie a písanie číslice 4</p>	<p>Obkresľovanie predpísanej číslice 4, písanie číslice 4, znázorňovanie čísla 4.</p>	<p>Písať samostatne a čítať číslicu 4. Znázorňovať číslo 4.</p>
	<p>Porovnávanie čísel 1,2 , 3 a4.</p> <p>Vzťahy: menší, väčší, rovná sa.</p>	<p>Manipulovanie s predmetmi, riešenie úloh.</p> <p>Znázorňovanie nerovnosti a rovnosti.</p>	<p>Porovnať množstvo na základe praktickej skúsenosti.</p> <p>Znázorňovať rovnosti a nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Správne</p>

		.	písanie a používanie znakov <, >, =.
	Sčítovanie a odčítovanie v obore do 4	Sčítovanie - objasnenie podstaty sčítovania. Znak + (plus). Zápis sčítovania. Znázornenie príkladov sčítovania. Odčítovanie. Objasnenie odčítovania. Znak - (mínus) Zápis príkladov odčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania. Pamäťový nácvik príkladov sčítovania a odčítovania v obore do 4. Riešenie jednoduchých slovných úloh. Rozklad čísla 2, 3 a 4.	Získať zručnosť pri praktickom sčítaní a odčítaní. Poznať znak +(plus) a zapísať príklady sčítania. Poznať znak - (mínus) a zapísať príklady odčítania. Určovať polohu na základe preberaných výrazov (napr. pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný). Riešiť jednoduché slovné úlohy, oživiť slovnú úlohu kresbou. Rozložiť čísla 2, 3 a 4 podľa zadania.
	Mince 1€, 2€	Manipulácia a počítanie s mincami. 1€, 2€.	Použiť euromince pri numerácií v obore do 4.

2. GEOMETRIA

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov	Kruh, štvorec, trojuholník 2.	Rovinné útvary - kruh, štvorec, trojuholník. Kreslenie geometrických tvarov priamych a krivých čiar (trojuholník, štvorec, kruh)	Triediť a porovnať rovinné útvary podľa určitého znaku, zoradovať predmety podľa pokynov. Kresliť jednoduché geometrické tvary.

Medzipredmetové vzťahy:

Základné matematické vedomosti a zručnosti žiak aplikuje takmer vo všetkých vyučovacích predmetoch. Prvky logiky, numerického počítania, priestorová predstavivosť sa premietajú aj do ostatných predmetov:

- výtvarná výchova – priestorové znázorňovanie, predstavivosť, modelovanie číslíc,
- pracovné vyučovanie – modelovanie číslíc a priestorové vytváranie,
- hudobná výchova – fixácia čísel a číselného radu piesňami, riekankami,
- telesná výchova – orientácia v priestore, pohybové hry na vytváranie súborov na daný počet prvkov,

- slovenský jazyk a literatúra – písanie číslíc, nácvik riekaniek o číslach, sledovanie v závislosti na čase pri slovných úlohách.

Na hodinách matematiky uplatníme aj prvky prierezových tém. Pracovné listy s danou tematikou využijeme na environmentálnu výchovu, dopravnú výchovu, ktorú začleníme aj do práce s geometrickými tvarmi a telesami. Multikultúrnú výchovu a tému ochrany života a zdravia využijeme v slovných úlohách.

Metódy a formy:

Podmienkou úspešného učenia sa žiakov je získanie žiakov pre učebnú činnosť a to nenásilnou, prirodzenou motiváciou.. Na splnenie vytýčených cieľov matematiky je nevyhnutné používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu. Metódy, ktoré rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania. Pri vyučovaní matematiky mentálne postihnutých žiakov je dôležité akceptovať a didakticky využívať možnosti a schopnosti, emotívnosť, hravosť, kladný vzťah k manipulačným činnostiam. Veľký význam pre vyučovanie matematiky žiakov s mentálnym postihnutím má používanie moderných prostriedkov výpočtovej techniky, predovšetkým kalkulačiek.

V edukačnom procese využijeme:

- *metódy logického postupu*: analýza, syntéza, porovnávanie,
- *motivačné metódy*: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, demonštrácia, pochvala, povzbudenie, kritika,
- *slovné metódy*: vysvetľovanie, opis, rozprávanie,
- *metódy samostatnej práce*: samostatná práca s pracovným listom, obrazovým materiálom,
- *hra ako metóda*,
- *fixačné metódy*: opakovanie a precvičovanie učiva, domáce úlohy.

Počas vyučovania budeme využívať formy práce:

- *frontálne vyučovanie*, pri ktorom sa žiaci učia chápať matematickú symboliku, matematické operácie a voliť správne matematické algoritmy,
- *individuálne vyučovanie*, ktoré akceptuje schopnosti a tempo práce žiaka,
- *skupinové vyučovanie* na precvičenie a utvrdenie učiva a manipuláciu s drobným materiálom a pomôckami, počítadlo, prvky na magnetickej tabuli, napodobeniny peňazí, výukové programy.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje :

1. Hravé počty 2 pre B variant špeciálnych základných škôl, autor Brestenská, Akopiánová, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo 2558/95-213 zo dňa 8.5. 1995, siedme vydanie 2012.
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

5.5 Vecné učenie

Vecné učenie pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali stanovený počet hodín týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie v II. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe vlastného pozorovania, porozumenia zmien v prírode počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami, obrázkami sa učia chápať význam vecí, ich vlastnosti, vzájomné vzťahy, súvislosti a vedieť ich vyjadriť slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Ciele predmetu:

Všeobecným cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, o spoločnosti a našej vlasti. Z toho cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy. Úlohou vecného učenia je sústavné pozorovanie školského prostredia žiaka, jeho najbližšieho okolia, prírodného a spoločenského diania a utváranie správnych predstáv.

Čiastkovými cieľmi vyučovania vecného učenia je:

- poznať najjednoduchšie priestorové pojmy a vzťahy, tieto vyjadriť manipuláciou s predmetmi, slovne, kresbou, pohybom,
- spoznávať a pomenovať predmety a činnosti, s ktorými sa žiaci stretávajú v triede a v škole,
 - vedieť sa orientovať v triede, v najbližšom okolí školy,
 - poznať mená ročných období,
 - poznať mená dní v týždni,
 - uvedomovať si premenlivosť počasia,
 - poznať niektoré rastliny a zvieratá miestnej oblasti,
 - vedieť šetrne zaobchádzať s pomôckami, nepoškodzovať zariadenie triedy,
 - osvojiť si základné pravidlá správnej životosprávy a kultúrneho správania.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu je členený do siedmich tematických okruhov podľa ročných období, kde žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú zmeny spojené s činnosťami ľudí a ich životom. Vytvárajú sa a upevňujú tiež aj zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci sa oboznamujú s prácou dospelých, učia sa vážiť ich prácu. Osvojujú si pravidlá kultúrneho správania, získavajú základy bezpečnosti cestnej premávky, vytvárajú sa citové väzby k rodine, spolužiakom, obci, škole.

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Trieda, škola a okolie školy	Trieda.	Zariadenie triedy, jeho účel a použitie. Školské potreby a hračky. Poznanie svojho mena, priezviska, meno svojho učiteľa a mená spolužiakov. Vyučovacia hodina a prestávka. Základné návyky slušného správania - pozdravy pri vstupe, odchode z triedy.	Pomenovať zariadenie triedy, poznať účel zariadenia. Poznať funkciu školských potrieb, udržiava poriadok v školských potrebách. Poznať meno svojho učiteľa a mená spolužiakov Rozlíšiť vyučovaciu hodinu a prestávku. Vytvoriť a dodržiavať pravidlá správania sa v triede - pozdravenie, poprosenie, poďakovanie.
	Škola	Orientácia v budove školy - umiestnenie triedy, šatne, toalety, telocvične, jedálne,	Orientovať sa v priestoroch školy. Dodržiavať pravidlá slušného správania sa v škole.
	Okolie školy	Poznávanie najbližšieho okolia školy podľa miestnych podmienok.	Orientovať sa v okolí školy. Poznať a riadiť sa dopravnými predpismi pre chodcov.
Orientácia v čase	Časové údaje a vzťahy	Porozumenie časovým údajom: deň - noc, ráno - večer, dnes - zajtra, teraz - potom. Určovanie dní v týždni.	Rozumie časovým údajom v podaní predstáv a pojmov. Vymenovať dni v týždni a ich usporiadanie.
Príroda	Kalendár prírody.	Pozorovanie zmien v prírode a počasia. Pomenovanie ročných období s použitím obrázkov: jar, leto, jeseň, zima. Osvojovanie základných pojmov - teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, mráz s použitím obrázkov.	Zaznamenávať počasie podľa znakov: vietor, mráz, slnko, sneh, dážď. Určiť ročné obdobie s použitím nápovedných obrázkov. Poznať sledované predmety a javy: teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, mráz
	Zvieratá v prírode.	Domáce zvieratá: pes, mačka, krava, koza,	Rozlišovať štvornohé zvieratá, vtáky a hmyz.

		<p>prasa, sliepka, hus, zajac, kôň.</p> <p>Voľne žijúce zvieratá: myš, jež, medveď, líška.</p> <p>Vtáky a hmyz: drozd, lastovička, motýľ, včela, mucha, lienka, sýkorka.</p>	<p>Porozprávať ako sa ľudia starajú o zvieratá v prírode.</p>
	Rastliny v prírode.	<p>Kvety: ruža, tulipán a iné.</p> <p>Stromy: hruška, jabloň, slivka, čerešňa, marhuľa, broskyňa, ich plody.</p> <p>Kríky: maliny, ríbezle.</p>	<p>Rozlišovať pojmy kvet, strom, ker.</p> <p>Určovať hlavné znaky rastlín - kvet, strom, ker.</p> <p>Poznať plody stromov a kríkov.</p>
Starostlivosť o zdravie	Ľudské telo	Vnímanie a poznávanie jednotlivých častí ľudského tela: hlava, krk, trup, ruky, nohy.	Pomenovať hlavné časti tela a ukázať ich na vlastnom tele i obrázku.
	Zdravie a choroba	<p>Poznávanie pojmov: zdravie, choroba, lieky, lekár.</p> <p>Význam vitamínov pre zdravie - predchádzanie chorobám.</p>	<p>Poznať príznaky choroby: teplota, bolesť hlavy, hrdla. Osvojiť si správanie u lekára.</p> <p>Poznať pojmy, lekár, lieky.</p>
	Osobná hygiena	Vytváranie návyku dodržiavania základných zásad osobnej hygieny, umývanie rúk, čistenie zubov, česanie a čistenie nosa. Umývanie ovocia a zeleniny pred konzumáciou.	<p>Získať základné hygienické návyky.</p> <p>Vysvetliť význam čistoty tela a prostredia pre zdravie človeka.</p> <p>Umývať ruky pred jedlom, po použití WC.</p>
Bezpečnosť cestnej premávky	Bezpečnosť chodcov.	Dodržiavanie zásad správneho a bezpečného správania sa pri chôdzi po chodníku a pri prechádzaní vozovky. Bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.	<p>Dodržiavať bezpečnosť v cestnej premávke.</p> <p>Uvedomovať si nebezpečenstvá na ceste, na chodníku. Poznať najčastejšie príčiny vzniku dopravných nehôd, nehôd pri hrách.</p>
	Bezpečnosť na cestách	Semafor - prechádzanie cez križovatku po so signalizačným zariadením. Poznávanie dopravnej značky: priechod pre chodcov.	<p>Osvojiť si pravidlá správania sa chodcov.</p> <p>Poznať semafor pre chodcov, význam farieb na semafore – červená = stoj, zelená = choď.</p>
Obchod	Druhy obchodov	Rozoznávanie obchodov podľa zamerania, poznávanie nápisov na obchode - globálnou metódou.	Pomenovať obchody podľa zamerania..

		Hra na obchod.	Poznávanie rozličného tovaru, najmä potravín: ovocia, zeleniny.
	Peniaze	Poznávanie euromincí.	Poznať pojem peniaze, euromince 1 a 2
	Hra na obchod	Zameranie sa na správanie v obchode..	Hrou napodobniť správanie sa v obchode
Domov a rodina	Rodičia a súrodenci.	Poznávanie najbližších členov rodiny: mama, otec, brat, sestra.	Vedieť pomenovať členov rodiny, poznať ich mená..
	Vzťahy v rodine.	Rozprávanie o hierarchii členov rodiny, ich podiele na spoločnej práci v prospech domácnosti	Orientovať sa v príbuzenských vzťahoch.
	Byt	Pomenovanie častí bytu: kuchyňa, izba, kúpeľňa, WC a iné.	Oboznámiť sa s vnútorným členením bytu a povedať na čo jednotlivé časti slúžia.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.
2. Pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. - 3. ročník špeciálnych základných škôl (variant B), autor Dubovská, schválilo Ministerstvo školstva a vedy SR rozhodnutím č. 5648/94-213 zo dňa 14.11.1994, šieste vydanie 2013
3. Vecné učenie - Mgr. Eva Roskopfová, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo 284/97-153 zo dňa 30.07.1997 ako pracovné listy pre I. – III. ročník osobitnej školy s vyučovacím jazykom slovenským.

5.6 Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	0
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku ŠZŠ B variant 4 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Ciele predmetu:

Medzi základné ciele predmetu pracovné vyučovanie patria:

- utvárať a upevňovať základné hygienické návyky,
- utvárať a upevňovať základné stravovacie návyky a základné pravidlá stolovania,
- zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach,
- utvárať základné pracovné zručnosti a návyky,
- rozvíjať jemno-motorické zručnosti a schopnosť napodobňovania,
- rozvíjať schopnosť verbalizovať danú činnosť,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti pri pestovateľských prácach.

Obsah učebného predmetu:

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky:

- **sebaobslužné činnosti** - nadobúdanie zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, stravovacie návyky a pravidlá stolovania,
- **práce v domácnosti** - osvojenie základných pracovných návykov v domácnosti, práce v kuchyni,.
- **práce v dielni** - zamerané na prácu s drobným materiálom, montážne a demontážne práce, práce s papierom,

- **pestovateľské práce** - zameraná na starostlivosť o izbové Práca so záhradným náradím – hrable, motyka. Hrabanie lístia. Sadenie, klíčenie, rast rastlín – tráva, hrach, fazuľa (do črepníkov). Pomoc pri zbere úrody na školskom pozemku.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup:
Sebaobslužné činnosti.	Osobná hygiena	Umývanie rúk a tváre, nácvik alebo utvrdenie správneho postupu, používanie mydla a uteráka. Používanie vreckovky a hrebeňa. Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie, následná hygiena rúk - samostatne alebo s pomocou.	Žiak sa dokáže orientovať v kúpeľni a pozná účel a význam osobnej hygieny.
	Sebaobsluha	Vyzliekanie a obliekanie odevu. Vytváranie zručnosti pri rozopínaní a zapínaní gombíkov, používaní zipsov, háčikov a patentiek. Obúvanie a vyzúvanie samostatne alebo s pomocou, rozväzovanie a zaväzovanie šnúrok, zapínanie a odopínanie pomocou suchých zipsov. Stolovanie v triede - hygiena stolovania, používanie obrúska, malej lyžičky. Sebaobsluha pri desiatovaní. Stolovanie v školskej jedálni – používanie taniera a lyžice. Používanie vidličky a noža s pomocou (závisí od individuálnej schopnosti žiaka).	Žiak pod dozorom inej osoby sa dokáže obliecť, obuť a odložiť veci na určené miesto.

Práce v domácnosti.	Hygiena v domácnosti	<p>Samostatné odkladanie predmetov v triede na určené miesto.</p> <p>Samostatné odkladanie odevu a obuvi v šatni.</p> <p>Čistenie topánok od prachu.</p> <p>Utieranie prachu z lavíc, parapetných dosiek, utieranie tabule.</p> <p>Nácvik zametania smetí z podlahy pomocou malej metličky a lopatky.</p> <p>Vynášanie odpadkov z koša do smetnej nádoby s pomocou.</p> <p>Upevnenie zručnosti pri púšťaní a zastavovaní vody podľa individuálnych schopností žiakov.</p> <p>Odkladanie riadu na určené miesto.</p> <p>Pomenovanie základného riadu.</p> <p>Základy stolovania - nácvik jednoduchého prestierania.</p>	<p>Žiak sa vie orientovať v cvičnej kuchynke.</p> <p>Dodržiava kultúru stolovania. Udržiava čistotu pracovného miesta.</p> <p>Dodržiava základné pravidlá bezpečnosti pri práci.</p>
Práce v dielni.	Práce s drobným materiálom	<p>Poznávanie a triedenie drobného materiálu (prírodniny, kamienky, koráliky) podľa veľkosti, farby a tvaru. Ukladanie roztriedeného materiálu do rôznych nádob podľa pokynov. Manipulácia s drobným materiálom: skladanie mozaiky vkladáním, napichávaním, nalepovaním.</p> <p>Navliekanie korálok rovnakej farby alebo veľkosti. Namotávanie vlny na cievku, splietanie vlny a špagátov, nácvik viazania uzla, mašličky.</p>	<p>Žiak vie rozlíšiť prírodný a umelý materiál podľa tvaru, povrchu, čuchu, farby.</p> <p>Vie pracovať s drobným materiálom, rozlišuje, farby, tvary, vie triediť predmety podľa skupín.</p>
	Práce s papierom	Poznávanie základných vlastností papiera: hrúbka, povrch.	Rozlišovať druhy papiera, určovať jeho vlastnosti.

		Porovnávanie vlastností papiera. Trhanie, krčenie, nalepovanie, skladanie a strihanie papiera. Práca s nožnicami.	Za pomoci učiteľa sa učí manipulácii s nožnicami a do práce zapája obe ruky.
	Montážne a demontážne práce	Skladanie a rozkladanie predmetov a stavebníc. Ukladanie na seba, vedľa seba, spájanie, skrutkovanie, zasúvanie. Skladanie jednoduchého puzzle, domina, mozaiky. Cvičenie motoriky, pozornosti, presnosti.	Rozlíšiť tvary, povrchy a variabilnosť demonštračných stavebníc. S pomocou zostrojíte jednoduché modely podľa vlastnej predstavy alebo predlohy.
Pestovateľské práce.	Starostlivosť o izbové rastliny.	Polievanie, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov od prachu, odstraňovanie odumretých častí rastlín. Práca so záhradným náradím - hrable, motyka. Hrabanie lístia. Sadenie, klíčenie, rast rastlín - tráva, hrach, fazuľa (do črepníkov). Pomoc pri zbere úrody na školskom pozemku.	Za pomoci učiteľa sa snaží skrášľovať životné prostredie. Poznávať záhradné náradie, určiť druh práce, na ktorú sa používajú. Dokáže pestovať a pozorovať klíčenie a rast semien.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo pracovného vyučovania sa prelína celým výchovno - vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci sa učia spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Metódy a formy:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine pracovného vyučovania, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budú využívať prednášku, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. V pracovnom vyučovaní ide o demonštráciu pracovných postupov, nástrojov, operácií, materiálov a podmienok práce.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje :

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.
2. Encyklopédie, obrázkový materiál, stavebnice, exponáty, detská literatúra.

5.7 Hudobná výchova

Hudobná výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku ŠZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia, vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života.

Hudobná výchova vychádza zo spojenia materinskej reči, spevu, pohybu, tanca a ďalších hudobných činností - inštrumentálnej hry, aktívneho počúvania, hudobno-dramatického gesta, tak ako ich komplexne obsahuje detská hra už v predškolskom veku. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Pestovaním jednotlivých zložiek v ich vzájomnej prepojenosti a podmienenosti rozvíja hudobná výchova celkovú hudobnosť žiakov, pričom rešpektuje ich individuálne schopnosti, záujmy a špecifiká ich rodinnej a regionálnej hudobnej skúsenosti. Osvojovaním hudobného materiálu cez hudobné činnosti sa žiaci v súlade s vekovými predpokladmi esteticky, kultúrne i duchovne rozvíjajú: utvárajú a upevňujú sa v nich hudobné schopnosti a zručnosti, nadobúdajú základné estetické skúsenosti a kultúrne návyky, v ktorých sa sústreďuje a uplatňuje ich poznanie sveta hudby.

Ide predovšetkým o rozvoj hodnotovej stránky osobnosti, kultiváciu citov, osvojovanie postojov prostredníctvom estetických zážitkov, na základe ktorých sa žiaci učia vnímať, poznávať a hodnotiť hudobné dielo.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov. Chápeme ju tiež ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Ciele predmetu:

Cieľom hudobnej výchovy v špeciálnej základnej škole je rozvoj hudobnosti spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať osobnosť jedinca s postihnutím, jeho hudobné schopnosti a zručnosti.

Ciele, ktoré sme si stanovili na hodinách hudobnej výchovy vyplývajú z obsahu:
- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie,

- rozvíjať sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu,
- rozvíjať senzomotorické schopnosti,
- rozlišovať ľudský hlas a iné zvuky,
- uvoľňovať motoriku a rozvíjať zmysel pre rytmus,
- prebúdzat' záujem o hudbu na princípe detskej hry.

Obsah predmetu:

Obsahom predmetu hudobná výchova je:

- rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia bez vizuálneho vnímania zvuku,
- určovanie zdroja zvuku,
- určovanie vlastností vnímaných zvukov: dlhý - krátky tón, hlasný - tichý tón, hudba - ľudský hlas,
- vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch,
- detské popevky, riekanky, vyčítanky - Varila myšička kašičku; Medveďku, daj labku; Hijo, hijo na koničku; Haju, haju, hajušky; Ťap, ťap, ťapušky a iné,
- detské piesne - Prší, prší; Čížiček, čížiček; Bola babka; Čo by koza neskákala; Bude zima; Šila som; Išla sova na tanec a iné.
- detské hudobno-pohybové hry - Kolo, kolo mlynské; Venček; Tanček; Na ručníček a iné,
- hra na telo na známe piesne, rečovanky,
- počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní.

Obsah predmetu:

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup:
Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov	Rozvíjanie pasívneho vnímania s vizuálnym vnímaním jednoduchých zvukov. Rozvíjanie pasívneho vnímania Orffovho inštrumentára. Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov bez vizuálneho vnímania zdroja zvuku.	Vnímanie zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia - najprv s vizuálne vnímaných zdrojom zvuku, bez vizuálneho vnímania zvuku.	Žiak vie určiť šuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši a iné. Naučiť sa vizuálnym vnímaním rozoznávať štrnganie pohármí, klopkanie prstom o stôl. Naučiť sa vizuálnym vnímaním rozoznávať bubienok a tamburínu. Rozoznávať bez vizuálneho vnímania zdroj zvuku – bubienok, tamburína, triangel, ozvučené paličky.
Určovanie zdroja zvuku.		Rozoznávanie hudobných nástrojov - triangel a bubienok, ozvučné paličky	Rozoznávať hudobné nástroje podľa zvuku.

Určovanie vlastností vnímaných zvukov	Dlhý a krátky tón. Hudba, ľudský hlas a reč.	Určovanie vlastností vnímaných zvukov: dlhý - krátky tón, hlasný - tichý tón, hudba - ľudský hlas.	Rozlišovať dlhý a krátky tón. Rozlišovať hudbu, ľudský hlas a reč.
Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch	Vyludzovanie zvukov na ozvučených paličkách, na triangli a bubienku.	Oboznámenie sa s Orffovým inštrumentom.	Vyludzovať zvukov na ozvučených paličkách, na triangli a bubienku.
Detské popevky, riekanky, vyčítanky		Varila myšička kašičku; Medved'ku, daj labku; Hijo, hijo na koničku; Haju, haju, hajušky; Ťap, ťap, ťapušky a iné,	
Detské piesne	Prší, prší; Čížiček, čížiček; Bola babka; Čo by koza neskákala; Bude zima; Šila som; Išla sova na tanec	Nácvik piesne podľa sluchu. Osvojenie si piesne. Osvojenie piesne spevom a pohybom. Spev piesní na neutrálnu slabiku	Žiak vie melodizovať slová, pri rozvíjaní hudobnosti využíva rytmický sprievod. Spája hudbu s pohybom. Pozná melódiu známej piesne.
Detské hudobno-pohybové hry Hra na telo na známe piesne, rečňovanky	Kolo, kolo mlynské; Venček; Tanček; Na ručníček, Zajačik do lesa, Skáče žaba po blate.		Žiak vie napodobniť (vyjadriť) jednotlivé zvieratká a obsah piesne pohybom.
Počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní	Počúvanie: Veľkí herci malým deťom, Padá sniežik. Hádanky (A. Čobej). Zajačik do lesa. Strýko Baltazár, Detskí interpreti Rómski interpreti		Žiak dokáže počúvať piesne rôzneho charakteru, vie vyjadriť pocity pri počúvaní. Žiak vie počúvať rómske piesne regiónu v ktorom žije.

Medzipredmetové vzťahy:

Hudobné činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi prostredníctvom hier a tvorivej dramatiky. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova uplatňuje pohybové prvky telesnej výchovy pri nácviku tancov, hudobno pohybových hier a hry na telo, ktorou doprevádzame detské piesne. Na hodinách hudobnej výchovy uplatňujeme aj výtvarné činnosti pri ilustráciách piesní, obrazovom doplnení textov piesní. Rytmizácia piesní výrazne napomáha pri osvojovaní si otvorených a zatvorených slabík, recitovaní básničiek.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z motivačných metód sú to rozhovor, rozprávanie, z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, počúvanie hudby, hra na Orffových nástrojoch a návštevy hudobných podujatí. Dôraz budeme klásť na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu. Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehĺbime počiatkový spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby, hudobné aktivity prinášali radosť, relax a uvoľnenie.

Na princípe detskej hry utvárame predpoklady k primeranému vnímaniu hudby, spevu, rozvíjame hudobnú pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre tonalitu a rytmus. Hudobno-pohybovými hrami vytvárame interakcie s viacerými žiakmi, zjednocujeme kolektívny spev. Žiakov učíme pohybom reagovať na počutú hudbu, snažíme sa kultivovať ich hudobno-pohybové prejavy.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. M. Lysáková, Ľ. Krupinová, A. Podhorná: Piesne, hry a riekanky detí predškolského veku, SPN, Bratislava, 1989.
2. Vzdelávacie program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

5.8 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku ŠZŠ B variant 1 vyučovaciu hodinu týždenne. Vzhľadom na absenciu jemnej motoriky, fantázie, predstavivosti, s ohľadom na druh, stupeň a typ postihnutia sme posilnili predmet výtvarná výchova o 1 vyučovaciu hodinu týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Žiaci majú možnosť pracovať aj v iných polohách ako sediačky, napr. postojáčky, podľa formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu. Ladenie farieb. V dekoratívnych prácach sa precvičuje pravidelné striedanie prvkov jedno a viacfarebných.

Ciele predmetu:

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím. Sú zamerané na:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality,
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Cieľom vyučovania výtvarnej výchovy je:

- upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom ročníku,

- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk, uchopenie a pustenie predmetu,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu a priestorovú orientáciu,
- rozvíjať percepciu,
- rozvíjať lateralitu,
- rozvíjať priestorovú orientáciu.

Obsah predmetu:

Obsah výtvarných činností má byť jedincom s mentálnym postihnutím blízky, zvládnuteľný a tvorivý. Pozostáva z troch okruhov:

Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- kresba čiar, oblúkov, kruhov, špirál, vlnoviek,
- kreslenie tvarovo nenáročných predmetov : lopta, slnko, kvet a iné,
- napodobňovanie jednoduchých tvarov,
- maľovanky - vyfarbovanie,
- kreslenie na betónovú alebo asfaltovú plochu hrubými kriedami.

Maľba (tampón, drevko, hrubá fixka, prstové farby, akvarelové farby, tempery)

- liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami,
- ukladanie farieb hrubým štetcom na plochu papiera,
- rytmické radenie kontrastných farieb.

Modelovanie (plastelína, cesto, modurit, Aquasoft, Patcolor, Blandiver)

- poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, vaľkaním, vytáňovaním,
- formovanie materiálu prstami, dlaňami,
- vytváranie modelov jednoduchého tvaru,
- Vytváranie modelov jednoduchého tvaru,
- modelovanie z piesku pomocou formičiek.

Obsah predmetu:

Tematický okruh:	Edukačná téma:	Odporúčané námety a techniky:	Očakávaný výstup:
Kresba.	Tematické práce	(mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel) Kresba čiar, oblúkov, kruhov, špirál, vlnoviek. Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov: lopta, slnko, kvet a iné. Napodobňovanie jednoduchých tvarov. Maľovanky - vyfarbovanie. Kreslenie na betónovú alebo	Žiak vie vyjadriť farebný kontrast. Žiak má osvojené základné zručnosti pri práci s mäkkou ceruzkou, rudkou, kriedou, suchým a masným pastelom.

		asfaltovú plochu hrubými kriedami.	
Maľba.	Dekoratívne práce	(tampón, drievko, hrubá fixka, prstové farby, akvarelové farby, tempéry) Liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami. Ukladanie farieb hrubým štetcom na plochu papiera. Rytmické radenie kontrastných farieb.	Žiak dokáže dekoratívne farebne riešiť plochu, dekoratívne vyzdobiť predmet. Žiak využíva farebnú škálu pri maľovaní. Žiak dokáže farebne vyplňať priestor obrazu, má osvojené základné zručnosti pri práci so štetcom a chápe úlohu farby. Postupne si osvojuje priestorové rozloženie na ploche.
Modelovanie.	Priestorové vytváranie	(plastelína, cesto, modurit, Aquasoft, Patcolor, Blandiver) Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vyt'ahovaním. Formovanie materiálu prstami, dlaňami. Vytváranie modelov jednoduchého tvaru. Modelovanie z piesku pomocou formičiek.	Žiak vie vymenovať vlastnosti modelovacích materiálov. Postupne si osvojuje základy proporcionality tvarov. Modeluje z pevne spájaných častí a vytvára konkrétne priestorové situácie. Vie vtlačaním prírodnín do plastelíny vytvárať obrazy.

Medzipredmetové vzťahy:

Výtvarná výchova sa podieľa na rozvoji a utváraní osobnosti človeka. Svojím cieľom a obsahom sa orientuje na estetickú výchovu vo vzťahu s etickou výchovou ako aj ďalšími zložkami výchovy. Pripravuje žiakov pre kultúrne formy života v spoločnosti. Na hodinách výtvarnej výchovy cielene rozvíjame jemnú motoriku žiakov. Podľa potreby do vyučovania včleníme prvky telesnej výchovy detské pohybové hry. Využívaním ukážok z literárnej výchovy a ilustrácií z kníh zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry, zvykov a ľudových tradícií.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané,

podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z monologických metód sú to rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine výtvarnej výchovy, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, návštevy výtvarných galérií. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu a okrem základnej vyučovacej hodiny výtvarnú výchovu budeme realizovať aj formou vychádzok a kreslenia v prírode.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení budeme u žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňujúci druh a stupeň mentálneho postihnutia žiaka a jeho disponovanosť, budeme si všímať kvalitu a rozsah získaných zručností, vykonávanie požadovaných činností, využívanie získaných vedomostí a zručností a schopnosť samostatnej práce. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných metodických pokynov na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.

Učebné zdroje :

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

5.9 Telesná a športová výchova

Telesná a športová výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	II. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v II. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu :

V rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií - na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Telesná výchova má nezastupiteľné postavenie pri výchove mentálne postihnutých. Poňatie telesnej výchovy sleduje ciele zdravotne zamerané na správne držanie tela, zvládnutie základných pohybových zručností chôdze a behu, rozvíjanie a posilňovanie fyzickej stránky žiaka. Zvyšovanie telesnej zdatnosti formou kondičných cvičení prispieva k upevňovaniu fyzickej stránky žiakovej osobnosti a je predpokladom zapojenia žiaka do pracovného procesu.

Akrobatické cvičenia podporujú obratnosť a pohyblivosť, pomáhajú prekonať strach. V telesnej výchove sa realizujú aj sezónne činnosti, kolektívne hry a prvky atletických disciplín. Dôležitou súčasťou telesnej výchovy sú koordinačné a relaxačné cvičenia.

Na telesnej a športovej výchove budeme využívať štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne iné telocvičné náradie.

Ciele predmetu:

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím. Sú zamerané na:

- rozvoj sociálnych zručností a komunikačnej schopnosti v aktívnej interakcii s prostredím pri pohybových aktivitách,

- prijatie stanovených pravidiel,
- vytvorenie sebakontroly,
- prispôsobenie sa požiadavkám skupiny,
- učenie poradovosti,
- formovanie kladných postojov k pohybovej aktivite,
- vytváranie základných hygienických návykov pri pohybových činnostiach.

Obsah predmetu

Obsah predmetu telesná a športová výchova plní pre žiakov s mentálnym postihnutím prispieva k celkovému vývinu osobnosti, plní dôležitú úlohu. Pozostáva zo siedmich okruhov:

- **zdravotné cvičenia,**
- **kondičné cvičenia** - chôdza, beh, skoky, lezenie, hádzanie a chytanie, cvičenia s využitím švédskej lavičky a švédskej debny,
- **základy akrobatických cvičení,**
- **sezónne činnosti.** - hry na snehu, turistika, plávanie,
- **kolektívne činnosti** - kolektívne činnosti, hry s využitím lopty,
- **hudobno - pohybové hry,**
- **koordináčn é a relaxačné cvičenia**

Obsah predmetu:

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup:
Zdravotné cvičenia		Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice. (krúženie, otáčanie, vystieranie, ohýbanie, kmitanie postupne v jednotlivých kĺboch v ľahu, v sede, v stojí)	Zvládnuť krúženie, otáčanie, vystieranie, ohýbanie, kmitanie postupne v jednotlivých kĺboch v ľahu, sede, stojí.
Kondičné cvičenia	Chôdza	Upevňovanie základnej lokomócie, kladenie chodidiel pri chôdzi, správne držanie tela pri chôdzi (vyrovnávanie hlavy), práca paží počas chôdze, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, po lane, po hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, nácvik rytmickej	Osvojiť si správne držanie tela pri chôdzi/ vyrovnanie hlavy, práca paží/. Obchádzať prekážky. Nacvičiť rytmickú chôdzu..

		chôdze. Obchádzanie prekážok. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi.	
Beh		Nácvik tichého našľapovania pri behu, nácvik dvíhania nôh, ohýbanie v kolenách, nácvik vybehnutia na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom, beh v danom tempe, ktorý zodpovedá prirodzenému tempu detskej chôdze. Beh so zmenami smeru.	Osvojiť si tiché našľapovanie pri behu, dvíhanie nôh, ohýbanie v kolenách. Nacvičiť si vybehnutie na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom. Zvládnuť beh v danom tempe, so zmeneným smerom.
Skoky		Poskoky na mieste znožmo a striedavo na jednej, na druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 10 - 15 cm do drepu. Nácvik sedu a udržanie rovnováhy na fit - lopte a skákanie v sede.	Zvládnuť poskoky na mieste znožmo, striedavo na jednej, druhej nohe. Nacvičiť si skoky z miesta, skoky cez čiaru, zoskok z výšky 10 - 15 cm do drepu. Zvládnuť sed na fit lopte, udržať sa na nej a skákať v sede.
Lezenie		Ľubovoľným smerom dopredu, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok, preliezačky, nízký rebrík, švédske lavičky, diely švédskej debny..	Zvládnuť lezenie ľubovoľným smerom, preliezať vhodné prekážky - preliezačky, švédsku debnu, lavičky.
Hádzanie a chytanie		Nácvik chytania lopty guľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, nácvik chytania lopty hodenej učiteľom. Hádzanie lopty do terča a na cieľ. Hádzanie lopty spolužiakovi. Manipulácia s drobnými predmetmi: zbieranie, podávanie, prenášanie, skladanie, upratovanie.	Naučiť sa chytať loptu guľajúcu sa po zemi, po šikmej ploche, hodenej učiteľom. Osvojiť si hádzanie lopty na cieľ, inej osobe. Vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore - hore, dole. Manipulovať s rôznymi predmetmi - prenášať, podávať, skladať, upratovať.
Cvičenia s využitím švédskej lavičky, švédskej debny		Výstup na lavičku, prechod po lavičke, zostup z lavičky, obraty na lavičke, nácvik udržiavania rovnováhy. Sed a kľak na švédskej debne, preliezanie jednotlivých dielov švédskej debny.	Udržať rovnováhu, vystúpiť na lavičku a prejsť po nej, zostúpiť z lavičky. Zvládnuť sed a kľak na švédskej debne. Osvojiť si sed

			a kľak na švédskej debne.
Základy akrobatických cvičení		Vzpor drepmo, sed roznožný s predklonom, „váľanie sudov,, z mierneho svahu, kotúľ vpred, rovnovážny postoj na jednej nohe, aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality a koordinácie pohybov.	Správne vykonávať jednotlivé prípravné cvičenia. Zvládnuť dané cvičenia Uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite. Vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore - hore, dole, dopredu, dozadu... .
Sezónne činnosti	Hry na snehu Turistika Plávanie	V zimnom období hry na snehu (tvarovanie snehovej gule - hádzanie na cieľ, stavanie snehuliaka), nácvik chôdze po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie na miernom svahu. V jarnom a letnom období turistika - osvojovanie techniky presunu v teréne. Podľa možností školy plávanie.	Zvládnuť šmýkanie a sánkovanie. Osvojiť si techniku presunu v teréne. Rozvíjať cieleňé a koordinované pohyby s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity.
Kolektívne činnosti	Kolektívne hry	Kolektívne hry spojené s nácvikom chôdze a behu, naháňacky.	Vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny. Osvojiť si pravidlá hry chytačka. Rozvíjať priestorovú orientáciu. Zvládnuť techniku podávania, chytania a gúľania lopty. Dodržiavať poradie v skupine, uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite.
	Loptové hry	Hry s využitím lopty - gúľanie, podávanie, chytanie..	
Hudobno pohybové hry		Cvičenia zamerané na koordináciu pohybu v rytme hudby, s rytmom riekanky. Detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Motivovaná a rytmizovaná chôdza a beh v základnom tempe. Nácvik striedania	Skoordinovať pohyb s rytmom hudby. Uplatniť napodobovanie pri spoločných pohybových aktivitách. Skoordinovať dýchanie s pohybom paží a trupu.

		chôdze a behu podľa rytmického sprievodu.	
Koordináčn� a relaxačné cvičenia		Cvičenia zamerané na uvedomovanie si vertikalizácie a predlžovanie osi tela, n�cviik základných východiskových polôh (stoj, sed, ľah na chrbte, ľah na bruchu). Cvičenia zamerané na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, celková relaxácia, aktivity na psychické uvoľnenie. N�cviik prehĺbeného lokálneho dýchania, uvoľnené vydychovanie.	Zvládnuť osvojiť si základné v�chodiskov� polohy - stoj, sed, ľah na chrbte, ľah na bruchu. Osvojiť si prehĺbené lokálne dýchanie a uvoľnené vydychovanie.

Medzipredmetové vzťahy :

Medzi telesnou výchovou a ostatnými výchovno - vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Pohybové činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, hudobnými činnosťami. Pri cvičeniach využívané riekanky, ktoré spájame s pohybom. Na hodinách telesnej výchovy uplatňujeme pohybové vyjadrenie hudby, ktoré vychádza zo spont nného prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu, zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Metódy a formy :

Pre plnenie optim lného cieľa úloh telesnej výchovy s ohľadom na druh a stupeň postihnutia budeme na hodinách využívať tieto metódy :

- metódy oboznámenia (slovn  opis, uk zka demonštrácie),
- metódy nácviiku (komplexn  postup, analyticko – syntetick  postup, zmiešan  postup),
- metódy výcviku (opakovania, štandardného zaťaženia, súťaženia),
- metódy kontroly, hodnotenia,
- špecifické vyučovacie metódy,
- reedukačné, kompenzačné, rehabilitačné, metódu kontrastu,
- motivačné metódy.

Organizačné formy:

- rann  cvičenia (na začiatku 1. hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy,
- športov  súťaže - pravidelné i jednorazov .

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospěchu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

6 Školský učebný plán pre V. ročník

Vzdelávacia Oblasť:	Predmety:	Počet hodín: V. ročník	Poznámky:
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3+1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2+1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie	1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	3+1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	2	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	21+4	
Spolu			

6.1 Slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	1
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu bez rozšírenia učiva.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa. Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavovať taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzná učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu. Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zvierka, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Ciele predmetu:

- Vedieť čítať a písať ďalšie písmená veľkej tlačenej abecedy,
- oboznámiť sa s písmenami s malou frekvenciou výskytu v bežne využívanej slovnej zásobe slovenského jazyka,
- vedieť čítať slová s dvojhĺskami,
- plynule čítať mechanicky nacvičené slová každodenného života s ich uvedomelým porozumením,
- vedieť si vypočítať text (krátky príbeh, popis) s uvedomelým porozumením.

Obsah predmetu:

Čítanie

- Nácvič čítania písmen **k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R**.
- nácvič čítania dvojslabičných slov s otvorenými a zatvorenými slabikami.
- čítanie jednoduchých viet s porozumením.

Literárna výchova, sloh

- Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku,
- využívanie informačnej hodnoty textu pri jeho reprodukcii,
- využívanie rozšíreného osobného frekvenčného slovníka pri tvorbe jednoduchých viet – vyjadrenie účelnosti predmetu (Prečo? Načo?), priradovanie slov – podstatných mien k pomenovaniu činnosti, vlastnosti.

Písanie

- Nácvič písania písmen nacvičovaných v čítaní,
- zapisovanie slabík a niektorých jednoduchých slov nacvičovaných na čítaní ich odpisovaním a po ich nadiktovaní,
- nácvič správneho používania dĺžňa pri zápise slabík, slov.

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- čítať tlačene písmená a slabiky, slová vyvedené v piatom ročníku,
- čítať známe dvojslabičné slová,
- čítať jednoduché vety s porozumením,
- priradiť vety k ilustráciám,
- čítať písmená **k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R**.
- čítať dvojslabičné slová s otvorenými a zatvorenými slabikami
- rozšíriť slovník osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku,
- využívať informačnú hodnotu textu pri jeho reprodukcii,
- využívať rozšírený osobný frekvenčného slovník pri tvorbe jednoduchých viet – vyjadriť účelnosť predmetu (Prečo? Načo?), priradovať slová – podstatné mená k pomenovaniu činnosti, vlastnosti.
- písať písmená nacvičované v čítaní,
- zapisovať slabiky a niektoré jednoduché slová nacvičované na čítaní odpisovaním a po ich nadiktovaní,

- správne používať dĺžku pri zápise slabík, slov.

Medzipredmetové vzťahy:

Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka budeme využívať aj:

- vecné učenie – pri rozširovaní slovnej zásoby pri pozorovaní okolitej krajiny, obrazového materiálu,
- matematika - písanie číslíc, pri ktorých sa zdokonaľuje technika písania,
- výtvarná výchova - ilustrácie používané pri vyvodzovaní písmen,
- pracovné vyučovanie - modelovanie písmen, zdokonaľovanie jemnej motoriky rúk,
- hudobná výchova - využívanie Orffových nástrojov pri rytmizácii slov,
- telesná výchova - pohybové cvičenia na naučené riekanky.

Metódy a formy:

Z metód práce budeme využívať výklad, zážitkové učenie, didaktické hry, pozorovanie, analýza textu, riešenie problému, didaktické hry.

Formy práce: individuálna, samostatná, skupinová práca, práca vo dvojici.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Moje čítanie. Šlabikár pre 2. ročník špeciálnych základných škôl (variant A) a pre 4.–6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B) - I. časť, II. časť, III. Časť autoriek Silvia Škultétyová, Mgr. Jana Rohovská, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo 3191/96-153 zo dňa 4. júna 1996.
2. Moje čítanie. Pracovné listy pre II. ročník špeciálnych základných škôl (variant A) a pre 4. - 6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B) autoriek Mgr. Silvia Škultétyová, Mgr. Jana Rohovská, schválené Ministerstvom školstva rozhodnutím číslo 2222-97-153 zo 23. apríla. 1997.
3. S.Škultétyová, L. Čertíková: Šlabikár pre 5. ročník špeciálnych základných škôl (variant B). Vydavateľ EXPOL PADAGOGIKA, s.r.o., Bratislava Tlač KASICO, a.s., Bratislava ISBN 978-80-8091-295-6
4. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 09. 2016.

6. 2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva vo V. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme ponechali stanovený počet hodín týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (RKS) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Ciele predmetu:

Cieľom predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti, ktorý sa prelína každým ročníkom a predmetom výchov a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozširovanie funkčnej komunikácie v kategóriách

- žiadanie osobných potrieb,
- reakcie na správanie iných ľudí,
- komentovanie,
- žiadanie informácií,
- vyjadrovanie pocitov,
- vyjadrovanie prosociálnych postojov,
- nacvičovanie sociálne verbálne rutiny,
- zlepšovať verbálne porozumenie a spontánne verbálne vyjadrovanie.

Obsah predmetu:

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti úzko súvisí s vývinom vnímania, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto ciele aj obsah predmetu musia mať širší záber a orientujú sa na celý komplex dorozumievacieho procesu.

V každodennej komunikácii sa navzájom podmieňujú a prelínajú jednotlivé jazykové roviny a spôsoby komunikácie, preto ich nasledovné členenie je skôr teoretické. Má však zámer usporiadať ciele, obsah a činnosti smerujúce k rozvíjaniu komunikačnej schopnosti do systému.

Na hodinách rozvoja komunikačnej zručnosti sa zameriavame na:

- Používanie sociálnych verbálnych rutín (zdravenie, prosba, ospravedlnenie).
- Komentovanie vlastnej činnosti.
- Verbalizácia voľby, ak sú možnosti exponované, verbalizácia voľby, ak sú možnosti (podnety) vylúčené.
- Spontánne žiadanie predmetov, hračiek, bez akéhokoľvek pomocného podnetu.
- Komentovanie videného, ako reakcia na otázku: „Čo vidíš?“ (jednoslovné až viacslovné komentovanie),
- Reakcia na otázku: „Čo máš?“, (jednoslovná až viacslovná, jednoduché až násobné pomenúvanie: „Mám ceruzku a pero a gumu.“),
- Aplikácia: „Čo mám.“ – v rozhovore.
- Ukázať, predviesť niečo, pochváliť sa niečím inému človeku, prejavovať spokojnosť, záujem.

Obsah a ciele rozvíjania komunikačnej schopnosti v jednotlivých oblastiach:

Pragmatická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
<p>Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.</p>	<p><i>Porozumenie reči</i> Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.</p> <p><i>Rozvíjanie expresívnej reči</i> Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov, grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu.</p>

	<p>Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.</p> <p><i>Rozhovor</i> Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačnej prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii	<p>Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Zovšeobecňovanie pojmov. Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
<p>Rozvíjať fonematické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištinkívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť</p>	<p><i>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti</i> Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa</p>

	reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

Cieľ	Obsah
Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

Cieľ	Obsah
Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciacných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciacia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia. Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť)
Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia) Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvíjať motorické schopnosti	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti	Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne

	<p>fonologického uvedomenia. Preto je súčasťou obsahu predmetu RKS aj:</p> <p>Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov.</p> <p>Schematické znázornenie slov.</p> <p>Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek.</p> <p>Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).</p> <p>Obrázkové (maľované) čítanie.</p> <p>Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačných písmen.</p>
--	---

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- používať sociálne verbálne rutiny (pozdravenie, prosba, ospravedlnenie)
- komentovať vlastnú činnosť
- verbalizovať voľbu ak sú možnosti vylúčené alebo exponované
- spontánne žiadať predmety, hračky bez akéhokoľvek pomocného podnetu
- jednoslovne až viacslovne komentovať videné ako reakciu na otázku: „Čo vidíš?“
- jednoslovne až viacslovne reagovať na otázku: „Čo máš?“
- jednoducho až násobne pomenúvať v odpovedi na otázku: „Čo máš?“
- aplikovať odpoveď na otázku: „Čo máš?“ v rozhovore
- ukázať, predviesť niečo, pochváliť sa niečím inému človeku, prejavíť záujem, spokojnosť.

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie*. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry. Vhodnou formou aktivít je cieleňé vytváranie komunikačnej situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačnej situácií a okruh komunikačnej partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK).

Metódy a formy:

Na vyučovacích hodinách budeme využívať také metódy a formy práce, ktoré pomôžu žiakovi rozvíjať jeho komunikačné schopnosti:

- motivačný rozhovor, rozprávanie, výklad, zážitkové učenie, didaktické hry, pozorovanie, analýza textu, reedukácia, kompenzácia, rehabilitácia,
- individuálna, samostatná, skupinová práca, práca vo dvojiciach, v skupinách.

Medzipredmetové vzťahy:

Na vyučovacích hodinách budem využívať aj učivo z iných predmetov:

- vecné učenie – zdokonaľovanie, rozširovanie slovnjej zásoby pri pozorovaní okolitej prírody,
- hudobná výchova – rytmizácia riekaniek, využívanie piesní na motiváciu učiva,
- telesná výchova – pohybové cvičenia na naučené riekanky, telovýchovné chvíľky.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

6.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností

Rozvíjanie grafomotorických schopností pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v V. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu na rozvíjanie a zdokonaľovanie grafomotorických zručností.

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, hudobná výchova.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová... Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Plnenie vyučovacích cieľov a využívanie foriem a prostriedkov týchto dvoch zložiek od 5. ročníka úzko súvisí s rozvíjaním grafomotorických zručností a písaním, a preto je vhodné túto zručnosť u žiakov rozvíjať v priamej nadväznosti na stanovený obsah a ciele gramatika a slohu.

Ciele predmetu:

- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk,
- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk,
- vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte.

Obsah predmetu:

Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

Obsahom rozvíjania grafomotorických zručností je :

- postupný nácvik malých písmen **k, z, b, c, ě, r,**
- písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi,
- nácvik písania veľkých písmen: **K, Z, B, C, Ě, R**
- písanie písmen podľa diktátu,

- nácvik písania dvojslabičných slov
- prepisovanie slabík a jednoduchých slov
- písanie slabík podľa diktátu
- písanie jednoduchých slov podľa diktátu
- nácvik písania dĺžna pri zápise slabík a slov

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní,
- správne napísať tvary písmen,
- písať malé písmená k, z, b, c, č, r,
- písať slabiky z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi,
- písať veľké písmená K, Z, B, C, Č, R
- písať písmená podľa diktátu,
- písať dvojslabičné slová
- prepisovať slabiky a jednoduché slová
- správne písať dĺžeň pri zápise slabík a slov
- písať slabiky a jednoduché slová podľa diktátu

Metódy a formy:

Na vyučovacích hodinách budeme využívať metódy a formy práce, ktoré pomôžu žiakom zvládnuť tvary predpísaných písmen: výklad, zážitkové učenie, pozorovanie, reedukácia, rehabilitácia, kompenzácia a to individuálnou, samostatnou, skupinovú prácou, prácou vo dvojiciach.

Budeme vytvárať priestor na precvičovanie a zdokonaľovanie predpísaných tvarov písmen. Na každej vyučovacej hodine budeme realizovať cvičenia jemnej motoriky a zaraďovať uvoľňovacie cviky.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri rozvíjaní grafomotorických zručností budeme využívať aj zručnosti získané pracovnou činnosťou, ktoré sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci modelujú z plastelíny, drôtu písmená, krivé čiary, kruhy. Učia sa spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení budeme u žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňujúci druh a stupeň mentálneho postihnutia žiaka a jeho disponovanosť. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

6.4 Matematika

Matematika pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	1
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva matematiky v. ročníku 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme doplnili 1 vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie matematických zručností.

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Ciele predmetu:

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Využívať pochopené a osvojených pojmy, postupy a algoritmy ako prostriedky pri riešení úloh. V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, rozvíjať numerické zručnosti žiakov. Na základe skúseností a činností rozvíjať orientáciu žiakov v rovine a v priestore. Riešením úloh a problémov postupne budovať vzťah medzi matematikou a realitou.

Ciele vyplývajúce z obsahu učiva matematiky:

- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 20,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 20 (bez prechodu cez desiatku),
- osvojiť si základné rovinné a priestorové útvary,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

Obsah predmetu:

1. ARITMETIKA

Prirodzené čísla – numerácia a počtové výkony

Rozvíjajúce ciele:	Obsah:	Očakávaný výstup: Žiak vie:
Rozvíjať pozorovacie schopnosti prostredníctvom manipulatívnej činnosti. Rozklad čísel – využívať predmety, ktoré sú žiakom známe – platidlá. Využívať jednoduché situačné úlohy na nácvik počtových úkonov.	Rad čísel od 10 do 20. Vymenovanie radu názvov čísel. Určovanie počtu predmetov počítaním po jednom. K číslu priradiť skupiny predmetov. Čítanie a písanie číslic. Rozklad čísel v obore do 20. Usporiadanie a porovnávanie čísel v obore do 20 bez prechodu cez desiatku s pomocou názoru. Zápis príkladov sčítovania a odčítavania v obore do 20. Riešenie jednoduchých slovných úloh.	Žiak pozná čísla 0 – 20 a vie ich zapísať. Vie vymenovať rad čísel 0 – 20. Vie určiť počet predmetov počítaním po jednom. K číslu vie priradiť skupinu predmetov, číta a píše číslice 0 - 20. Vie rozložiť čísla do 20. Vie čísla 0 – 20 usporiadať. Sčítovať a odčítovať čísla bez prechodu cez desiatku s pomocou názoru.

2. GEOMETRIA

Rozvíjajúce ciele:	Obsah :	Očakávaný výstup: Žiak vie:
Postupne sa zdokonaľovať v rozpoznávaní rovinných útvarov. Vyhľadávať medzi predmetmi každodenného života kocku a valec.	Pomenovanie a triedenie jednoduchých rovinných útvarov: kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník. Valec – priradovanie k názvu, triedenie a spoznanie valca medzi predmetmi každodenného života.	Žiak pozná a vie triediť rovinné útvary kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník. Identifikovať rovinné útvary na základe pozorovaných vlastností. Triediť a porovnávať rovinné útvary kruh a štvorec. Triediť a spoznať valec medzi priestorovými útvarmi a predmetmi každodenného života.

Proces:

Žiaci si osvojujú prvky numerácie a početné výkony v obore do 20 bez prechodu cez desiatku. Nácvik určovania predmetov realizujeme počítaním po jednej.

Rozklad čísel - využívame predmety, ktoré sú žiakom známe, napr. skutočné peniaze.

Na nácvik početných výkonov využívame jednoduché situačné úlohy.

Žiaci sa zdokonaľujú v rozpoznávaní rovinných útvarov. Učia sa vyhľadávať medzi predmetmi každodenného života kocku a valec.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo z matematiky sa prelína s učivom preberanom na hodinách vecného učenia, slovenského jazyka a literatúry. Piesne naučené na hudobnej výchove sa využívajú na motiváciu, oddýchnutie a spestrenie hodín. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek využívame prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach.

Na hodinách matematiky uplatňujeme aj prvky prierezových tém. Environmentálnu výchovu uplatňujeme pri práci v pracovných listoch s danou tematikou. Dopravnú výchovu začleníme aj do práce s geometrickými tvarmi a telesami. Multikultúrnu výchovu a tému ochrany života a zdravia využijeme v slovných úlohách.

Metódy a formy:

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka a systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu, dokázal v živote aplikovať. Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Najúčinnějšími metódami sú didaktické hry, hrové aktivity, práca s obrázkami, samostatná práca s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami.

S foriemi sa zameriame na diferencované a individuálne vyučovanie, prácu v skupinách, vo dvojici.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení uplatňujeme objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, ohľad na druh a stupeň postihnutia dieťaťa. Hodnotenie musí motivovať k lepším výkonom. Negatívne hodnotenie je potrebné oznamovať žiakovi taktne. Budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka, na jeho temperament.

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje :

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.
2. Detské encyklopédie, detské časopisy.

6.5 Vecné učenie

Vecné učenie pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	1
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v. ročníku 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu bez rozšírenia učiva

Charakteristika predmetu:

Žiaci sa oboznamujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom.

Z *prírodovednej oblasti* sa žiaci zoznamujú s črtami živej a neživej prírody. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy a ich sú zmeny spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo *spoločenskovednej oblasti* poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov a upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, zväziť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Ciele predmetu:

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

- Orientovať sa v okolí školy,
- poznať charakteristické znaky ročných období,
- určovať čas a miesto,
- poznať príbuzenské vzťahy,
- poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti,
- chápať význam aktívnej ochrany prírody,
- naďalej prehľbovať poznatky o ľudskom tele,
- osvojiť si pravidlá správnej životosprávy,
- osvojiť si základné pravidlá kultúrneho správania.

Obsah predmetu :

Obsah predmetu je členený do piatich tematických okruhov, kde žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú zmeny spojené s činnosťami ľudí a ich životom, chápu význam aktívnej ochrany prírody, poznávajú rastliny, zvieratá miestnej oblasti

a poznávajú charakteristické znaky ročných období. Vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov, osvojujú si pravidlá správnej životosprávy. Osvojujú si pravidlá kultúrneho správania, poznávajú príbuzenské vzťahy, vytvárajú citové väzby k rodine, spolužiakom, obci, škole, vlasti. Prehľbujú si poznatky o ľudskom tele. Orientujú sa v okolí školy, určujú čas a miesto.

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup Žiak vie:
Škola a okolie školy	Trieda.	Zariadenie triedy, jeho účel a použitie. Pomenovanie školských potrieb, pomôcok, ich uloženie na lavicu. Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky. Osvojovanie návyku ticho si sadieť a vstávať, hlásiť sa o slovo, usporiadanie pomôcok, udržiavanie poriadku v lavici. Pozdravy pri vstupe, odchode z triedy.	Pomenovať zariadenie triedy, poznať účel zariadenia. Poznať funkciu školských potrieb, udržiava poriadok v školských potrebách. Vytvoriť a dodržiavať pravidlá správania sa v triede, v škole.
	V škole.	Orientácia v budove školy - umiestnenie triedy, šatne, telocvične, jedálne, toalety.	Správať sa úctivo k zamestnancom školy. Poznať zamestnancov školy.
	Okolie školy.	Poznávanie najbližšieho okolia školy. Významné stavby, závody a budovy.	Orientovať sa v okolí školy. Poznať a riadiť sa dopravnými predpismi pre chodcov. Poznať nebezpečenstvá na ulici. Poznať kľúčové budovy, stavby a podniky.
Orientácia v čase a priestore	Časové údaje a vzťahy.	Oboznamovanie sa s údajmi: včera - dnes, dnes - zajtra.	Rozumie časovým údajom v podaní predstáv a pojmov.
	Kalendár	Určovanie dní v týždni. Dátum, týždne a mesiace v roku.	Vymenovať dni v týždni, ich usporiadanie. Vymenovať mesiace v roku, ich usporiadanie. Zapísať dátum.
	Určovanie času	Oboznámenie sa s hodinami.	Orientovať sa v ciferníku. Orientovať sa podľa hodín.

	Určovanie miesta	Oboznamovanie sa s pojмами: nad, pod, pred, za, vedľa, vpredu, vzadu, prvý, posledný, atď.	Poznať základné pojmy nad, pod, pred, za, vedľa, vpredu, vzadu, prvý, posledný, atď.
Príroda	Ročné obdobia	Pozorovanie zmien v prírode, zmeny počasia. Utvrdzovanie základných pojmov – jar, leto, jeseň, zima.	Pozorovať zmeny v prírode, zmeny počasia, charakterizovať ročné obdobia - jar, leto, jeseň, zima.
	Jeseň	Charakteristické znaky prírody na jeseň – zmeny počasia. Odlietanie vtákov. Zber jesenného ovocia, zeleniny a poľnohospodárskych plodín, ich využite.	Pomenovať charakteristické znaky a zmeny počasia v jeseni. Odlet vtákov do teplých krajín. Rozprávať o zbere ovocia a zeleniny v jeseni. Význam ovocia a zeleniny, spracovanie a uskladnenie na zimu.
	Zima	Pozorovanie počasia: sneh, ľad, zima, mráz. Listnaté a ihličnaté stromy. Starostlivosť o zvieratá v zime, voľne žijúce zvieratá v zime, zimný spánok niektorých zvierat. Bezpečnosť pri hrách na snehu.	Pozorovať počasie v zime, zaznamenávať zmeny. Listnaté a ihličnaté stromy v zime, opadávanie listov zo stromov. Voľne žijúce zvieratá v zime - pomoc a starostlivosť ľudí a lesných hospodárov. Porozprávať o zvieratách, ktoré celú zimu spia. Zimné hry - sánkovanie, lyžovanie, korčuľovanie, stavanie snehuliakov - bezpečnosť pri hrách.
	Jar	Pozorovanie zmien počasia na jar. Charakteristické prejavy počasia na jar. Jarné práce – na poli, v záhrade. Pozorovanie zmien rastlín v tomto ročnom období: stromy, kry, kvety.	Pozorovať charakteristické znaky a prejavy počasia v jari. Jarné práce na poli a v záhrade - hrabanie, kopanie, rýľovanie, sadenie.. Porozprávať k akým zmenám dochádza u rastlín, kvetov, kríkov. Vymenovať časti kvetov a spoznať listnaté stromy.

		<p>Časti rastlinného tela: koreň, stonka, list, kvety, plod.</p> <p>Poznávanie rastlín: ovocné stromy, šípka, breza, zlatý dážď a iné.</p> <p>Pozorovanie zmien v živočíšnej ríši – vtáky, zvieratá a ich mláďatá.</p>	<p>Rozlíšiť ovocné stromy, porozprávať o voľne rastúcich stromoch a kríkoch.</p> <p>Prílet vtákov z teplých krajín, hniezdenie vtákov a ich mláďatá.</p>
	Leto	<p>Pozorovanie zmien v prírode v lete. Typické letné práce na poli – žatva, kosenie trávy, sušenie, zber sena.</p> <p>Zber lesných plodov – zameranie sa na miestne podmienky.</p> <p>Jedlé a jedovaté huby.</p> <p>Správanie sa v prírode. Nebezpečenstvo požiarov, hluk, odpadky, ochrana prírody.</p>	<p>Pozorovať zmeny v prírode v lete. Práca v lete - kosenie, hrabanie, sušenie a skladanie sena. Vymenovať lesné plody - maliny, čučoriedky, černice, jahody. Zber jedlých húb, opísať jedovaté huby. Dodržiavanie bezpečnosti a slušného správania sa v lese, nebezpečenstvo požiarov, zber odpadkov, ochrana prírody.</p>
Rodina, obec	Rodina.	<p>Orientácia v príbuzenských vzťahoch: stará mama, starý otec, vnučka, vnuk, teta, strýko, bratranec, sesternica. Príbuzný – známy. Vek osôb v príbuzenstve – starý, mladý, starší, mladší.</p>	<p>Orientovať sa v príbuzenských vzťahoch - stará mama, starý otec, vnučka, vnuk, teta, strýko, bratranec, sesternica. Označiť príbuzného a známeho, poznať pojmy starý, mladý, starší, mladší.</p>
	Obec	<p>Poznávanie ďalších platidiel a manipulácia s nimi. Správanie sa v obchode pri nákupe. Návšteva obchodného centra, strediska.</p> <p>Názov obce, ulice školy, bydliska, atď..</p>	<p>Poznať peniaze, ceny základných potravín v obchode, slušné správanie sa v obchodoch, požiadať o tovar, opýtať sa na tovar, zaplatiť. Vedieť, na akej ulici sa nachádza škola, obchod. Pozorovať krajinu v okolí obce, vedieť názov obce.</p>

		Poznávanie okolia obce, vychádzky. Pozorovanie krajiny v okolí obce.	
Starostlivosť o zdravie	Ľudské telo	Poznávanie a pomenovanie častí ľudského tela: hlava, krk, trup, ruky, nohy. Ruka: dľaň, prsty, palec.	Pomenovať hlavné časti tela a ruky a ukázať ich na vlastnom tele i obrázku.
	Zmyslové ústroje	Čuch, sluch, chuť, zrak, hmat.	Poznať zmyslové ústroje, ako ich využívame, starostlivosť a ochrana pred nežiaducimi vplyvmi.
	Hygienické návyky	Upevňovanie návykov osobnej hygieny: umývanie rúk pred jedlom, po použití WC, čistenie zubov, česanie a čistenie nosa. Umývanie ovocia a zeleniny pred konzumáciou. Obliekanie sa podľa jednotlivých ročných období – odev, obuv.	Vysvetliť význam čistoty tela a prostredia pre zdravie človeka. Umývať ruky pred jedlom, po použití WC. Starostlivosť o zdravie podľa jednotlivých ročných období – odev, obuv.
	Zdravie a choroba.	Zdravá výživa - ovocie a zelenina, zdravé stravovanie (raňajky, desiata, obed, olovrant, večera), neprejedanie sa. Správanie sa u lekára, zdravotné stredisko, jeho účel a význam. Personál v zdravotnom stredisku- lekár, zdravotná sestra. Význam lekárne, výber liekov na lekársky predpis a zaobchádzanie s liekmi.	Vysvetliť význam zdravého a pravidelného stravovania sa. Význam ovocia a zeleniny. Vedieť a vysvetliť význam zdravotného strediska, lekára a zdravotnej sestry, ich úloha a povinnosti. Slušné správanie sa u lekára a v čakárni. Vedieť čo je recept, výber receptu v lekárni a správne zaobchádzanie s liekmi podľa návodu alebo na odporúčenie lekára.

Medzipredmetové vzťahy:

- Vecné učenie kooperuje vo vzťahu s inými vyučovacimi predmetmi:
- pracovné vyučovanie: modelovanie, kútik živej prírody, zostavenie kalendára prírody a sledovanie zmien počasia, žiaci sa pomocou zmyslového vnímania učia poznávať prírodné javy,

- telesná výchova: vychádzky majú prvky telesnej výchovy – chôdza, orientácia v priestore,
- matematika: triedenie a porovnávanie sú východiskom na osvojovaní nových vedomostí počas konkrétnej myšlienkovvej činnosti vo vecnom učive, pri manipulácii s rozličným materiálom,
- slovenský jazyk a literatúra: na základe získaných vyjadrovacích zručností si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti vo vecnom učive, žiaci recitujú básne o zvieratách, prírode, využíva sa dramatizácia, rôzne modelové situácie,
- výtvarná výchova: ilustrácie základných prvkov prírody, učia sa umelecky vnímať a vyjadrovať krásu prírody.

Metódy a formy:

Základným predpokladom úspešnosti vyučovania vecného učenia je aktivita žiakov, ktorú učiteľ môže dosiahnuť variabilitou použitých vyučovacích prostriedkov, vyučovacích metód, organizačných foriem a materiálnych prostriedkov a poznaní individuálnych a psychologických osobitostí žiakov. Učiteľ si volí primerané špeciálno- pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov: motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, demonštrácia, pochvala, povzbudenie, kritika), slovné metódy (vysvetľovanie, opis, rozprávanie), metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, pozorovanie, manipulácia s predmetmi), metódy frontálnej práce (práca s pracovným listom, obrazovým materiálom, hra ako metóda), fixačné metódy (opakovanie a precvičovanie učiva).

Z organizačných foriem využívame najmä frontálnu a individuálnu prácu. Hlavným zdrojom poznania sú pozorovania prírody, vychádzky, exkurzie, práca v kútiku živej prírody, návštevy akcií, jednoduché pokusy, sledovanie videozáznamov a prezentácií, zostavenie kalendára prírody.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou verbálneho a nonverbálneho hodnotenia. Budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka, stupeň postihnutia a na jeho temperament. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vecné učenie - Mgr. Eva Roskopfová, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo 284/97-153 zo dňa 30.07.1997 ako pracovné listy pre V. ročník osobitnej školy s vyučovacím jazykom slovenským.
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. Septembra 2016.
3. Detské encyklopédie, výukové programy, knihy.

6.6 Etická výchova

Etická výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva etickej výchovy v. ročníku 1 vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote.

Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učí pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Etická výchova a neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód vplýva na citový rozvoj žiaka.

Etická výchova v rámci možností nahrádza žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vracia im pocit dôvery v seba i okolie, pomáha im nadobudnúť zdravé sebadomie, učí ich vychádzať s rovesníkmi, podporuje rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamuje a pomáha zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Ciele predmetu:

Ciele vyplývajúce z obsahu učiva etickej výchovy:

- získať pozitívne skúsenosti podporujúce sebadôveru a iniciatívu,
- osvojiť si základné komunikačné zručnosti,
- osvojiť si základy spoločenského správania,
- učiť sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých,
- učiť sa riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch,
- oboznámiť sa so základnými pojmami súvisiacimi s ochranou prírody a životného prostredia.

Obsah predmetu:

Verbálna a neverbálna komunikácia:

Téma	Obsahový štandard	Očakávaný výstup Žiak vie:
Spolupráca	Zoznámenie sa medzi sebou. Hry a aktivity podporujúce spoluprácu.	Žiak sa vie zoznámiť s ostatnými členmi v skupine.

Zrakový kontakt	Uvedomiť si význam zrakového kontaktu. Hovoríme nielen slovami, ale aj očami, mimikou, výrazom tváre a pod.	Žiak pri rozhovore vie udržiavať zrakový kontakt.
Úsmev	Uvedomiť si význam úsmevu. Urobiť rôzne úkony s úsmevom, tie isté bez úsmevu (poprosiť, poďakovať, prikázať a pod.)	Žiak vie poprosiť, poďakovať. Uvedomuje si význam úsmevu.
Pozdrav	Pozdrav je prejavom úcty, priateľstva. Pozdravom nadväzujeme kontakt. K pozdravu patrí aj zrakový kontakt, úsmev. Podanie ruky – správny stisk ruky, trvanie stisku ruky.	Žiak sa vie pozdraviť. Udržiavať zrakový kontakt. Vie správne podať ruku.
Otázka a prosba	Osvojiť si základné prvky komunikácie. Otázka – môže byť výzvou k priateľstvu, posolstvom druhého, že nás zaujíma on sám, to čo robí, čo si myslí. Prosba – vedieť milo, skromne poprosiť, ale bez zbytočného ponižovania seba samého.	Žiak vie vyjadriť záujem o druhého. Vie poprosiť.
Pod'akovanie a ospravedlnenie	Osvojiť si základné prvky komunikácie. Pod'akovať a ospravedlniť sa, sú základné podmienky ľudského spolunažívania. Ospravedlniť sa, ak sme sa dopustili chyby.	Žiak vie v komunikácii poprosiť, poďakovať sa, ospravedlniť sa.
Rozhovor	Vedieť začať, udržiavať a ukončiť rozhovor. Zreteľný zrakový kontakt, primeraný výraz tváre, postoj prijímania a vysielania: orientácia tela k partnerovi, primeraná vzdialenosť, pokoj, zdržiavanie sa nedočkavých pohybov, neskákať druhému do reči.	Žiak vie viesť rozhovor, začať a ukončiť rozhovor. Udržiava správny postoj, zrakový kontakt pri komunikácii.
Počúvanie	Precvičiť pozorné počúvanie. Poukázať na komunikačné chyby. Pri rozhovore udržiavať	Žiak vie pri rozhovore pozorne počúvať hovoriaceho a vie udržiavať primeraný zrakový kontakt.

	zrakový kontakt s partnerom. Pri rozhovore s viacerými ľuďmi pozerat' striedavo na všetkých členov skupiny (modelové situácie).	
Pravda a lož	Rozlíšiť pravdu od lži. Zážitkovým spôsobom si uvedomiť negatívne dôsledky lži. Prečo je lož nesprávna, prečo ľudia klamú (modelové situácie).	Žiak vie rozlíšiť pravdu od klamstva. Vie prečo je lož nesprávna a aké má dôsledky.

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba:

Téma	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Hodnota a veľkosť človeka, úcta k ľudskej osobe	Úcta k človeku. Ujasniť nereálnosť a absurdnosť obrazu „hrdina“ vo vedecko fantastických filmoch.	Žiak má úctu k človeku.
Pozitívne sebahodnotenie	Žiaci si uvedomujú a vážia vlastné pozitívne stránky. Sebaovládanie. Hra a aktivity podporujúce pozitívne sebahodnotenie.	Žiak pozná svoje pozitívne stránky osobnosti.
Poznať svoje slabé a silné stránky	Vedieť spracovať svoje zlyhania a chyby. „Aký som“ – sebaopoznávanie, ochota nechať sa poznať.	Žiak je rozlíšiť svoje slabé a silné stránky osobnosti.

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých:

Tematický celok - téma	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Pozitívne hodnotiť druhých v bežných	Pozitívne hodnotenie druhých vyjadriť prejavmi pozornosti. Vyjadriť uznanie a sympatie. Konkrétne vyjadriť vlastnosti dobrého priateľa. Uvedomiť si účinnosť pochvaly na sebe a iných. Vyslovovať a prijímať pochvaly druhých.	Žiak vie pozitívne ohodnotiť druhých, vie vyjadriť sympatie, vlastnosti dobrého priateľa. Žiak vie prijímať, ale aj vyjadrovať pochvaly na druhých.
Pozitívne hodnotenie druhých v „sťažených podmienkach“	Vedieť odpustiť, prekonať antipatiu. Zbavovať sa predsudkov (rasizmus). Komunikovať otvorene a adresne. Vedieť vyjadriť a aj prijať kritiku	Žiak vie odpustiť druhým. Vie komunikovať otvorene a adresne. Vie prijímať, ale aj vyjadrovať kritiku. Vie pozitívne hodnotiť udalosti aj ľudí.

	a pochvalu. Dokázat' vidieť na druhých pozitívne a negatívne vlastnosti. Pozitívne hodnotiť udalosti aj ľudí.	
--	---	--

Tvorivosť v medzil'udských vzťahoch, iniciatíva:

Tvorivé myslenie žiakov	Rozvíjanie predstavivosti a obrazotvornosti. Pozorovanie. Hry a úlohy rozvíjajúce tvorivosť.	Žiak sa snaží tvorivo myslieť.
Riešenie problémov	Tvorivé riešenie každodenných situácií zo života žiakov.	Žiak vie riešiť každodenné situácie.

Etické aspekty ochrany prírody:

Životné prostredie	Úcta ku všetkým formám života. Ekologická etika z pohľadu žiaka (ochrana prírody, zber odpadu, čistota ovzdušia a pod.)	Žiak pozná a vie chrániť životné prostredie.
---------------------------	---	--

Metódy a formy :

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Na hodinách etickej výchovy budeme uplatňovať tieto metódy: riadený rozhovor, demonštrácia, samostatná práca žiakov. Najúčinnjšími metódami sú didaktické hry, hravé aktivity, rolové hry, práca s obrázkami, samostatná práca žiakov, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami, problémové vyučovanie, diferencované a individuálne vyučovanie, tvorba projektov, pozorovanie.

Medzipredmetové vzťahy:

Medzi etickou výchovou a ostatnými výchovno-vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Na základe komunikačnej zručností získaných v slovenskom jazyku si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti v etickej výchove. Podľa potreby sa do vyučovania zaraďujú telovýchovné chvíľky. Využívaním ukážok z hudobnej tvorby a ilustrácií z literatúry zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií v rámci prierezovej témy multikultúrna výchova. Osvojovaním základov dopravnej disciplíny vedieme žiakov k bezpečnému správaniu sa na komunikáciách. Aplikovaním učiva ochrana života a zdravia sa integrujú postoje, vedomosti, postoje a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách a pri pobyte v prírode. Environmentálnou výchovou vstúpujeme vedomosti, zručnosti a schopnosti žiakov vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí a vnímať životné prostredie a jeho ohrozenie na celom svete. Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja osobnostné a sociálne osobnosti žiakov. Žiaci sa naučia uplatňovať svoje práva a povinnosti a zároveň aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou: verbálne a nonverbálne hodnotenie, sebahodnotenie a hodnotenie kolektívom. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania, budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10FO s platnosťou od 1. septembra 2016.

6.7 Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	0
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v. ročníku ŠZŠ 4 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky:

Sebaobslužné činnosti - žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti - žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni - žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce - žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

Ciele predmetu:

Medzi základné ciele predmetu pracovné vyučovanie patria:

- Zvyšovať samostatnosť pri základných hygienických návykoch a sebaobslužných zručnostiach,

- zvyšovať samostatnosť pri základných stravovacích návykoch,
- rozlišovať rôzne materiály,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti a návyky potrebné pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri práci s drevom,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.

Obsah predmetu:

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky:

V zložke sebaobslužné činnosti si žiaci utvrdzujú základy osobnej hygieny, umývania rúk toaletným mydlom, čistenia nechtov kefkou.

V zložke práce v domácnosti si žiaci osvojujú základy hygieny domácnosti, udržiavania čistoty odevu a obuvi, príprava jednoduchých pokrmov.

Zložka práce v dielni je zameraná na prácu s papierom, modelovanie, montážne a demontážne práce, práce s drevom, práce s drobným materiálom.

Zložka pestovateľské práce je zameraná na ošetrovanie izbových rastlín, pestovanie kvetín, práca s kľúčidlom, pestovanie kvetín, rýľovanie, hrabanie.

Tem. celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup:
Sebaobslužné činnosti.	Osobná hygiena.	Umývanie rúk toaletným mydlom, dodržiavanie osobnej hygieny. Používanie kefký na nechty, vedieť rozlíšiť špinavé a čisté ruky. Umývanie zubov. Používanie príboru pri stolovaní podľa pokynov. Úprava zovňajšku: používať hrebeň, urobiť si účes, skontrolovať svoj výzor v zrkadle.	Žiak pozná význam osobnej hygieny, dokáže sa orientovať v kúpeľni a používať hygienické potreby. Vie používať príbor.
Práce v domácnosti.	Hygiena domácnosti.	Odkladanie predmetov na určené miesto, udržiavanie poriadku. Odkladanie odevu a obuvi na určené miesto. Používanie ramienka na šaty. Ukladanie a udržiavanie čistoty šiat podľa pokynov. Utieranie prachu. Utieranie a umývanie podlahy. Používanie kľúča pri odomykaní a zamykaní dvier, visiaceho zámku. Základné obsluhovanie bežných domácich audio a video zariadení.	Žiak vie udržať čistotu a poriadok. Vie dodržať základné pravidlá bezpečnosti pri práci. Vie používať náradie pri upratovaní.
	Príprava pokrmov.	Zložitejšie prestieranie k stolovaniu – plytký a hlboký tanier, servítka, príbor, pohár. Umývanie a utieranie riadu. Príprava jednoduchého jedla: natrieť chlieb, pečivo, uvariť zemiaky. Umývanie, čistenie ovocia a zeleniny. Príprava jednoduchého nápoja: malinovka, čaj, kakao.	Žiak dodržiava základné pravidlá bezpečnosti pri práci. Dodržiava kultúru stolovania. Ovláda prípravu jednoduchého jedla a nápoja. Zvláda stolovanie a osvojuje si používanie vidličky a noža. Ovláda základne hygienické pravidlá pri práci v kuchynke.

	Šitie.	Navliekanie nite do veľkej ihly, urobiť uzol na konci nite.	Žiak dodržiava základné pravidlá bezpečnosti pri práci. Dokáže navliecť nit do veľkej ihly, urobiť uzol na konci nite.
Práce v dielni.	Práce s drobným materiálom.	Triedenie, priradovanie, porovnávanie, ukladanie predmetov a rôznych materiálov. Manipulovanie s drobným materiálom. Navíjanie vlny, špagátov a podobných materiálov na cievku. Namotávanie vlny a špagátu na kľbko. Viazanie uzla a mašličky. Navliekanie koralov podľa vzoru. Prepichávanie a navliekanie papiera rôznej kvality na nit. Splietanie bužírky, špagátu, vlny.	Žiak vie rozlíšiť prírodný a umelý materiál podľa tvaru, povrchu, čuchu, farby. Dokáže zhotoviť jednoduchý výrobok. Vie pracovať s drobným materiálom, rozlišuje, farby, tvary, vie triediť predmety podľa skupín. Ovláda rôzne spôsoby využitia materiálu a manipuláciu s nimi.
	Práce s papierom.	Strihanie, trhanie, krčenie a lepenie papiera. Vystrihovanie bez predkreslenej čiary a po čiare. Skladanie a prekladanie papiera. Rozkladanie a skladanie škatúl. Oblepovanie predmetov papierom. Šitie jednoduchých stehov so zdvojenou nitou na perforovaný kartón.	Žiak ovláda manipuláciu s nožnicami a rôzne spôsoby použitia papiera podľa druhu. Žiak vie rozlišovať druhy papiera, určovať jeho vlastnosti. Pozná význam papiera pre ekológiu – zber.
	Montážne a demontážne	Spájanie špagdli, drievok a konárikov drôtom a špagátom. Zostavovanie modelov zo stavebníc spájaním a skrutkovaním. Rozoberanie modelov vytvorených spájaním a skrutkovaním. Skladanie puzzle a mozaiky.	Žiak vie rozlíšiť tvary, povrchy a variabilnosť demonštračných stavebníc. Dokáže s pomocou zostrojiť jednoduché modely podľa vlastnej predstavy alebo predlohy.
	Práce s drevom.	Opracovanie povrchu dreva brúsnym papierom. Zatĺkanie a vyťahovanie klinčov. Úprava dreva pilníkom.	Žiak vie rozlíšiť prírodný a umelý materiál podľa tvaru, povrchu, čuchu, farby. Ovláda jednoduché opracovanie materiálu. Ovláda rôzne spôsoby využitia materiálu a manipuláciu s nimi.
	Ošetrovanie izbových	Polievanie izbových rastlín, odstraňovanie odumretých častí rastlín, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov.	Žiak dokáže pestovať a pozorovať klíčenie a rast semien. Ovláda starostlivosť o izbové rastliny. Pozná podmienky života rastlín.
Pestovateľské práce.			

	Pestovanie kvetín.	Rýľovanie, hrabanie a kolíkovanie pôdy. Siatie do riadkov a jamiek. Pozorovanie klíčenia semien. Pestovanie kvetín. Pletie záhonov.	Žiak dokáže používať pri práci záhradné náradie. Vie sa orientovať na školskom pozemku.
--	--------------------	--	---

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo pracovného vyučovania sa prelína celým výchovno-vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci sa učia spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Metódy a formy:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine pracovného vyučovania, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budú využívať prednášku, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. V pracovnom vyučovaní ide o demonštráciu pracovných postupov, nástrojov, operácií, materiálov a podmienok práce.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje :

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.
2. Encyklopédie, obrázkový materiál, stavebnice, exponáty, detská literatúra.

6.8 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v V. ročníku B variant 1 vyučovaciu hodinu týždenne. Vzhľadom na absenciu jemnej motoriky, fantázie, predstavivosti, s ohľadom na druh, stupeň a typ postihnutia sme posilnili predmet výtvarná výchova o 1 vyučovaciu hodinu týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Rozvíja predstavivosť a tvorivú fantáziu detí. Žiaci majú možnosť pracovať aj v iných polohách ako sediačky, napr. postojačky, podľa formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu. V dekoratívnych prácach sa precvičuje pravidelné striedanie prvkov jedno a viacfarebných.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Ciele predmetu:

- upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách,
- prijať pravidlá pri rôznych aktivitách,

- prispôsobovať sa požiadavkám skupiny.

Obsah predmetu :

Obsah výtvarných činností má byť jedincom s mentálnym postihnutím blízky, zvládnuteľný a tvorivý. Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby a pozorovania prírodnín má tento predmet viesť žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Pri voľbe námetov je potrebné vychádzať zo sveta blízkeho žiakom, z ich priamych zážitkov a skúseností. Realizácia návštev výstav výtvarných prác žiakov.

Pozostáva z troch okruhov:

Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Voľné kreslenie – rozvíjanie grafického pohybu ruky na rôzne veľkých plochách papiera a rôznym materiálom.
- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu, štvorca a z obdĺžnika.
- Kreslenie ľudskej postavy.
- Tematické kreslenie na základe citového prežívania.
- Koláž – použitie prvkov z textilu alebo papiera a dokresľovanie – dekoratívny motív.

Maľba (štetec, tampón, drievko, prstové farby, akvarelové farby, temperové farby)

- Poznávanie vlastností farby, rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu, husté a riedke farby, tmavé a svetlé farby.
- Kontrast farieb – radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov.
- Pochopenie jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie.
- Výber farieb v dvoj – trojfarebných kombináciách.
- Nanášanie farby prstom technikou kresby, rozotieranie farebnej škvvrny drievkom.
- Vyjadrovanie vzťahu k prírode prostredníctvom maľby.
- Zobrazenie atmosféry a nálady (krajina v zime, v lete, v noci, počas dažďa a podobne).

Modelovanie (plastelína, cesto, modurit, hlína)

- Modelovanie v piesku.
- Vykrájanie tvarov z modelovacej hmoty pomocou formičky.
- Tvarovanie modelovacej hmoty pomocou drievka a špachtle.
- Dotváranie modelu iným drobným materiálom.
- Modelovanie zložitejších predmetov : pletená vianočka, korbáč, zvieratká a iné.

Tem. celok:	Podtéma	Odporúčané námety a techniky	Očakávaný výstup
--------------------	----------------	-------------------------------------	-------------------------

Kresba.	Tematické práce	<p>/Mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel/ Voľné kreslenie na rôzne veľkých plochách papiera a rôznym materiálom – kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu /snehuliak, lopta, balón a iné/. Kreslenie predmetov vychádzajúcich zo štvorca, obdĺžnika / robot, vlak a iné/</p> <p>Kreslenie ľudskej postavy a zobrazovanie detailov tváre, odevu.</p> <p>Tematické kreslenie na základe citového prežívania/ vychádzky, hry, rodinný život, sviatky, ročné obdobia v prírode/</p> <p>Koláž – váza, lopta, strom, dom, stolná lampa , dekoratívny motív /papier, textil/.</p>	<p>Žiak má osvojené základné zručnosti pri práci s mäkkou ceruzkou, rudkou, kriedou, suchým a masným pastelom. Žiak vie využívať kresliacu plochu a rozmiestniť prvky na ploche. Žiak dokáže pozorovať predmety z hľadiska tvaru v závislosti od funkcie Žiak vie nakresliť ľudskú postavu a naznačiť charakteristické črty postavy. Žiak vie zobraziť jednotlivé časti tváre – oči, nos, ústa. Vie zobraziť detaily odevu/ gombíky, ozdoby/. Žiak vie tvarovo a farebne zaujímavo zobraziť zážitky zo svojho života. Žiak vie výtvarne vnímať prírodu. Žiak vie vytrhávať, vystrihovať a nalepovať papier, textil na predkreslený tvar (podľa schopnosti dokreslená a domalovaná koláž). Dokáže dekoratívne riešiť plochu.</p>
----------------	------------------------	--	---

<p style="text-align: center;">Maľba.</p>	<p style="text-align: center;">Hry s farbou</p>	<p>/Temperové a akrylové farby, štetec, drievko, tampón/Rozpíjanie , zapúšťanie do vlhkého podkladu, dotváranie farebných škvŕn. Pokryvanie celej plochy papiera maľbou, prostredníctvom plošne nanášaných farieb veľkým aj malým štetcom. Kontrast farieb – radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov. Výber farieb v dvoj – trojfarebných kombináciách. Nanášanie farby prstom technikou kresby, rozotieranie farebnej škvŕny drievkom.</p> <p>Vyjadrovanie vzťahu k prírode prostredníctvom maľby – lúka s kvetmi, kvetinový záhon, strom, rieka s rybami.</p> <p>Zobrazovanie atmosféry a nálady /krajina v zime, v lete, v noci, počas dažďa a podobne/.</p>	<p>Žiak pozná vlastností farby, hustotu, odtiene, chápe úlohu farby. Dokáže farebne vyplňať priestor obrazu, má osvojené základné zručnosti pri práci so štetcom, rozvíja technickú zručnosť. Vo svojich prácach využíva kontrastné farby, vyberá si farby v dvoj- trojfarebných kombináciách. Pozná rôzne výtvarné techniky. Žiak využíva farebnú škálu pri maľovaní. Žiak vie pracovať s pestrými a nepestrými farbami a zdokonaľovať sa v zobrazovaní rôznych tvarov. Žiak vie výtvarne vnímať prírodniny. Využíva kontrast farieb, Žiak vie farbou vyjadriť náladu, atmosféru krajiny. Žiak vie vystihnúť farby ročných období.</p>
<p style="text-align: center;">Modelovanie.</p>	<p style="text-align: center;">Priestorové vytváranie</p>	<p>/plastelína, cesto, modurit, hlina, rôzne modelovacie materiály/.</p> <p>Vykrajovanie tvarov z modelovacej hmoty pomocou formičky. Tvarovanie modelovacej hmoty pomocou drievka, špachtle – kachlička, ozdobné predmety /náhrdelník, brošňa a pod. /, predmety bežnej dennej potreby/ gombíky a iné/.</p> <p>Dotváranie modelu iným drobným materiálom. / korálikmi kamienkami, prírodninami/ Modelovanie na pieskovisku a na pieskovom stole. Modelovanie zložitejších predmetov – vianočka, korbáč, zvieratká.</p>	<p>Žiak pozná druhy a vlastnosti modelovacích materiálov. Žiak vie vykrajovať tvary z modelovacej hmoty pomocou formičky, a vytvára konkrétne priestorové modely. Žiak vie pomocou drievka, špachtle tvarovať modelovaciu hmotu a vytvárať veci dennej potreby a rôzne ozdoby. Žiak dokáže dekoratívne dotvárať model rôznym drobným materiálom. Vytvára modely z piesku, makety domov a budov Žiak rozvíja jemnú motoriku rúk, koordinovaný pohyb rúk. Zvláda modelovanie zložitejších predmetov.</p>

Proces:

Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby a pozorovania prírodnín, vedieme žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Pri voľbe námetov vychádzame zo sveta blízkeho žiakom, z ich priamych zážitkov a skúseností. Realizujeme návštevy výstav výtvarných prác detí.

Medzipredmetové vzťahy :

Výtvarná výchova sa podieľa na rozvoji a utváraní osobnosti človeka. Svojím cieľom a obsahom pomáha rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov a rozvíja ich poznávanie v oblasti vecného učiva. Pripravuje žiakov pre kultúrne formy života . Na hodinách výtvarnej výchovy cielene rozvíjame jemnú motoriku žiakov. Využívaním ukážok z výtvarnej tvorby a ilustrácií z literatúry zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľa budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z monologických metód sú to rozhovor, rozprávanie, prednáška, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine výtvarnej výchovy, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, návštevy výtvarných galérií. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu a okrem základnej vyučovacej hodiny výtvarnú výchovu budeme realizovať aj formou vychádzok a maľovania v prírode., realizáciou návštev výstav žiackych prác v rámci školy.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení budeme u žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňujúci druh a stupeň mentálneho postihnutia žiaka a jeho disponovanosť, budeme si všímať kvalitu a rozsah získaných zručností, vykonávanie požadovaných činností, využívanie získaných vedomostí a zručností a schopnosť samostatnej práce. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

6.9 Hudobná výchova

Hudobná výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v V. ročníku ŠZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu :

Predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Pestovaním jednotlivých zložiek v ich vzájomnej prepojenosti a podmienenosti rozvíja hudobná výchova celkovú hudobnosť žiakov, pričom rešpektuje ich individuálne schopnosti, záujmy a špecifiká ich rodinnej a regionálnej hudobnej skúsenosti.

Ciele predmetu:

Cieľom hudobnej výchovy v špeciálnej základnej škole je rozvoj hudobnosti spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať osobnosť jedinca s postihnutím, jeho hudobné schopnosti a zručnosti.

Ciele, ktoré sme si stanovili na hodinách hudobnej výchovy vyplývajú z obsahu:

- Upevňovať základné hudobné vedomosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov,
- Rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova,
- Osvojiť si jednoduché piesne a riekanky.

Obsah predmetu:

Obsahom predmetu hudobná výchova je vytváranie interakcií s viacerými deťmi naraz a medzi nimi navzájom prostredníctvom hudobných aktivít, podľa individuálnych schopností a celkového charakteru skupiny. Počúvanie jednoduchých detských piesní, rozlišovanie jednotlivých spievaných slov piesní, s príp. rytmizáciou, hrou na telo, učenie sa jednoduchých piesní a riekaniek s využitím nástrojov Orffovho inštrumentária. Hudobno-pohybové prejavy, tanečné prvky. Oboznámenie sa so štátnou hymnou (správanie sa pri hymne).

Tematický celok:	Téma:	Obsah:	Očakávaný výstup: Žiak vie:
Jednoduché riekanky a pesničky Detské piesne	Výber individuálne závislý na preferenci dieťaťa.	Nácvik piesne podľa sluchu. Osvojenie si piesne. Osvojenie piesne spevom a pohybom. Spev piesní na neutrálnu slabiku. Spev ľahkých ľudových piesní.	Žiak vie rozlišovať jednotlivé spievané slová piesní, doplniť ich rytmizáciou, hrou na telo. Spája hudbu s pohybom. Pozná melódiu známej piesne.
Počúvanie skladieb.	Počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní/napr. Hajibeli, Maličká som/. Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby. Rómski interpreti	Uvedomovanie výrazových prostriedkov. Charakteristické črty pochodu, uspávanky. Rozoberanie tém skladby. Význam hudby v spoločenskom živote. Charakteristické črty rómskych piesní	Žiak dokáže počúvať piesne rôzneho charakteru, vie vyjadriť pocity pri počúvaní. Orientovať sa v súčasných hudobných žánroch, rozlišovať v hudbe kvalitu. Počúvať a spievať detské a ľudové piesne. Žiak vie počúvať rómske piesne regiónu v ktorom žije.
Hudobno – pohybové prejavy, tanečné prvky	Jednoduché pohybové hry, rečňovanky alebo piesne so sprievodom hudobného nástroja (napr. prísunný krok bokom). Pohybové vyjadrenie hudby , obsahu skladby.	Vyjadrenie kontrastu tempa, pohybov zvieratiek a dejovosť piesne. Improvizácia rytmu. Vyjadrenie hudby kultivovaným pohybom, zladeným s rytmom a obsahom skladieb.	Žiak vie napodobniť (vyjadriť) jednotlivé zvieratká a obsah piesne pohybom. Vie zvládať jednoduché hudobno-pohybové prejavy, tanečné prvky.
Rytmické cvičenia	Rytmické cvičenia. Vnímania Orffovho inštrumentára. Rozoznávanie hudobných nástrojov. Určovanie zdroja zvuku Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch.	Oboznámenie sa s Orffovým inštrumentom. Rozvíjanie pasívneho a aktívneho vnímania Orffovho inštrumentára. Spojenie piesne s inštrumentálnym sprievodom. Určovanie vlastností vnímaných zvukov: dĺžka.	Rozoznávať hudobné nástroje podľa zvuku. Žiak vie vytvoriť sprievod na melodickom nástroji. Žiak spája tleskanie s rytmom reči.

	Vlastností vnímaných zvukov.		
--	------------------------------	--	--

Medzipredmetové vzťahy:

Hudobné činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi prostredníctvom hier a tvorivej dramatiky. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova uplatňuje pohybové prvky z telesnej výchovy pri nácviku tancov, hudobno pohybových hier. Na hodinách hudobnej výchovy uplatňujeme aj výtvarné činnosti pri ilustráciách piesní, obrazovom doplnení textov piesní. Rytmizácia piesní výrazne napomáha pri osvojovaní si otvorených a zatvorených slabík, recitovaní básničiek, pri čítaní.

Metódy a formy:

Pravidelnými speváckymi činnosťami utvárame základný repertoár detských piesní rôzneho žánru. Pri jednoduchých spôsoboch hry na detských hudobných nástrojoch zdokonaľujeme manipulačné zručnosti žiakov.

V hudobno-pohybových hrách si žiaci rozvíjajú základné pohybovo-rytmické prvky a napodobňujú známe pracovné činnosti. Počúvanie hudby sa harmonicky spája s pohybovým prejavom, kde môžu žiaci vyjadriť citový zážitok z tejto hudby. Vhodným výberom skladieb s relaxačnými účinkami môžeme počúvanie hudby využiť aj ako prostriedok muzikoterapie.

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z motivačných metód sú to rozhovor, rozprávanie, z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, počúvanie hudby, hra na Orffových nástrojoch a návštevy hudobných podujatí. Dôraz budeme klásť na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu. Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehĺbime počiatočný spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby, hudobné aktivity prinášali radosť, relax a uvoľnenie.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie má byť motivačné, výchovné a didaktické a má zohľadňovať zdravotné, sociálne a morálne osobitosti každého žiaka. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

6.10 Telesná a športová výchova

Telesná a športová výchova pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	V. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v V. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu :

Ciele a obsah predmetu telesná výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele predmetu:

Ciele telesnej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím.

- Zvládanie zmeny formy vykonávanej aktivity,
- generalizácia ovládaných zručností v zmenenom vonkajšom prostredí,
- dodržiavanie pravidiel hrových a pohybových aktivít,
- dodržiavanie určených pravidiel,
- prispôsobenie sa požiadavkám skupiny,
- napodobňovanie pri pohybových aktivitách,
- dodržiavanie poradovosti,
- rozvoj kreativity a improvizáčnej schopnosti.

Na telesnej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne ďalšie telocvičné náradie.

Okruhy	Témy	Očakávaný výstup: Žiak vie
Zdravotné cvičenia	Posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela. Chôdza po akupresúrnom chodníku. Chôdza na stepperi. Jazda na rehabilitačnom bicykli.	Zvládnuť posilňovacie, uvoľňovacie cvičenia. Osvojiť si návyk správneho držania tela. Osvojiť si cviky na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice. Dodržiavať hygienické návyky počas cvičenia i po cvičení.
Kondičné cvičenia	<p>Chôdza upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, stočenom lane alebo hadici, chôdza v zástupe za učiteľom. Nácvik rytmickej chôdze (tlieskanie, bubnovanie a pod.). Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. Nácvik chôdze po schodoch hore a dolu striedavo ľavou, pravou nohou. Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky.</p> <p>Beh prehlbovanie nácviku pohybov nôh a ramien pri behu, beh daným smerom, beh v zástupe za učiteľom alebo za určeným spolužiakom, beh v danom tempe, vybehnutie na daný signál: zo stoja.</p> <p>Skoky poskoky na mieste i z miesta znožmo i striedavo, poskoky daným smerom, poskoky do kola (okolo predmetu na zemi), skok cez čiaru, lano položené na zemi, preskok napnutej gummy max. do výšky 20 cm, zoskok z výšky 20 – 30 cm na mäkkú podložku do drepu, nácvik skoku do diaľky.</p> <p>Lezenie upevňovanie lezenia po kolenách smerom dopredu. Lezenie dopredu vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, lavička, švédská debna, obruče na stojanoch, lezenie nahor po nízkom rebríku (ribstol) maximálne do výšky 1 m. Spúšťanie sa na kĺzačke.</p> <p>Hádzanie a chytanie nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Nácvik hádzania lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie lopty do terča, na cieľ, nácvik nadhadzovania lopty obidvoma rukami. Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.</p> <p>Gymnastické cvičenia</p>	<p>Správne držať telo pri chôdzi s voľným pohybom paží. Chodiť správne na pokyn učiteľa. Osvojiť si techniku chôdze smerom hore, dole. Vykonávať správny pohyb nôh a ramien pri behu. Striedať beh na pokyn učiteľa. Behať po slalomovej dráhe.</p> <p>Skákať na mieste znožmo, striedavo daným smerom, do kola, zvládnuť skok z miesta, skok cez čiaru, z výšky.</p> <p>Zvládnuť preskok gummy do výšky.</p> <p>Zvládnuť rôzne druhy lezenia.</p> <p>Chytať gúľajúcu loptu. Hádzať loptu horným oblúkom na vysoký cieľ. Hádzať predmet na cieľ pravou aj ľavou rukou.</p> <p>Vystupovať a zostupovať z lavičky, chodiť po zavesenej lavičke. Zvládať cviky na švédskej debne.</p>

	prechod po lavičke s obratom. Chôdza po šikmej ploche, napr. po zavesenej lavičke. Výskok na 2 – 3 diely švédskej debny zo vzporu kľáčmo, z kľaku drep a stoj, prechod po lavičke s obratom, v sede, prípadne v ľahu vzad zdvíhanie plnej lopty.	
Základy akrobatických cvičení	Kolíska na chrbte z drepu spojného, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s vystretými nohami. Nácvik kotúľa vpred zo širokého stoja rozkročného.	Správne vykonávať jednotlivé cvičenia. Zvládnuť dané cvičenia.
Sezónne činnosti	V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, prípadne šmýkanie, sánkovanie sa na miernom svahu. V jarom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období plávanie.	Zvládať šmýkanie a sánkovanie. Osvojiť si techniku presunu v teréne. Zvládať techniku jazdy na kolobežke.
Kolektívne činnosti	Naháňačky. Loptové hry s jednoduchými pravidlami	Prispôbiť požiadavkám skupiny. Zvládnuť techniku podávania, chytania a gúľania lopty. Orientovať v priestore.
Hudobno pohybové hry	Rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe udávanom učiteľom. Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu (zvýraznený rytmus). Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Nácvik točenia vo dvojiciach pri držaní sa za ruky v kombinácii učiteľ a žiak.	Skoordinovať pohyb s rytmom hudby, skoordinovať pohyb s obsahom piesne, riekanky. Uplatniť napodobovanie pri spoločných pohybových aktivitách. Skoordinovať dýchanie s pohybom paží a trupu.
Kondičné a relaxačné cvičenia	Utvrdzovanie nacvičených cvikov z predchádzajúcich ročníkov.	Osvojiť si základné východiskové polohy – stoj, sed, ľah na chrbte, ľah na bruchu.

Proces:

Aktivity sú zamerané na rozvoj rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov. Výber telovýchovných aktivít je taktiež zameraný na upevňovanie už nadobudnutých schopností a zručností jednotlivých žiakov, doteraz vykonávaných pohybových aktivít a na ich rozširovanie.

Medzipredmetové vzťahy :

Medzi telesnou výchovou a ostatnými výchovno - vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Rozširuje sa slovná zásoba, rozvíjajú sa komunikačné schopnosti, z matematiky využívame zoskupovanie podľa počtu. Pohybové činnosti sú v integrácii s hudobnými činnosťami. Pri cvičeniach využívame riekanky, ktoré spájame s pohybom. Na hodinách telesnej výchovy uplatňujeme pohybové vyjadrenie hudby, ktoré vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu, zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Metódy a formy :

Pri plnení cieľov a úloh telesnej výchovy s ohľadom na druh a stupeň postihnutia budeme na hodinách využívať tieto metódy:

- metódy oboznámenia (slovný opis, ukážka demonštrácie),
- metódy nácviku (komplexný postup, analyticko – syntetický postup, zmiešaný postup),
- metódy výcviku (opakovania, štandardného zaťaženia, súťaženia),
- metódy kontroly, hodnotenia,
- špecifické vyučovacie metódy,
- reedukačné, kompenzačné, rehabilitačné metódy a metódu kontrastu,
- motivačné metódy.

Z organizačných foriem využijeme:

- ranné cvičenia (na začiatku 1. hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín,
- vyučovacie hodiny telesnej výchovy,
- športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- cvičenia v prírode.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení je dôležitý citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov, kde podriadime tieto výkony ako cieľové kategórie emocionalite – radosť z pohybu, spolupatričnosti. Pri hodnotení žiakov budeme dbať, aby hodnotenie bolo motivačné, výchovné a didaktické.

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7 Školský učebný plán pre VI. ročník

Vzdelávacia oblasť:	Predmety:	Počet hodín:	Poznámky:
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3 + 1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
	Rozvíjanie komunikačnej schopností	3	
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1 + 1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie	2 + 1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3 + 1	Pridaná 1 vyučovacia hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		21+ 4	

7.1 Učebné osnovy pre VI. ročník

7.1 Slovenský jazyk a literatúra

Slovenský jazyk a literatúra	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	1
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia týždenne 3 vyučovacie hodiny. V školskom vzdelávacom programe pridávame jednu vyučovaciu hodinu bez rozšírenia učiva.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových.

Prostredníctvom rozvíjania slovenského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa. Samotný predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek - čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova:

Požiadavky na žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavíť taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu.

Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Ciele predmetu:

- Osvojiť si posledné hlásky a písmená tlačenej abecedy,
- vedieť čítať a písať ďalšie písmená veľkej tlačenej abecedy,
- vedieť čítať ľahké trojslabičné slová,
- plynule čítať slabiky, slová a ľahké vety s porozumením,
- vedieť uvedomele počúvať text (krátky príbeh, popis) s jeho porozumením.
- vzbudzovať u žiakov záujem o poznávanie kníh.

Obsah predmetu:

Čítanie

Nácvik čítania písmen **ž, Ž, h, H, f, F, g, G, ch, Ch, d', Ď, t', Ě, ň, Ň, P, P, Ľ**

nácvik čítania dvojslabičných slov s otvorenými a zatvorenými slabikami,

čítanie ľahkých trojslabičných slov,

plynulé čítanie slabík, slov a ľahkých viet s porozumením.

Literárna výchova, sloh

Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s nacvičovanými písmenami v danom ročníku,

využívanie rozšíreného osobného frekvenčného slovníka pri tvorbe jednoduchých viet –

vyjadrenie účelnosti predmetu (Prečo? Načo?), priradovanie slov – podstatných mien k

pomenovaniu činnosti, vlastnosti,

využívanie informačnej hodnoty textu pri jeho reprodukcii,

jednoduché odpovede na otázky z obsahu čítaného textu,

rozprávanie podľa obrázka : Kto (čo) je na obrázku? Čo robí ?

Písanie

- nácvik písania malých písmen **ž, h, f, g, ch,**
- nácvik písania veľkých písmen **E, P, R, B, Y,**
- zapisovanie písmen, slabík a niektorých jednoduchých slov nacvičovaných na čítaní
ich
- odpisovaním a prepisovaním,
- nácvik správneho používania dĺžňa pri zápise slabík, slov,
- písanie slovných spojení prídavného a podstatného mena.

Očakávaný výstup

Žiak vie:

- čítať tlačené písmená a slabiky, slová vyvedené v piatom ročníku,
- čítať známe dvojslabičné slová,
- čítať jednoduché vety s porozumením,
- priradiť vety k ilustráciám,
- čítať písmená **ž, Ž, h, H, f, F, g, G, ch, Ch, d', Ď, t', Ě, ň, Ň, P, P, Ľ**
- čítať dvojslabičné slová s otvorenými a zatvorenými slabikami
- rozšíriť slovník osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku,
- využívať informačnú hodnotu textu pri jeho reprodukcii,

- využívať rozšírený osobný frekvenčného slovník pri tvorbe jednoduchých viet – vyjadriť účelnosť predmetu (Prečo? Načo?), priradovať slová – podstatné mená k pomenovaniu činnosti, vlastnosti,
- rozprávať podľa obrázka : Kto (čo) je na obrázku? Čo robí ?,
- písať písmená nacvičované v čítaní,
- zapisovať slabiky a niektoré jednoduché slová nacvičované na čítaní odpisovaním a prepisovaním,
- správne používať dĺžku pri zápise slabík, slov.

Proces:

- Dbáme na hlasovú moduláciu a výslovnosť, vedieme žiakov k voľbe vhodného pomenovania.
- Prostredníctvom literatúry vyvolávame v žiakoch pocity radosti a emocionálny vzťah ku skutočnosti, v ktorej žijú, k prírode, k domovu.
- Vzbudzujeme záujem žiakov o poznávanie kníh.
- Nacvičovanie a memorovanie jednoduchej básničky.

Medzipredmetové vzťahy:

Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka budeme využívať aj:
 vecné učenie - pri rozširovaní slovnej zásoby pri pozorovaní okolitej krajiny, obrazového materiálu,
 matematiku - písanie číslíc, pri ktorých sa zdokonaľuje technika písania,
 výtvarnú výchovu - ilustrácie používané pri vyvodzovaní písmen,
 pracovné vyučovanie - modelovanie písmen, zdokonaľovanie jemnej motoriky rúk,
 hudobnú výchovu - využívanie Orffových nástrojov pri rytmizácii slov,
 telesnú výchovu - pohybové cvičenia na naučené riekanky.

Pedagogické stratégie:

Pri práci budeme využívať metódy: výklad, zážitkové učenie, didaktické hry, pozorovanie, analýza textu, riešenie problému, didaktické hry.

Pri formách práce budeme strieďať: individuálnu, samostatnú, skupinovú prácu i prácu vo dvojici.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má v prvom rade významnú motivačnú a povzbudzujúcu úlohu. Pre povzbudenie žiakov k lepšiemu výkonu do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. Pri hodnotení žiakov budeme zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia a uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť a pedagogický takt. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov

s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Mgr. S. Škultétyová, L. Čertíková: Šlabikár pre 6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B). Vydavateľ EXPOL PADAGOGIKA, s.r.o., Bratislava, Tlač KASICO a.s., Bratislava, 2011, prvé vydanie, ISBN 978-80-8091-244-4, schválené MŠ SR pod číslom 2011-16048/427:4-917 zo dňa 3. novembra 2011.
2. Mgr. Silvia Škultétyová, Mgr. Jana Rohovská: Moje čítanie - Šlabikár pre 2. ročník špeciálnych základných škôl (variant A) a pre 4.– 6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B) - I. časť, II. časť, III. časť, schválilo MŠ SR rozhodnutím číslo 3191/96-153 zo dňa 4. júna 1996.
3. Mgr. Silvia Škultétyová, Mgr. Jana Rohovská: Moje čítanie. Pracovné listy pre II. ročník špeciálnych základných škôl (variant A) a pre 4. - 6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B), schválené MŠ SR rozhodnutím číslo 2222-97-153 zo 23. apríla. 1997.
4. Mgr. V. Maňková, Mgr. A. Demianová: Čítanka pre 3. ročník špeciálnych základných škôl A variant 1. a 2. časť, siedme vydanie, 2010, ISBN 978-80-10-01956-4, schválilo MŠ SR rozhodnutím číslo 4806/90-153 zo dňa 16. septembra 1996.
5. Mgr. V. Maňková, Mgr. A. Demianová: Čítanka pre 3. ročník špeciálnych základných škôl A variant - pracovné listy, piate vydanie, 2008, ISBN 978-80-10-01516-0, schválilo MŠ SR rozhodnutím číslo 4806/90-153 zo dňa 16. septembra 1996.
6. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva vo VI. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme ponechali stanovený počet hodín týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (RKS) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Ciele predmetu:

Hlavným cieľom predmetu RKS v ŠZŠ je podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti jednotlivých žiakov je primerané úrovni rozvinutia poznávacích, psycho-motorických, citových a vôľových predpokladov a schopností. Cieľom predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti, je rozširovanie funkčnej komunikácie v oblastiach:

- žiadanie osobných potrieb,
- reakcie na správanie iných ľudí,
- komentovanie,
- žiadanie informácií,
- vyjadrovanie pocitov,
- vyjadrovanie prosociálnych postojov,
- nacvičovať sociálne verbálne rutiny,
- zlepšovať verbálne porozumenie a spontánne verbálne vyjadrovanie,
- primeraným spôsobom vyjadrovať pocity, názory a potreby v interakcii s inými ľuďmi,
- rozvíjať jazykový cit.

Obsah predmetu:

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti úzko súvisí s vývinom vnímania, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto ciele aj obsah predmetu musia mať širší záber a orientujú sa na celý komplex dorozumievacieho procesu.

Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti detí s mentálnym postihnutím stredného stupňa je prioritou obsahová stránka.

- Používanie sociálnych verbálnych rutín (zdravenie, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie).
 - Komentovanie vlastnej činnosti.
 - Verbalizácia volieb možností exponovaných aj vylúčených.
 - Komentovanie situácie na obrázku.
 - Rozlišovanie rodu a čísla podstatných mien ako názvov predmetov a javov.
 - Rozlišovanie rodu a čísla prídavných mien ako vlastností predmetov a javov.
 - Pomenovanie prebiehajúcich činností, v slovesách rozlišovať čas a zápor.
 - Použitie zámen namiesto podstatných a prídavných mien.
 - Spontánne žiadanie predmetov, hračiek, bez akéhokoľvek pomocného podnetu.
 - Komentovanie videného, ako reakcia na otázku: „Čo vidíš?“ (jednoslovné až viacslovné komentovanie),
 - Reakcia na otázku: „Čo máš?“, (jednoslovná až viacslovná, jednoduché až násobné pomenovanie: „Mám ceruzku a pero a gumu.“),
 - Aplikácia: „Čo mám.“ – v rozhovore.
 - Ukázať, predviesť niečo, pochváliť sa niečím inému človeku, prejavit' spokojnosť, záujem..
- Obsah a ciele rozvíjania komunikačnej schopnosti v jednotlivých oblastiach:

Pragmatická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.	grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní. <i>Rozhovor</i> Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačnej prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.

	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>
--	--

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii	<p>Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov.</p> <p>Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.)</p> <p>Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)</p> <p>Zovšeobecňovanie pojmov.</p> <p>Kľúčové slová.</p> <p>Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
<p>Rozvíjať fonematické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištinkívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka.</p> <p>Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť.</p>	<p>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti.</p> <p>Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov.</p> <p>Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove.</p> <p>Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík.</p> <p>Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

Cieľ	Obsah
Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania.

	Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.
--	---

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

Cieľ	Obsah
Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie.	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciacných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciacia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia. Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť).
Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase.	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia). Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah).
Rozvíjať motorické schopnosti.	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti.	Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je súčasťou obsahu predmetu RKS aj: Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v

	prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie. Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačенých písmen.
--	--

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- používať sociálne verbálne rutiny (pozdravenie, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie),
- komentovať vlastnú činnosť,
- verbalizovať voľbu ak sú možnosti vylúčené alebo exponované,
- spontánne žiadať predmety, hračky bez akéhokoľvek pomocného podnetu,
- jednoslovné až viacslovné komentovať videné ako reakciu na otázku: „Čo vidíš ?“,
- jednoslovné až viacslovné reagovať na otázku: „Čo máš ?“,
- jednoducho až násobne pomenúvať v odpovedi na otázku: „Čo máš ?“,
- aplikovať odpoveď na otázku: „Čo máš?“ v rozhovore,
- ukázať, predviesť niečo, pochváliť sa niečím inému človeku, prejavit' záujem, spokojnosť.

Proces:

Komunikačné zručnosti žiakov rozvíjame v hrách a rôznych činnostiach žiakov, témami zameranými na bežné životné situácie a témami, ktoré sa vyučujú v rámci iných predmetov. Používame také metódy práce, ktoré vyžadujú vysokú psychicko-komunikatívnu aktivitu a interakčno - komunikatívne vzťahy.

Medzipredmetové vzťahy:

Na vyučovacích hodinách budem využívať aj učivo z iných predmetov:

- vecné učenie – zdokonaľovanie, rozširovanie slovnej zásoby pri pozorovaní okolitej prírody,
- hudobná výchova – rytmizácia riekaniek, využívanie piesní na motiváciu učiva,
- telesná výchova – pohybové cvičenia na naučené riekanky, telovýchovné chvíľky.

Pedagogické stratégie:

Na vyučovacích hodinách budeme využívať také metódy a formy práce, ktoré pomôžu žiakovi rozvíjať jeho komunikačné schopnosti: motivačný rozhovor, rozprávanie, výklad, zážitkové učenie, didaktické hry, pozorovanie, analýza textu, reedukácia, kompenzácia, rehabilitácia.

Formy práce so žiakmi: individuálna, samostatná, skupinová práca, práca vo dvojiciach i v skupinách.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu.

Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností

Rozvíjanie grafomotorických schopností	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali ešte jednu vyučovaciu hodinu na rozvíjanie a zdokonaľovanie grafomotorických zručností.

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, hudobná výchova.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová... Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Plnenie vyučovacích cieľov a využívanie foriem a prostriedkov týchto dvoch zložiek od 5. ročníka úzko súvisí s rozvíjaním grafomotorických zručností a písaniam, a preto je vhodné túto zručnosť u žiakov rozvíjať v priamej nadväznosti na stanovený obsah a ciele gramatiky a slohu.

Ciele predmetu:

- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk,
- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk,
- vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte.

Obsah predmetu:

Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

Obsahom rozvíjania grafomotorických zručností je :

- postupný nácvik malých písmen **ž, h, f, g, ch, d', t', ň, l,**
- písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi,
- nácvik písania veľkých písmen: **Ž, H, F, G, Ch, Ď, Ť, Ň, L,**
- nácvik písania dvojslabičných slov,
- prepisovanie slabík a jednoduchých slov,

- nácvik písania dĺžna pri zápise slabík a slov.

Očakávaný výstup:

Žiak vie:

- správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní,
- správne napísať tvary písmen,
- písať malé písmená ž, h, f, g, ch, d', t', ň, l',
- písať slabiky z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi,
- písať veľké písmená Ž, H, F, G, Ch, Ď, Ť, Ň, L,
- písať písmená podľa diktátu,
- písať dvojslabičné slová,
- prepisovať slabiky a jednoduché slová,
- správne písať dĺžeň pri zápise slabík a slov,
- písať slabiky a jednoduché slová podľa diktátu.

Proces:

Sústavne uskutočňujeme cvičenia jemnej motoriky žiakov, uvoľňovacie cviky, dbáme na správne držanie písacích potrieb i sedenia pri písaní. V potrebnej miere spájame jazykovú a grafickú stránku písania. Vytvárame zručnosť a návyk prakticky a prehľadne si usporiadať pracovné miesto a potreby na lavici pri písaní.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri rozvíjaní grafomorických zručností budeme využívať aj zručnosti získané pracovnou činnosťou, ktoré sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci modelujú z plastelíny, drôtu písmená, krivé čiary, kruhy. Učia sa spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách budeme upevňovať kladné vzťahy v kolektíve, zásady hygieny a bezpečnosti.

Pedagogické stratégie:

Na vyučovacích hodinách budeme využívať metódy a formy práce, ktoré pomôžu žiakom zvládnuť tvary predpísaných písmen: výklad, zážitkové učenie, pozorovanie, reedukácia, rehabilitácia, kompenzácia.

Formy práce so žiakmi: individuálnou, samostatnou, skupinovú prácou, prácou vo dvojiciach.

Budeme vytvárať priestor na precvičovanie a zdokonaľovanie predpísaných tvarov písmen. Na každej vyučovacej hodine budeme realizovať cvičenia jemnej motoriky a zaraďovať uvoľňovacie cviky.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení budeme u žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňujúci druh a stupeň mentálneho postihnutia žiaka a jeho disponovanosť. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu

prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.4 Matematika

Matematika	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	1
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva matematiky v VI. ročníku 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme doplnili 1 vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie matematických zručností.

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Ciele predmetu:

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Využívať pochopené a osvojených pojmy, postupy a algoritmy ako prostriedky pri riešení úloh. V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, rozvíjať numerické zručnosti žiakov. Na základe skúseností a činností rozvíjať orientáciu žiakov v rovine a v priestore. Riešením úloh a problémov postupne budovať vzťah medzi matematikou a realitou.

Ciele vyplývajúce z obsahu učiva matematiky:

- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 100 počítaním po desiatkach,
- osvojiť si základné početné výkony v obore prirodzených čísel do 20 s prechodom cez základ desať),
- osvojiť si manipuláciu s peniazmi a s nimi súvisiace pojmy,
- osvojiť si základné rovinné a priestorové útvary,
- vedieť určovať čas na celé hodiny,
- vedieť prakticky merať na metre a litre,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

Obsah predmetu:

Aritmetika:

Numerácia v obore prirodzených čísel do 100.

Počítanie po desiatkach do 100.

Určovanie počtu predmetov počítaním po desiatich.

Čítanie a písanie číslíc.

Usporiadanie čísel, číselná os.

Porovnávanie desiatok, zápis pomocou znakov $>$, $<$, $=$.

Manipulácia s peniazmi. Počítanie s mincami 1 €, 2 € a bankovkami 5 €, 10 €, 20 €, 50 €.

Osvojovanie pojmov dražší – lacnejší.

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ.

Určovanie času – celé hodiny.

Geometria:

Praktické meranie dĺžky v metroch.

Praktické meranie objemu v litroch.

Modelovanie a kreslenie z geometrických tvarov (trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh) priamych a krivých čiar.

Očakávaný výstup:

Žiak pozná a vie:

- vymenovať rad čísel 0 – 20,
- vymenovať číselný rad po 10 do 100,
- určiť počet predmetov počítaním po jednom a desiatkach,
- k číslu vie priradiť skupinu predmetov, číta a píše číslice 0 – 20 – 100,
- sčítavať a odčítavať čísla s prechodom cez desiatku s pomocou názoru,
- sčítavať a odčítavať po desiatkach v obore do 100
- porovnávať desiatky a zapisovať pomocou znakov $>$, $<$, $=$,
- manipulovať s peniazmi,
- pracovať a počítavať s mincami 1 €, 2 € a bankovkami 5 €, 10 €, 20 €, 50 €,
- osvojí si pojmy dražší – lacnejší,
- určuje čas – celé hodiny,
- praktické meranie dĺžky v metroch,
- praktické meranie objemu v litroch,
- pozná a vie triediť rovinné útvary kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník,
- ovláda modelovanie a kreslenie z geometrických tvarov - trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh pomocou priamych a krivých čiar,
- identifikovať rovinné útvary na základe pozorovaných vlastností,
- triediť a porovnávať rovinné útvary kruh a štvorec,
- triediť a spoznať valec medzi priestorovými útvarmi a predmetmi každodenného života.

Proces:

Žiaci si osvojujú prvky numerácie v obore do 100 po desiatkach. Osvojujú si početné výkony v obore prirodzených čísel do 20 s prechodom cez základ. Riešia jednoduché slovné príklady. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo z matematiky sa prelína s učivom preberanom na hodinách vecného učenia, slovenského jazyka a literatúry. Piesne naučené na hudobnej výchove sa využívajú na motiváciu, oddýchnutie a spestrenie hodín. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek využívame prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach.

Na hodinách matematiky uplatňujeme aj prvky prierezových tém. Environmentálnu výchovu uplatňujeme pri práci v pracovných listoch s danou tematikou. Dopravnú výchovu začleníme aj do práce s geometrickými tvarmi a telesami. Multikultúrnu výchovu a tému ochrany života a zdravia využijeme v slovných úlohách.

Pedagogické stratégie:

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka a systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu, dokázal aplikovať v živote. Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov.

Najúčinnejšími metódami sú: didaktické hry, hrové aktivity, práca s obrázkami, samostatná práca s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami.

S foriemi sa zameriame na: diferencované a individuálne vyučovanie, prácu v skupinách aj vo dvojici.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení uplatňujeme objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, ohľad na druh a stupeň postihnutia dieťaťa. Hodnotenie žiaka musí motivovať k lepším výkonom. Negatívne hodnotenie je potrebné oznamovať žiakovi taktne. Budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka, na jeho temperament.

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje :

1. PaedDr. J. Rýglová, PhDr. E. Bálint: *Matematika* pre 3. ročník špeciálnych základných škôl, 14. vydanie, 2013, ISBN 978-80-10-02465-0, schválené MŠ SR rozhodnutím číslo 428/98-42 zo dňa 11. mája 1998.
2. PaedDr. J. Rýglová, PhDr. E. Bálint: *Matematika - pracovný zošit* pre 4. ročník špeciálnych základných škôl, upravené 9. vydanie, 2009, ISBN 978-80-10-01629-7, schválené MŠ SR rozhodnutím číslo 500/99-42 zo dňa 18. marca 1999, (str. 1 – 36).
3. PaedDr. J. Rýglová, PhDr. E. Bálint: *Matematika* pre 4. ročník špeciálnych základných škôl, upravené 5. vydanie, 2009, ISBN 978-80-10-01628-0, schválené MŠ SR rozhodnutím číslo 500/99-42 zo dňa 18. marca 1999, (str. 2 – 33).

4. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.
5. Detské encyklopédie, detské časopisy.

7.5 Vecné učenie

Vecné učenie	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	1
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu bez rozšírenia učiva.

Charakteristika predmetu:

Žiaci oboznamujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom.

V *prírodovednej oblasti* sa žiaci zoznamujú s črtami živej a neživej prírody. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy a ich sú zmeny spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

V *spoločenskovednej oblasti* poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov a upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Ciele predmetu:

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je viesť žiakov k pravdivému poznaniu prírody, spoločnosti a sveta na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

- Vedieť sa orientovať sa v širšom okolí školy,
- rozlišovať situácie v prírode podľa ročných období,
- vedieť pomenovať voľne žijúce zvieratá,
- vedieť rozlišovať listnaté a ihličnaté rastliny,
- vedieť sa orientovať vo vzťahoch v rodine a medzi príbuznými,
- vedieť sa správať v prírode.

Obsah predmetu:

Obsah predmetu je členený do piatich tematických okruhov, kde žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a zmeny spojené s činnosťami ľudí a ich životom, chápu význam aktívnej ochrany prírody, poznávajú rastliny, zvieratá miestnej oblasti a poznávajú charakteristické znaky ročných období. Vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov, osvojujú si pravidlá správnej životosprávy. Osvojujú si pravidlá kultúrneho správania, poznávajú príbuzenské vzťahy, vytvárajú citové väzby k rodine, spolužiakom, obci, škole, vlasti. Prehľbujú si poznatky o ľudskom tele. Orientujú sa v okolí školy, určujú čas a miesto.

Téma	Pod-téma	Obsah	Očakávaný výstup
------	----------	-------	------------------

			Žiak vie:
Škola a okolie školy		Poznávanie bližších a vzdialenejších objektov v okolí školy. Názov ulice, kde sa škola nachádza a číslo domu.	Pomenovať zariadenie triedy, poznať účel zariadenia, vytvoriť a dodržiavať pravidlá správania sa v triede, v škole, pozná funkciu školských potrieb, udržiava poriadok v školských potrebách, pozná zamestnancov školy a správať sa úctivo k nim, poznať kľúčové budovy, stavby a podniky, orientovať sa v okolí školy, pozná a riadi sa dopravnými predpismi pre chodcov, pozná nebezpečenstvá na ulici.
		Určovanie polohy objektov od školy. Upresňovanie pojmov.	
Orientácia v čase a v priestore	Orientácia v čase	Osvojovanie a utvrdzovanie pojmov včera, dnes, zajtra, teraz, potom, skôr, neskôr.	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať dni v týždni, mesiace v roku a pozná ich usporiadanie, zapísať dátum, - orientuje sa podľa hodín, v ciferníku, - pozná základné pojmy nad, pod, pred, za, vedľa, vpredu, vzadu, prvý, posledný, atď.
		Orientácia v dňoch.	
		Kalendár : dni, týždne, mesiace, určovanie a písanie dátumu.	
		Určovanie času na celé hodiny.	
	Určovanie miesta	Určovanie miesta: nad, pod, pri, za, vedľa, vpredu, vzadu.	
Príroda		Ročné obdobia v prírode.	<ul style="list-style-type: none"> - pozorovať zmeny v prírode, zmeny počasia, charakterizovať ročné obdobia - jar, leto, jeseň, zima,
		Pojmy sad, záhrada, park, pole.	
	Jeseň	Charakteristické znaky prírody na jeseň. Zmeny počasia. Určovanie, aké je dnes počasia (záznam o počasí symbolmi).	- pomenuje charakteristické znaky a zmeny počasia v jeseni;
		Vtáky na jeseň: Príprava na zimu - vrabec, vrana, sýkorka. Odlet vtákov - lastovička, bocian.	- odlet vtákov do teplých krajín,
		Jesenné ovocie - Zber jesenného ovocia a spôsoby jeho odkladania. Význam vitamínov v ovocí pre zdravie.	- rozpráva o zbere ovocia a zeleniny v jeseni; význam

		Jeseň na poli - Zber zemiakov, cukrovej repy a ich využitie.	ovocia a zeleniny, spracovanie a uskladnenie na zimu,
Zima		Charakteristika počasia. Dĺžka dňa – stmievanie, rozodnievanie.	- pozorovať počasie v zime, zaznamenávať zmeny;
		Vlastnosti snehu a ľadu.	- zimné hry - sánkovanie, lyžovanie, korčuľovanie, stavenie snehuliakov - bezpečnosť pri hrách,
		Určovanie, aké je dnes počasie.	- pozorovať počasie v zime, zaznamenávať zmeny;
		Listnaté a ihličnaté stromy v zime. Smrek, borovica – ich charakteristika.	- porozprávať o listnatých a ihličnatých stromoch v zime, opadávanie listov zo stromov,
		Voľne žijúce zvieratá v zime : líška, zajac, jeleň, srna, veverica. Zimný spánok niektorých zvierat - medveď, jež.	- porozprávať o voľne žijúcich zvieratách v zime, o pomoci a starostlivosti ľudí a lesných hospodárov, porozprávať o zvieratách, ktoré celú zimu spia,
		Starostlivosť o vtákov a lesnú zver v zime.	
Jar		Zmeny v prírode na jar.	- jaré práce na poli a v záhrade - hrabanie, kopanie, rýľovanie, sadenie,
		Charakteristika počasia. Určovanie počasia.	- porozprávať k akým zmenám dochádza u rastlín, kvetov, kríkov.
		Jarné práce na poli: oranie, siatie, použitie poľnohospodárskych strojov.	- Vymenovať časti kvetov a spoznať listnaté stromy, rozlíšiť ovocné stromy, porozprávať o voľne rastúcich stromoch a kríkoch,
		Jarné práce v záhrade: pomenovanie činnosti a záhradného náradia.	
		Poznávanie rastlín: lipa, orgován, snežienka, fialka, konvalinka. Určovanie časti tela rastlín.	
		Zvieratá a ich mláďatá na jar.	- prilet vtákov z teplých krajín, hniezdenie vtákov a ich mláďatá,
Leto		Charakteristika počasia. Určovanie počasia.	- pozorovať zmeny v prírode v lete, práce v lete - pozorovať charakteristické znaky a prejavy počasia v jari,
		Lúčne kvety: zvonček, margaréta, divý mak, púpava, bodliak.	- kosenie, hrabanie, sušenie a skladanie sena,
		Práce na poli – žatva. Poľnohospodárske stroje. Obilie.	
		Les. Lesné kry a ich plody: maliny, černice, čučoriedky.	- vymenovať lesné plody - maliny, čučoriedky, černice, jahody,
		Poznať niektoré rastliny ohrozujúce zdravie (jedovaté plody rastlín, huby).	- zber jedlých húb, opísať jedovaté huby,

		Správanie sa v letnej prírode (nebezpečenstvo požiarov, hluk, odpadky).	- dodržiavať bezpečnosť a slušne sa správať v lese, (nebezpečenstvo požiarov, zber odpadkov, ochrana prírody),
Starostlivosť o zdravie	Prehlbovanie poznatkov o ľudskom tele.	Poznať zmyslové ústroje, ich význam.	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať hlavné časti tela a ruky a ukázať ich na vlastnom tele i obrázku, zmyslové ústroje a ich využitie, starostlivosť a ochrana pred nežiaducimi vplyvmi, - vysvetliť význam čistoty tela a prostredia pre zdravie človeka, - umývať ruky pred jedlom, po použití WC, - starostlivosť o zdravie podľa jednotlivých ročných období (odev, obuv), - vysvetliť význam zdravého a pravidelného stravovania sa, pozná význam ovocia a zeleniny, - vysvetliť význam zdravotného strediska, lekára a zdravotnej sestry, ich úlohu a povinnosti, pozná pravidlá slušného správania sa u lekára a v čakárni, vie čo je recept, pozná spôsob výberu receptu v lekárni a správne zaobchádzanie s liekmi podľa návodu alebo na odporúčenie lekára.
		Starostlivosť o zrak a sluch.	
		Starostlivosť o nechty, zuby, vlasy, úprava zovňajšku.	
		Význam osobnej hygieny a čistoty prostredia pre zdravie.	
	Zdravie a choroba	Práca lekárov a zdravotných sestier.	
		Zdravotné stredisko, nemocnica, sanitka.	
		Návšteva zdravotného strediska.	
		Praktické meranie teploty.	
		Ošetrovanie odreniny – očistenie a priloženie rýchloubväzu.	
		Ochrana zdravia správnym odievaním a obúvaním.	
Rodina, obec	Upevnenie poznatkov o príbuzenských vzťahoch.	Utvrdenie pojmov starý, mladý, starší, mladší.	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v príbuzenských vzťahoch - stará mama, starý otec, vnučka, vnuk, teta, strýko, bratranec, sesternica, - označiť príbuzného a známeho, poznať pojmy starý, mladý, starší, mladší, - ovláda základné zručnosti pri nakupovaní a pozná peniaze, (slušné správanie sa v obchodoch, ceny základných potravín v obchode, požiadať o tovar, opýtať sa na tovar, zaplatiť),
		Určovanie, kto je príbuzný a známy.	
		Deľba práce v domácnosti.	
		Pozitívne vzťahy v rodine: úcta k rodičom, starým rodičom, znášanlivosť a dobrosrdečnosť medzi súrodencami.	
	Adresa bydliska, dátum narodenia.		
	Poznávanie okolia obce, okolitej krajiny, vychádzky.		

	Návšteva obchodného centra, správanie sa v obchode.	- vie na akej ulici sa nachádza škola, obchod, - pozorovať krajinu v okolí obce, vedieť názov obce,
	Hra na obchod, poznávanie ďalších platidiel (5, 10, 20, 50 €) a manipulácia s nimi.	

Proces:

Žiaci pozorujú zmeny počasia a uvedomujú si rozdiely. Aktuálne počasia označujú jednoduchými symbolmi do kalendára prírody. Poznávajú niektoré voľne žijúce zvieratá, oboznamujú sa s významom kŕmenia lesnej zveri a s nebezpečenstvom besnoty zvierat. Pozorujú vtáky na kŕmidle a porovnávajú ich vzhľad. Učia sa, ako sa majú správať v prírode, ako ju môžu chrániť. Učia sa ošetriť si drobnú odreninu, poznávajú prácu lekárov a zdravotných sestier.

Medzipredmetové vzťahy:

Vecné učenie kooperuje vo vzťahu s inými vyučovacími predmetmi:

pracovné vyučovanie: modelovanie, kútik živej prírody, zostavenie kalendára prírody a sledovanie zmien počasia, žiaci sa pomocou zmyslového vnímania učia poznávať prírodné javy,

telesná výchova: vychádzky majú prvky telesnej výchovy – chôdza, orientácia v priestore,

matematika: triedenie a porovnávanie sú východiskom na osvojovanie nových vedomostí počas konkrétnej myšlienkovvej činnosti vo vecnom učive, pri manipulácii s rozličným materiálom,

slovenský jazyk a literatúra: na základe získaných vyjadrovacích zručností si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti vo vecnom učive, žiaci recitujú básne o zvieratách, prírode, využíva sa dramatizácia, rôzne modelové situácie,

výtvarná výchova: ilustrácie základných prvkov prírody, učia sa umelecky vnímať a vyjadrovať krásu prírody.

Pedagogické stratégie:

Základným predpokladom úspešnosti vyučovania vecného učenia je aktivita žiakov, ktorú učiteľ môže dosiahnuť variabilitou použitých vyučovacích prostriedkov, vyučovacích metód, organizačných foriem a materiálnych prostriedkov a poznaní individuálnych a psychologických osobitostí žiakov. Učiteľ si volí primerané špeciálno- pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov:

motivačné metódy: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, demonštrácia, pochvala, povzbudenie, kritika,

slovné metódy: vysvetľovanie, opis, rozprávanie,

metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštračné metódy, pozorovanie,

manipulácia s predmetmi, metódy frontálnej práce: práca s pracovným listom, obrazovým materiálom, hra ako metóda,

fixačné metódy: opakovanie, precvičovanie učiva.

Z organizačných foriem využívame najmä frontálnu a individuálnu prácu.

Hlavným zdrojom poznania sú: pozorovania prírody, vychádzky, exkurzie, práca v kútiku živej prírody, návštevy akcií, jednoduché pokusy, sledovanie videozáznamov a prezentácií, zostavenie kalendára prírody.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou verbálneho a nonverbálneho hodnotenia. Budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka, stupeň postihnutia a na jeho temperament. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Mgr. Eva Rosskopfová: *Vecné učenie pre 1., 2., 3., ročník špeciálnych základných škôl* schválilo MŠ SR rozhodnutím číslo 284/97-153 zo dňa 30. júla 1997 ako pracovné listy 12. vydanie, 2012, ISBN 978-80-10-02219-9
2. Detské encyklopédie, výukové programy, knihy.
3. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.6 Etická výchova

Etická výchova	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva etickej výchovy v VI. ročníku 1 vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote.

Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učí pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Etická výchova a neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód vplýva na citový rozvoj žiaka.

Etická výchova v rámci možností nahrádza žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vracia im pocit dôvery v seba i okolie, pomáha im nadobudnúť zdravé sebadomie, učí ich vychádzať s rovesníkmi, podporuje rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamuje a pomáha zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Ciele predmetu:

Z obsahu učiva etickej výchovy vyplývajú nasledovné ciele:

- získať pozitívne skúsenosti podporujúce sebadôveru a iniciatívu,
- učiť sa efektívne komunikovať s rovesníkmi,
- osvojiť si základné komunikačné zručnosti,
- osvojiť si základy spoločenského správania,
- učiť sa základné pravidlá vyjadrovania citov,
- učiť sa spolupracovať s druhými, nadobúdať sociálne zručnosti - asertivitu, empatiu
- učiť sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých,
- učiť sa riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch,
- oboznámiť sa so základnými pojmami súvisiacimi s ochranou prírody a životného prostredia.

Obsah predmetu:

I. Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov:

Naučiť sa identifikovať a vyjadriť city

Mimické vyjadrenie citov a postojov.

Vedieť vyjadriť radosť a vďačnosť.

Relaxácia.

Identifikácia negatívnych citov a ich zvládnutie.

Naučiť sa zvládnuť prudké emócie:

Identifikovať negatívne city a ich zvládnutie.

Ovládať základné pravidlá vyjadrovania citov.

Vyššie emócie:

Úloha vyšších emócií v rozvoji charakteru.

Hľadať vhodné spôsoby ako ovládať negatívne city.

II. *Empatia*

Základné zručnosti emocionálnej a kognitívnej empatie

Neverbálne vyjadrenie empatie.

Pochopenie druhých.

Vžiť sa do situácie druhých.

Empatia v každodennom živote.

III. *Asertivita*

Pasívne, agresívne a asertívne správanie

Aktivity zamerané na pochopenie významu asertivity

Príčiny a opodstatnenosť svojho rozhodovania

Odmietnutie.

Sťažnosť.

Mať odvahu vysloviť návrh.

Poznať nevhodnosť pasívneho a agresívneho správania.

Riešenie konfliktov.

IV. *Reálne a zobrazené vzory*

Pozitívne vzory správania v každodennom živote

Pozitívne vzory správania v literatúre.

V. *Prosociálne správanie*

Spolupráca

Vedieť spolupracovať s druhými

Výhody spolupráce

Pomoc, darovanie, delenie sa

Prijímať a dávať – základné prvky v medziľudských vzťahoch, priateľstve a láske.

Motivácia k prosociálnemu správaniu.

Priateľstvo

Význam a hodnota priateľstva.

Proces:

Prostredníctvom princípov aktívneho sociálneho učenia vytvárame pozitívne sociálne skúsenosti žiaka v interakcii s učiteľom i spolužiakmi. Prezentujeme pozitívne vzory správania v literatúre i v každodennom živote. Prežitú skúsenosť postupne žiaci rozumovo chápu a vytvárajú si tak racionálne komponenty svojho prosociálneho správania.

Medzipredmetové vzťahy:

Medzi etickou výchovou a ostatnými výchovno-vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Na základe komunikačnej zručností získaných v slovenskom jazyku si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti v etickej výchove. Podľa potreby sa do vyučovania zaraďujú telovýchovné chvíľky. Využívaním ukážok z hudobnej tvorby a ilustrácií z literatúry zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií v rámci prierezovej témy multikultúrna výchova. Osvojovaním základov dopravnej disciplíny vedieme žiakov k bezpečnému správaniu sa na komunikáciách. Aplikovaním učiva ochrana života a zdravia sa integrujú postoje, vedomosti, postoje

a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách a pri pobyte v prírode. Environmentálnou výchovou vštepujeme vedomosti, zručnosti a schopnosti žiakov vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí a vnímať životné prostredie a jeho ohrozenie na celom svete. Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja osobnostné a sociálne osobnosti žiakov. Žiaci sa naučia uplatňovať svoje práva a povinnosti a zároveň aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných.

Pedagogické stratégie:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Na hodinách etickej výchovy budeme uplatňovať tieto metódy: riadený rozhovor, demonštrácia, samostatná práca žiakov. Najúčinnjšími metódami sú: didaktické hry, hravé aktivity, rolové hry, práca s obrázkami, samostatná práca žiakov, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami, problémové vyučovanie, diferencované a individuálne vyučovanie, tvorba projektov, pozorovanie.

Hodnotenie predmetu:

V priebehu školského roka budeme hodnotiť žiakov na základe kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka a to formou: verbálne a nonverbálne hodnotenie, sebahodnotenie a hodnotenie kolektívom. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania, budeme prihliadať na individuálne osobitosti žiaka a na jeho temperament. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.7 Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	0
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku ŠZŠ 4 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky:

Sebaobslužné činnosti - žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti - žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni - žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce - žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

Ciele predmetu:

Medzi základné ciele predmetu pracovné vyučovanie patria:

- Rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci,
- zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu,
- rozvíjať schopnosť účelne spracúvať materiál,

- osvojiť si základné zručnosti a návyky pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti pri prácach v dielni a pestovateľských prácach.

Obsah učebného predmetu:

Obsah pracovného vyučovania je členený na štyri zložky:

V zložke *sebaobslužné činnosti* si žiaci utvrdzujú základy osobnej hygieny, umývania rúk toaletným mydlom, čistenia nechtov kefkou.

V zložke *práce v domácnosti* si žiaci osvojujú základy hygieny domácnosti, udržiavania čistoty odevu a obuvi, príprava jednoduchých pokrmov.

Zložka *práce v dielni* je zameraná na prácu s papierom, modelovanie, montážne a demontážne práce, práce s drevom, práce s drobným materiálom.

Zložka *pestovateľské práce* je zameraná na ošetrovanie izbových rastlín, pestovanie kvetín, práca s kľúčidlom, pestovanie kvetín, rýľovanie, hrabanie.

Sebaobslužné činnosti:

Samostatnosť pri osobnej hygiene a sebaobslužných činnostiach.

Samostatnosť pri umývaní zubov, čistení nechtov, úprave zovňajšku.

Samostatnosť pri stolovaní v používaní príboru.

Samostatnosť v ukladaní osobných pomôcok do školskej aktovky, do hygienického vrecúška.

Práce v domácnosti:

Samostatnosť pri odkladaní odevu a obuvi na určené miesto.

Vešanie odevu na vešiak.

Čistenie šatstva kefovaním, čistenie obuvi.

Zamykanie a odomykanie dvier kľúčom, používanie visiaceho zámku.

Základná obsluha bežných domácich audio a video zariadení (zapnúť/vypnúť, zvýšiť/znížiť hlasitosť zvuku).

Utieranie prachu, umývanie podlahy.

Zdokonaľovanie sa v stolovaní bez pomoci: plytký a hlboký tanier, príbor, pohár, servítka.

Umývanie, utieranie, odkladanie riadu.

Príprava jednoduchého jedla:

Natrieť pečivo a vianočku maslom, džemom.

Natrieť chlieb nátierkou a ozdobiť pokrúpanou uhorkou, rajčinou.

Varenie zemiakovej kaše.

Príprava kakaa v mikrovlnnej rúre.

Príprava čaju s použitím varnej kanvice na vodu.

Servírovanie čajového pečiva.

Umývanie, čistenie a krájanie ovocia a zeleniny.

Navliekanie nite do hrubej ihly, urobiť uzlík.

Práce v dielni:

Práce s drobným materiálom

Zdokonaľovanie praktických činností, ktoré si žiaci osvojili v predchádzajúcich ročníkoch.

Zamerať sa na kombináciu rozličného materiálu, sledovať správny pomer veľkosti a ladenia farieb.

Navliekanie korálok podľa vzoru.

Viazanie uzla a mašličky.

Prepichovanie papiera rôznej kvality a navliekanie na niť.

Splietanie bužírky, špagátu, vlny.

Prípravné práce na šitie:

Preťahovanie bužírky na cvičných drevených (plastových) doskách.

Práce s papierom :

Strihanie papiera, vystrihovanie podľa predkreslenej čiary.

Skladanie, prekladanie, lepenie papiera, oblepovanie predmetov.

Prepletanie farebných pásov.

Použitie dierkovača, zošívачky.

Rozkladanie a skladanie škatúl.

Balenie balíka.

Prepichovať hrubou ihlou so zdvojenou nit'ou kartón s narysovanými priamkami a bodmi, jednoduchý steh.

Práce s drevom :

Zatĺkanie a vyt'ahovanie klincov.

Opracovanie dreva pilníkom a rašpl'ou.

Úprava povrchu dreva brúsnyim papierom.

Montážne a demontážne práce:

Skladanie puzzle a mozaiky.

Zostavovanie jednoduchých modelov z konštrukčnej stavebnice: spájať súčiastky pomocou matíc a skrutiek.

Oboznámenie sa s jednotlivými súčasťami stavebnice a s predlohami.

Pestovateľské práce:

Ošetrovanie izbových rastlín.

Príprava pôdy pred siatím: rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok.

Siatie do riadkov a jamiek: hrach, reďkovka, fazuľa.

Zber liečivých rastlín podľa miestnych podmienok.

Proces:

Ošetrovanie izbových rastlín sa vykonáva priebežne. Žiaci pomáhajú pri zbere zeleniny, ovocia. Učíme ich rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci. Osvojujú si správne názvy nástrojov a stavebnice a základné pracovné postupy.

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo pracovného vyučovania sa prelína celým výchovno-vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci sa učia spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Pedagogické stratégie:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine pracovného vyučovania, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budú využívať: prednášku, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností.

Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava: počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností vyhmataním objektu.

V pracovnom vyučovaní ide o demonštráciu pracovných postupov, nástrojov, operácií, materiálov a podmienok práce.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

1. Encyklopédie, obrázkový materiál, stavebnice, exponáty, detská literatúra.
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.8 Výtvarná výchova

Výtvarná výchova	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku ŠZŠ B variant 1 vyučovaciu hodinu týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Rozvíja predstavivosť a tvorivú fantáziu detí. Žiaci majú možnosť pracovať aj v iných polohách ako sediačky, napr. postojáčky, podľa formátu papiera. Pracujú aj na veľkej ploche, na tabuli, na baliacom papieri, v piesku. Od veľkých formátov prechádzajú k menším, striedajú ich podľa účelu. V dekoratívnych prácach sa precvičuje pravidelné striedanie prvkov jedno a viacfarebných.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality,
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Ciele predmetu:

- Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozvíjať zmyslové vnímanie, pozornosť a predstavivosť,
- rozvíjať priestorovú orientáciu, rozvíjať elementárny zmysel pre priestor,
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách,
- prijať pravidlá pri rôznych aktivitách,
- prispôbovať sa požiadavkám skupiny.

- oboznámiť sa s výtvarným dielom prostredníctvom ilustrácií a reprodukcii výtvarných diel,
- rozvíjať zmysel pre krásu prírody a vzťah k životnému prostrediu.

Obsah predmetu:

Obsah výtvarných činností má byť jedincom s mentálnym postihnutím blízky, zvládnuteľný a tvorivý. Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby a pozorovania prírodnín má tento predmet viesť žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Pri voľbe námetov je potrebné vychádzať zo sveta blízkeho žiakom, z ich priamych zážitkov a skúseností. Realizácia návštev výstav výtvarných prác žiakov.

Výtvarná výchova pozostáva z troch okruhov:

Kresba (krieda, ceruza, voskový pastel, fixka, rudka, suchý pastel)

- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu (lopta, snehuliak, kolesá), zo štvorca (utierka, dom), z obdĺžnika (balíček, vežiak, televízor, skriňa).
- Kresba ľudskej postavy.
- Schematické kreslenie zvierat.
- Kresby vychádzajúce z farebných škvŕn, z čiar, z vlnoviek.

Koláž - kombinovanie s inými technikami (dokresľovanie pastelkami, nalepovanie obrázkov).

- Pokusy o kresbové a farebné vyjadrovanie tvarovo aj farebne výrazných predmetov (detské hračky).

Maľba (akvarelové farby, tempery, štetec, drierko)

- Rozpíjanie, zapúšťanie do mokrého podkladu (krajina, obloha).
- Hra s náhodou – dotváranie farebnej škvŕny na základe predstáv.
- Kontrast svetlých a tmavých farieb ako výrazový prostriedok na vystihnutie nálady (kontrast svetlej a tmavej krajiny).

Dekoratívne práce – pomocou jednoduchých techník tlače (zvitok papiera, pokrčený papier) rozvíjať zmysel pre rytmus a tvorivé radenie prvkov.

V dekoratívnych kompozíciách môžeme využiť rôzne vystrihovačky, koláže a mozaiky.

Modelovanie (piesok, hlina, plastelína, modurit, Aqasoft, Patcolor, Blandiver, cesto)

- Rozvíjanie elementárneho zmyslu pre priestor.
- Modelovanie jednoduchej skutočnosti a vyjadrovanie predstáv na základe fantázie.
- Vykrajovanie tvarov pomocou formičky, tvarovanie pomocou špachtle, drierka, dotváranie drobným materiálom.

Proces:

Vedíme žiakov k objavovaniu a pozorovaniu tvarov, vecí z hľadiska ich úžitku a materiálu. Pri kolektívnych výtvarných prácach učíme žiakov spolupracovať s ostatnými, prispôbovať sa požiadavkám skupiny. Pri kresbe ľudskej postavy vedíme žiakov k vystihnutiu proporcionality jednotlivých častí ľudského tela. Poznávajú vlastnosti rozličných modelovacích materiálov a porovnávajú rozdiely medzi nimi. Oboznamujeme žiakov s ukázkami ilustrácií z kníh pre deti. Od jednoduchého opisu obrázka prechádzame k opisu jednotlivých postáv, k vyjadreniu priestoru.

Medzipredmetové vzťahy :

Výtvarná výchova sa podieľa na rozvoji a utváraní osobnosti človeka. Svojím cieľom a obsahom pomáha rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov a rozvíja ich poznávanie v oblasti vecného učiva. Pripravuje žiakov pre kultúrne formy života. Na hodinách výtvarnej výchovy cielene rozvíjame jemnú motoriku žiakov. Využívaním ukážok z výtvarnej tvorby a ilustrácií

z literatúry zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií.

Pedagogické stratégie:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. *Z monologických metód* sú to: rozhovor, rozprávanie, prednáška, vysvetľovanie, opis pracovných činností.

Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine výtvarnej výchovy, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov.

Z fixačných metód sú to: hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, návštevy výtvarných galérií.

Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava: počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností, vyhmataním objektu.

Z foriem práce budeme využívať: individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu

a okrem základnej vyučovacej hodiny výtvarnú výchovu budeme realizovať aj formou: vychádzok a maľovania v prírode, realizáciou návštev výstav žiackych prác v rámci školy.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení budeme u žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňujúci druh a stupeň mentálneho postihnutia žiaka a jeho disponovanosť, budeme si všímať kvalitu a rozsah získaných zručností, vykonávanie požadovaných činností, využívanie získaných vedomostí a zručností a schopnosť samostatnej práce. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10FO s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.9 Hudobná výchova

Hudobná výchova	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku ŠZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu :

Predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov. Pestovaním jednotlivých zložiek v ich vzájomnej prepojenosti a podmienenosti rozvíja hudobná výchova celkovú hudobnosť žiakov, pričom rešpektuje ich individuálne schopnosti, záujmy a špecifiká ich rodinnej a regionálnej hudobnej skúsenosti.

Ciele predmetu:

Cieľom hudobnej výchovy v špeciálnej základnej škole je rozvoj hudobnosti spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať osobnosť jedinca s postihnutím, jeho hudobné schopnosti a zručnosti.

Ciele, ktoré sme si stanovili na hodinách hudobnej výchovy vyplývajú z obsahu:

- Prehľbiť základné hudobné návyky, ktoré žiaci získali v predošlých ročníkoch,
- viesť žiakov slovom, melódiou, rytmom k jednoduchému samostatnému prejavu,
- hudbou a spevom vyvolávať v žiakoch kladné emócie,
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky,
- oboznámiť sa so štátnou hymnou.

Obsah predmetu:

Obsahom predmetu hudobná výchova je vytváranie interakcií s viacerými deťmi naraz a medzi nimi navzájom prostredníctvom hudobných aktivít, podľa individuálnych schopností a celkového charakteru skupiny. Počúvanie jednoduchých detských piesní, rozlišovanie jednotlivých spievaných slov piesní, s príp. rytmizáciou, hrou na telo, učenie sa jednoduchých piesní a riekaniek s využitím nástrojov Orffovho inštrumentária. Hudobno-pohybové prejavy, tanečné prvky. Oboznámenie sa so štátnou hymnou (správanie sa pri hymne).

Rytmické cvičenia

využitie nástrojov Orffovho inštrumentária, rozlišovanie dĺžky tónov.

Detské piesne

(Cestička belavá; Gúľalo sa, gúľalo; Fúka vetrík; Kde ideš, čierny barane; Tancuj, tancuj; A tam hore na komíne; Konvalinka; Malí muzikanti a iné).

Rečnovanky, riekanky

(Postojačky, posediačky; Stojí vŕba pri potoku; Princeznička na bále; Ide vláčik; En ten tulipán; Pôjdeme my do hájička a iné).

Hudobno-pohybové hry

(Ty a ja; Má milá má trnku; Šli dievčence vence vit'; Javorová brána; Pásla ovečky a iné).

Počúvanie ľudových piesní, vokálnych a inštrumentálnych skladieb

(Padá sniežik, Kozipolka, Oženil sa Kulifaj, Koníček, Uspávanka a iné).

Slovenská štátna hymna.

Proces:

Žiaci si osvojujú nové piesne zborovým a skupinovým spevom. S pomocou vytvárajú inštrumentálne sprievody. Pomáhame im a spolupracujeme s nimi podľa ich schopností tak, aby hudba a spev v nich vyvolávali radosť a kladné emócie. Vedíme ich ku kultivovaným pohybovým prejavom. Nacvičujeme pochod, rytmické tanečné prvky ako prísuný krok bokom. Prehlbujeme rytmické cítenie žiakov. Nacvičujeme správanie žiakov pri počúvaní slovenskej štátnej hymny.

Medzipredmetové vzťahy:

Hudobné činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi prostredníctvom hier a tvorivej dramatiky. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova uplatňuje pohybové prvky z telesnej výchovy pri nácviku tancov, hudobno-pohybových hier. Na hodinách hudobnej výchovy uplatňujeme aj výtvarné činnosti pri ilustráciách piesní, obrazovom doplnení textov piesní. Rytmizácia piesní výrazne napomáha pri osvojovaní si otvorených a zatvorených slabík, recitovaní básničiek, pri čítaní.

Pedagogické stratégie:

Pravidelnými speváckymi činnosťami utvárame základný repertoár detských piesní rôzneho žánru. Pri jednoduchých spôsoboch hry na detských hudobných nástrojoch zdokonaľujeme manipulačné zručnosti žiakov.

V hudobno-pohybových hrách si žiaci rozvíjajú základné pohybovo-rytmické prvky a napodobňujú známe pracovné činnosti. Počúvanie hudby sa harmonicky spája s pohybovým prejavom, kde môžu žiaci vyjadriť citový zážitok z tejto hudby. Vhodným výberom skladieb s relaxačnými účinkami môžeme počúvanie hudby využiť aj ako prostriedok muzikoterapie.

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. *Z motivačných metód* sú to:

rozhovor, rozprávanie,

z fixačných metód sú to: hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, počúvanie hudby, hra na Orffových nástrojoch, návštevy hudobných podujatí.

Dôraz budeme klásť na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. *Z foriem práce* budeme využívať: individuálnu, skupinovú, frontálnu prácu.

Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehĺbime počiatočný spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby, hudobné aktivity prinášali radosť, relax a uvoľnenie.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie má byť motivačné, výchovné a didaktické a má zohľadňovať zdravotné, sociálne a morálne osobitosti každého žiaka. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospěchu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

7.10 Telesná a športová výchova

Telesná výchova	VI. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v VI. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu :

Ciele a obsah predmetu telesná výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele predmetu:

Ciele telesnej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím:

- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít s dôrazom na aktuálny sociálny kontext,
- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,
- zlepšiť prijímanie fyzického kontaktu s iným človekom,
- dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
- spolupracovať a byť funkčným článkom vo vzájomnej interakcii s inými osobami,
- dodržiavať poradie v skupine, prispôbiť požiadavkám skupiny,
- uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,
- zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
- uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,

- vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
- rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
- rozvoj pohybovej koordinácie a koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej a časovo – sledovej pamäti,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- rozvoj schopnosti generalizovať.
- pasívne si osvojiť základné povely,
- dodržiavať určené pravidlá,
- rozvíjať obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu,
- formovať kladné vlastnosti žiakov pri kolektívnych hrách.

Obsah predmetu:

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít uvedených v obsahu predmetu:

Zdravotné cviky

Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na upevnenie návykov správneho držania tela

Opakovanie a obmieňanie cvikov používaných v predošlých ročníkoch.

Bicyklovanie na rehabilitačnom bicykli, na kolobežke.

Chôdza na stepperi, po akupresúrnom chodníku.

Kondičné cvičenia

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela s vyrovnaným chrbtom a hlavou, chôdza po čiare, po lane, po hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, nácvik rytmickej chôdze s udávaním tempa, s hudobným sprievodom.

Chôdza po schodoch hore a dolu striedavo pravou a ľavou nohou, s ľahkým predmetom v ruke. Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky.

Beh – v zástupe, beh daným smerom, daným tempom, po priamej a slalomovej dráhe, vybehnutie na daný signál zo stoja, z drepu, beh k danému cieľu.

Zrýchľovanie a spomaľovanie podľa daného tempa.

Beh do 20 m po priamej dráhe s predbiehaním.

Skoky - poskoky na mieste i z miesta, znožmo i striedavo, daným smerom, okolo méty.

Preskok cez lano na zemi, preskok napnutej gumy do výšky 20 cm.

Zoskok z výšky 20 - 30 cm na mäkkú podložku do drepu.

Nácvik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žinenkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.

Lezenie – upevňovanie lezenia vpred po kolenách po vyznačenej trase.

Podliezanie a preliezanie vhodných prekážok.

Podliezanie a preskakovanie napnutého švihadla.

Lezenie na rebriny alebo na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, spúšťanie sa na kĺzačke, prípadne lavičke zavesenej do rebrín.

Hádzanie a chytanie – chytanie lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, chytanie hodenej lopty.

Nadhadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi, prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.

Hod lopty do diaľky horným oblúkom, do terča, do koša.

Prihrávky vo dvojiciach.

Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie plnej lopty 1 kg na mieste i v pohybe.

Gymnastické cvičenia – prechod po lavičke s obratom, chôdza po lavičke v drepe.

Chôdza po šikmej ploche (po zavesenej lavičke).

Cvičenie rovnováhy a celkovej obratnosti.

Výskok na 2 – 3 diely švédskej debny zo vzporu kľačmo, prechod z kľaku do drepu a stoja, prechod po lavičke s obratom, v sede alebo v ľahu vzad dvíhanie plnej lopty 1 kg.

Základy akrobatických cvičení

Kolíška na chrbte z drepu spojného, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s napnutými nohami, vzpažmo.

Kotúľ vpred zo širokého stoja rozkročného.

Visy na nízkej hrazde za ruky, za nohy s výdržou.

Zmeny postojov a polôh.

Sezónne činnosti

V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúča sa plávanie žiakov - podľa možností školy.

Kolektívne činnosti

Naháňačky.

Loptové hry s jednoduchými pravidlami zamerané na hádzanie, chytanie, podávanie, prihrávku obojruč trčením, vrchné chytenie obojruč a hry spojené s rýchlym behom.

Hudobno – pohybové hry

Rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe.

Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu.

Prísuný krok bokom, prísuný krok vpred, cval bokom, točenie vo dvojiciach.

Pohybové vyjadrenie hudobných pojmov – vysoko, nízko.

Kondičné a relaxačné cvičenia

Opakovanie a obmieňanie cvikov zameraných na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, na celkovú relaxáciu, prehĺbené lokálne dýchanie, uvoľnené vydychovanie.

Kondičné cvičenia realizujeme aj v zimnej a letnej prírode.

Na telesnej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédska debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne ďalšie telocvičné náradie.

Proces:

Rozvíjame obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu s využitím behu, skokov, prekonávaním prekážok, prenášaním ľahkých predmetov. Prostné cvičenia zameriavame na rozvíjanie pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na pretiahnutie a posilnenie svalových skupín a udržanie pohybového rozsahu v chrbtici a kĺboch. Pri kolektívnych činnostiach dbáme na formovanie kladných vlastností žiakov.

Medzipredmetové vzťahy :

Medzi telesnou výchovou a ostatnými výchovno-vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Rozširuje sa slovná zásoba, rozvíjajú sa komunikačné schopnosti, z matematiky využívame zoskupovanie podľa počtu. Pohybové činnosti sú v integrácii s hudobnými činnosťami. Pri cvičeniach využívame riekanky, ktoré spájame s pohybom. Na hodinách telesnej výchovy uplatňujeme pohybové vyjadrenie hudby, ktoré vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu, zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Pedagogické stratégie:

Pri plnení cieľov a úloh telesnej výchovy s ohľadom na druh a stupeň postihnutia budeme na hodinách využívať tieto metódy:

metódy oboznámenia (slovný opis, ukážka demonštrácie), metódy nácviku (komplexný postup, analyticko–syntetický postup, zmiešaný postup), metódy výcviku (opakovania, štandardného zaťaženia, súťaženia), metódy kontroly, hodnotenia, špecifické vyučovacie metódy, reedukačné, kompenzačné, rehabilitačné metódy a metódu kontrastu, motivačné metódy.

Z organizačných foriem využijeme: ranné cvičenia (na začiatku 1. hodiny), telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín, vyučovacie hodiny telesnej výchovy, športové súťaže – pravidelné i jednorazové, cvičenia v prírode.

Hodnotenie predmetu:

Pri hodnotení je dôležitý citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov, kde podriadime tieto výkony ako cieľové kategórie emocionalite – radosť z pohybu, spolupatričnosti. Pri hodnotení žiakov budeme dbať, aby hodnotenie bolo motivačné, výchovné a didaktické.

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platného metodického pokynu MŠ SR - Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie“. Kritériá hodnotenia sú schválené predmetovou komisiou.

Učebné zdroje:

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. mája 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. septembra 2016.